

معنویت انقلابی
نیاز جامعه امروز

میلاد فرخنده امام هشتم
حضرت علی بن موسی الرضا (ع) مبارک باد

هفته نامه | سیاسی، فرهنگی و اجتماعی | سال بیست و چهارم | شماره ۱۱۸۶ | دوشنبه ۱۵ اردیبهشت ۱۴۰۴ | ۶ ذی القعدة ۱۴۴۶ | ۴ مه ۲۰۲۵ | ۱۶ صفحه

علی قاسمی

۲
نگاه

دمل چرکین دیوی کانتینرها ترکید!

رضا صارمی

۳
دیدگاه

تقابل در دولت ترامپ!

میشم مهرپور

۶
بازار

یک دوگانه جعلی

فرمانده کل سپاه در جریان بازدید از پروژه راه آهن چابهار - زاهدان عنوان کرد

شاهکار ملی

زیرساخت‌ها
باید تقویت شود۱۵
پاسدار۸
پرونده

گشتی در غرفه دانشگاه جامع امام حسین (ع) در ایران اکسپو ۲۰۲۵

ارائه ۲۵ محصول دانش بنیان

نیم نگاه

معمای مذاکره!

مهدی نیک بین

کارشناس سیاسی

«دونالد ترامپ» پس از ایجاد نوعی آشوب در سطح جهان و ادعای مالکیت بر اراضی دیگر کشورها و جنگ تعرفه‌ای، حال‌راهبرد مذاکره را در سه جبهه در پیش گرفته است. اما مسئله اصلی آن است که این مذاکرات نوعی استراتژی از پیش تعیین شده است یا شخص ترامپ و تیش به جهت استیصال در تصمیم‌گیری و فشارهای داخلی و بین‌المللی به این راهبرد روی آورده‌اند؟

مذاکرات غیرمستقیم ایران- آمریکا به میزبانی عمان، میانجی‌گری آمریکا در مذاکرات روسیه- اوکراین که تا به اینجای کار هنوز اتفاقی برای صلح و پایان جنگ صورت نگرفته است و به احتمال فراوان حداقل چند ماه دیگر نیز درگیری‌ها ادامه خواهد داشت؛ و ضلع سوم مذاکرات چین- آمریکا بر سر تعرفه‌های اقتصادی است، مذاکراتی که آمریکا بسیار بر آن پافشاری می‌کند چراکه از ابتدای سال ۲۰۲۲ تا کنون این اولین بار است که

آمریکا با چنین رکودی در اقتصاد مواجه می‌شود و آمریکا برای بقای اقتصادی باید بتواند با یکن کنار بیاید. در هر سه جبهه که آمریکا در حال حاضر در حال مذاکره است؛ ابتدا این آمریکا بسوده که رویکرد خصمانه و جنگ‌طلبانه داشته و به مرور به‌دلیل ناکامی‌های متعدد سعی در تغییر سیاست‌های خود داشته است. درباره مذاکرات ایران به این صورت بود که در ابتدا آمریکایی‌ها با حمایت‌های مالی و نظامی به رژیم صهیونیستی و گروهک‌های تروریستی تلاش داشتند تا جبهه مقاومت و ایران را در موضع ضعف قرار داده و حاکمیت سابق خود را به منطقه غرب آسیا برگردانند؛ اما باوجود تلاش‌های متعدد، جبهه مقاومت و ایران اسلامی همچنان پُرس‌قدرت‌تر از دیروز در مقابل زیاده‌خواهی‌های نظام سلطه ایستاده و همچنین جبهه مقاومت به‌ویژه «حزب‌الله لبنان» و «حوثی‌های یمن» خواب را از چشمان رژیم صهیونیستی و ایلات متحده ربوده‌اند. در قضیه جنگ اوکراین- روسیه و اوکراین نیز آمریکایی‌ها تلاش کردند تا با حمایت از اوکراین روس‌ها را عقب بکشند و با استفاده از عضویت اوکراین در ناتو نفوذ خود را تا مرزهای روسیه نیز گسترش دهند که این امکان نیز با شکست اوکراین و هدر رفتن دلارهای آمریکایی محقق نشد.

همچنین درمورد رقابت با چین نیز آمریکا بارها با ایجاد تعرفه‌ها و اعمال محدودیت‌ها برای شرکت‌های چینی به بهانه کمونیستی بودن آنها، تلاش داشته تا به‌نوعی زورآزمایی نرم را با این کشور تجربه کند؛ اما تا این لحظه هیچ دستاوردی از این زورآزمایی نصیب آمریکایی‌ها نشده است.

پس با توجه به موارد ذکر شده و واقعیت‌های موجود، می‌توان نتیجه گرفت که راهبرد فعلی ایالات متحده مبنی بر مذاکرات سه‌گانه با سه کشور چین، روسیه و ایران پیش از آنکه یک استراتژی از پیش تعیین شده باشد، نوعی فرار از بن‌بست موجود در عرصه داخلی و خارجی برای آمریکا است. هرچند که «اسکات بنست» وزیر خزانه‌داری آمریکا دربارۀ تقابل با چین، استفاده از نبرد تعرفه‌ای را با عنوان «عدم قطعیت راهبردی»، نوعی استراتژی برای کسب قدرت برتر در مذاکره با چین می‌داند؛ اما حتی اگر این رویکرد را نوعی استراتژی از پیش تعیین شده هم بدانیم، تأثیرات آن مانند ایجاد ناامنی تجاری و افزایش هزینه‌ها سبب شده تا این راهبرد بیشتر شبیه یک قمار پرخطر غیرمعقول شود.

علی قاسمی

کارشناس ارشد اقتصادی

درحالی‌که هنوز گزارش جامع و شفافی از ابعاد حادثه دلخراش انفجار و آتش‌سوزی گسترده در بندر شهید رجایی که خسارات جانی و مالی قابل توجهی بر جای گذاشته از سوی نهادهای مسئول منتشر نشده است. قصه پر غصه اصلاح گمرکات به‌منزله یکی از ۷ نظام تحولی چندین سال است که شروع شده، اما با گذشت سال‌هایتمادی به‌دلیل گوناگون که ذکر خواهد شد، نگذاشتند این اصلاح به سرانجام مطلوبی برسد تا شاهد این‌گونه حوادث زاینبار جانی و مالی نباشیم. الحمدلله در فرآیند این سال‌ها متولیان امر تذکرات لازم و به‌موقع را داده‌اند، ولی برای اصلاح، گوش شنوایی نبوده است.

رهبر معظم انقلاب در نخستین روز سال ۱۳۹۶ در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی با انتقاد از مسئله قاچاق در کشور عنوان کردند: «به بنده گزارش دادند که از فلان بندر- یک بندر مشخصی- در روز مثلاً سه هزار تا پنج هزار کانتینر وارد کشور می‌شود. از مجموع این سه هزار یا پنج هزار، فقط ۱۵۰ کانتینر بازدید می‌شود! خب چرا؟ بقیه بازدید نمی‌شود و می‌آید؛ وقتی داخل انبار رفت، معلوم می‌شود که جنس قاچاق است که وارد شده است؛ [آن هم] از مبادی رسمی کشور! باید جلوی اینها گرفته بشود؛ و می‌توانیم.»

سال‌های قبل در دولت «روحانی» هم این معضل به همان شکل اتفاق افتاده است تا روحانی رئیس‌جمهور وقت به رئیس گمرک دستورالعملی می‌نویسد که به‌نوعی تکلیف ۸۰ هزار کانتینر دپو شده را تا حدودی مشخص می‌کنند. روزنامه «دنیای اقتصاد» در تاریخ ۱۳۹۷/۱۰/۱۲ در گزارشی نوشته است: «در نشست مشترک بین مدیرکل بندار و دریانوردی هرمزگان با سرپرست حوزه نظارت گمرکات استان هرمزگان و گمرک شهید رجایی اعلام شد که ۴۲ هزار کانتینر در محوطه‌های بندر شهید رجایی دپو شده که ۱۰ هزار کانتینر از سال ۸۰ تا حالا تعیین تکلیف نشده‌اند.» نظام در بحث تعیین تکلیف کالا‌های رسوبی و متروکه باید به یک جمع‌بندی برسد و کارها را فیصله بدهد. چرا باید کالا ۱۷ سال در کانتینر بماند. «غلامحسین محسنی‌اژه‌ای» رئیس قوه قضائیه نیز در خرداد ۱۴۰۲ با اشاره به وجود محموله‌های فاسد در انبارها هشدار داده بود: «این وضعیت علاوه بر ضررهای مادی، می‌تواند موجب آلودگی سایر کالاها شود.» این اتفاق‌ها در حالی می‌افتد که در قوانین به صراحت آمده است. کالا‌هایی که از خارج از کشور وارد انبارهای بندار می‌شوند باید طرف مهلت قانونی (سه ماه) توسط صاحب کالا از گمرک ترخیص شوند و در صورت عدم اقدام صاحب کالا به هر دلیل (عدم اخذ ثبت سفارش، عدم اخذ تخصیص یا تأمین ارز یا حتی عدم ترخیص به‌صورت عملی

و...) طبق ماده ۲۴ قانون امور گمرکی این‌گونه کالاها مشمول مقررات متروکه شده و پس از اعلام فهرست آنها توسط مرجع تحویل گیرنده کالا (انباردار) به گمرک، برای هر قبض انبار به‌طور جداگانه اظهارنامه متروکه تشکیل شده است و پس از انجام تشریفات مربوطه اظهارنامه و کالا برای فروش به سازمان اموال تملیکی تحویل و حقوق ورودی آنها پس از فروش به حساب بیت‌المال واریز می‌شود.

اظهارنظر رئیس‌جمهور مبنی بر نگهداری ۱۴۰ هزار کانتینر در بندر شهیدرجایی و زمان‌بر بودن فرآیند ترخیص، واقعیت تلخی را نشان می‌دهد. در واقع رسوب کالا همچنان ادامه دارد؛ مسئله‌ای که از گذشته بوده و همچنان ادامه دارد. سال‌هاست که حجم انبوهی از کانتینر‌ها و محموله‌های تجاری در این بندر بدون ترخیص باقی می‌ماند که این امر نه فقط هزینه‌های اضافی به اقتصاد کشور تحمیل می‌کند، بلکه خطر فساد کالا‌های فاسدشدنی و ایجاد بحران‌های لجستیکی را نیز افزایش می‌دهد. موضوعی که به ناکارآمدی سیستم ثبت سفارش، موانع گمرکی و سیاست‌های نامناسب وزارت صنعت، معدن و تجارت مرتبط است.

سخنان بخش خصوصی و متخصص در این حوزه گویای واقعیت اساسی است که به آن اشاره می‌شود: «مسعود دانشمند» عضو اتاق بازرگانی ایران اعلام کرد: «متأسفانه تأخیرهای طولانی مدت در فرآیند ثبت سفارش، به‌ویژه برای برخی کالاها وجود دارد. در واقع وزارت صمت به دلایل نامشخصی از صدور به‌موقع مجوزها خودداری می‌کند و علت بالا بودن کانتینرهای دپو شده در بندر شهید رجایی نیز همین امر بوده است.» به‌گفته‌وی، حضور یک فرد یا یک تیم تصمیم‌گیرنده عجیب در این وزارتخانه که اختیارات گسترده‌ای دارد، موجب شده تا تصمیم‌گیری‌ها با کندلی و ابهام مواجه شود. وی در جمله‌ای نکان‌دهنده می‌گوید: «سیستم کار می‌کند. اما برخی نمی‌گذارند.» به نوعی باید گفت شاه بیت اصلی این همه مشکلات تداومی این چند سال، در این عبارت است. «مشکل اصلی، افراد و نهادهایی هستند که بر این سامانه اعمال‌نظر می‌کنند و پشت پرده، تصمیم‌گیری‌هایی انجام می‌شود که شفاف نیست. اگر شفافیت در این حوزه افزایش یابد، تجار می‌توانند در فضایی قابل پیش‌بینی و امن به فعالیت خود ادامه دهند.» به غیر از عوامل اخلال‌گر و نفوذی، گمرکات کشور با یک‌سری از مشکلات زیرساختی، مدیریتی و ساختاری رنج می‌برد که به اهم آنها و راه حل‌های آن اشاره اجمالی می‌شود.

چرایی رسوب کالا (عدم ترخیص)

۱- نگهداری کالا توسط واردکنندگان در محوطه گمرک به‌دلیل صرفه اقتصادی (هزینه‌های کمتر به‌خاطر پایین بودن هزینه نگهداری در انبارهای گمرکی و عدم نیاز به ثبت در سامانه جامع تجارت) یا با انگیزه احتمالی احتکار.

سر مقاله

دمل چرکین دیوی کانتینرها ترکید!

۲- افزایش قیمت کالا؛ با توجه به شرایط تورمی که در اقتصاد کشور وجود دارد موجب می‌شود در گذر زمان، ارزش کالا بیشتر شده و واردکننده کالا را با قیمت بالاتری عرضه می‌کند.

۳- عدم امکان ارائه کد رهگیری از سوی بانک عامل به‌دلیل مشکلات ارزی.

۴- اخذ مابه‌التفاوت قیمت ارز برای رفع تعهد ارزی کالا‌های اساسی که بدون تأمین ارز از گمرک خارج شده یا نهاده‌های تولید که به‌صورت درصدی ترخیص شده‌اند.

۵- طولانی بودن فرآیندها در برخی تشریفات گمرکی (نظیر طولانی شدن صدور مجوزها توسط دستگاه‌ها، عدم هماهنگی کامل دستگاه‌های نظارتی و همکار با گمرک و طولانی شدن فرآیند رسیدگی به اظهارنامه‌های گمرکی)

۶- عدم پرداخت حقوق ورودی به گمرک توسط برخی صاحبان کالا (به دلیل عدم تمکن یا به‌عمد)

۷- تغییرات و بی‌ثباتی در سیاست‌های تجاری و ارزی

۸- ضعف در برنامه‌ریزی براساس روند عرضه و تقاضا برای تأمین کالا‌های اساسی

۹- عدم امکان رصد دقیق وضعیت کالا‌های وارداتی به‌دلیل عدم اتصال کامل سامانه جامع تجارت و زیرسامانه‌های آن

۱۰- عدم یکپارچگی لجستیکی در زنجیره انتقال محموله‌ها بین بندار تا مقصد نهایی.

۱۱- کمبود نیروی انسانی متخصص و باتجربه از یک‌سو و کمبود تجهیزات و امکانات مدرن به‌دلیل سستی بودن و عدم استفاده از فناوری‌های نوین

۱۲- بروکراسی اداری پیچیده، قوانین و مقررات دست‌وپاگیر و تعدد مراجع ذخیل در ترخیص کالا

۱۳- فساد، تبانی و رشوه‌خواری به‌خاطر فقدان شفافیت در فرآیندهای گمرکی

۱۴- ضعف فرهنگ تجارت خارجی و ناآگاهی از قوانین و مقررات گمرکی

۱۵- تعارض منافع و ضعف‌های نظارتی در سطوح مختلف

علاوه بر موارد ۱۵گانه مذکور معضل اساسی و قابل اعتنا در موضوع گمرکات، تناسب نداشتن ظرفیت انبارها با حجم کالا‌های ورودی است. انبارهای موجود غالباً برای پاس‌سنگوبی به حجم عظیمی از کالا‌های وارداتی طراحی نشده‌اند، به همین دلیل شاهد انباشت و رسوب کالا در محوطه‌های گمرکی هستیم. این معضل نه‌تنها فضای کافی برای ذخیره‌سازی کالا‌های جدید را فراهم نمی‌کند، بلکه به‌کندی ترخیص کالا‌های موجود و فساد و آسیب دیدن آنها نیز می‌انجامد.. همچنین کمبود و گرانی ناوگان حمل‌ونقل، چالش دیگری است که در فرآیند ترخیص کالا خودنمایی می‌کند. کمبود کامیون، تریلی و دیگر وسایل نقلیه برای حمل کالا از گمرک به مقصد، به تأخیر در ترخیص و افزایش هزینه‌های حمل‌ونقل منجر می‌شود. ازدحام کشتی‌ها در بندار، به‌دلیل کمبود اسکله و تجهیزات تخلیه و بارگیری همگی نشان

ازضعف جدی سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها است که به‌نوعی ناترازی را به‌وضوح نشان می‌دهد. بعد از آشنایی با معضلات رسوب و تأخیر در خروج کالا از گمرکات کشور یک‌سری اقدامات عاجل برای اصلاح رفع مشکل رسوب کالا باید مدنظر باشد که به برخی از آنها اشاره می‌شود:

- تسهیل و تسریع در تخصیص ارز؛ ساماندهی سیستم ارزی و تخصیص به موقع ارز به واردکنندگان.

- اصلاح و ساده‌سازی فرآیند ثبت سفارش و مجوزها؛ کاهش بروکراسی اداری و شفاف‌سازی قوانین و مقررات.

- افزایش نیروی انسانی و تجهیزات گمرکی؛ تجهیز گمرک به امکانات و نیروی انسانی کافی برای تسریع در انجام تشریفات گمرکی.

- ارتقای دانش و آگاهی صاحبان کالا؛ ارائه آموزش‌های لازم به صاحبان کالا در باره قوانین و مقررات گمرکی.

- توسعه و تجهیز زیرساخت‌ها؛ افزایش ظرفیت انبارداری، نوسازی ناوگان حمل‌ونقل و بهبود وضعیت بندار و جاده‌ها.

- کاهش قوانین دست‌وپاگیر؛ اصلاح قوانین و مقررات گمرکی و تناسب آنها با شرایط روز تجارت.

- افزایش شفافیت و مبارزه با فساد؛ ایجاد سامانه‌های شفاف و نظارت دقیق بر عملکرد گمرک.

- ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های گوناگون؛ ایجاد سامانه‌های یکپارچه و تبادل اطلاعات بین دستگاه‌های مرتبط با ترخیص کالا.

- ترویج فرهنگ تجارت خارجی؛ ارتقای دانش و مهارت فعالان در حوزه تجارت خارجی و ترویج فرهنگ قانون‌مداری و آموزش‌های تخصصی تجاری

مهم‌تر از همه اینها اراده و عزم جدی دولت با همکاری بخش خصوصی باید صورت بگیرد تا حداقل بخشی از مشکلات در یک بازه زمانی حل شود. یکی از راهکارها برای کاهش رسوب کالا که در خیلی از جاها مرسوم است، نگهداری قسمتی از کالا‌های اظهارشده در گمرک به میزان بدهی و اجازه ترخیص مابقی کالای اظهاری است. وی در پایان گفت، گمرک‌های کشور بسیار پراکنده و متعدد هستند که کارایی آنها را کاهش داده است. مقررات پیچیده و فراوان و ناهماهنگی در وظایف آنها با سازمان‌های دیگر وجود دارد و باید تحولی در این‌باره انجام شده و میرای واحد و یکسان برای جلوگیری از تداخل وظایف در دستور کار قرار گیرد. یکی از جاهای اصلاحی همین بندر شهید رجایی است که تراکم کاری در آن بسیار بالا است. منطقه ویژه اقتصادی بندر شهید رجایی با ظرفیت سالانه ۱۰۰ میلیون تن کالا، بزرگ‌ترین و مهم‌ترین بندر تجاری ایران است که به‌تنهایی ۵۸ درصد عملیات کالا‌های غیرنفتی، ۴۳ درصد عملیات جابجایی فرآورده‌های نفتی و ۸۵ درصد از عملیات کانتینری بندار کشور را برعهده دارد.

دلیل افول

«سرلشکر سید یحیی صفوی» دستیار و مشاور عالی فرمانده کل قوا؛ «ترامپ با اتخاذ رویکردی تقابلی در سیاست خارجی، با بسیاری از کشورها وارد تنش شده و اظهارات و اقدامات نامتعارفی از خود بروز داده است. این روند، وضعیت داخلی آمریکا و نظم جهانی را برهم زده و می‌تواند به تضعیف و افول جایگاه آن کشور منجر شود. با بررسی رهبران کشورهای مختلف جهان، اعم از رؤسای جمهوری پادشاهان یا امیران، می‌توان دریافت که رهبر معظم جمهوری اسلامی ایران واجد خصوصیاتِ چون خردمندی، حکمت، شجاعت، مهربانی، عقلانیت، عدالت‌محوری و ساده‌زیستی هستند که چنین مجموعه‌ای از ویژگی‌ها در کمتر رهبری قابل مشاهده است.»

هشدار به غرب

«سید عباس عراقچی» وزیر امور خارجه؛ «من به‌طور اصولی از ارائه استدلال در مورد عناصر کلیدی مذاکره از طریق رسانه‌ها اجتناب می‌کنم، ولی آنچه می‌خواهم بگویم این است که تکرار دروغ و واقعیت‌های بنیادین را تغییر نمی‌دهد. ایران به‌عنوان یکی از امضاکنندگان مؤسس معاهده ان‌پی‌تی، کاملاً حق داشتن چرخه کامل سوخت هسته‌ای را دارد، علاوه بر این، چندین عضو NPT وجود دارند که اورانیوم را غنی‌سازی می‌کنند در حالی که سلاح‌های هسته‌ای را هم کاملاً رد می‌کنند، این باشگاه غیر از ایران شامل چند کشور آسیایی، اروپایی و آمریکای جنوبی نیز می‌شود. از موضع‌گیری حداکثری و لفاظی‌های تحریک‌کننده چیزی به‌جز نابود کردن شانس موفقیت حاصل نمی‌شود.»

شرط توافق!

«علی لاریجانی»، مشاور رهبر معظم انقلاب؛ «نتیجه مذاکرات بستگی به انصاف و عقلانیت طرف مقابل در اداره وضعیت جهانی دارد. بسیاری از مقررات در دنیا را در ظاهرش این است که نظامات بین‌المللی آنها را تصویب کردند، ولی آنچه در پشت این موضوع وجود دارد «قدرت» است. در حال حاضر هم آمریکایی‌ها این تصور را پیدا کرده‌اند که باید قدرت خود را محقق کنند. به‌طور کلی، مذاکره با عدم مذاکره به خودی خود ارزشی ندارد، بلکه معیار اصلی، تأمین منافع ملی کشور است. اگر مذاکره منجر به تأمین منافع نشود، ادامه آن توجیهی نخواهد داشت. کارکرد مذاکرات به دستاوردهایش بستگی دارد.»

روزنه

آینده مقاومت

رضا قارزی

کارشناس سیاسی

«مقاومت اسلامی» در منطقه خاورمیانه به‌منزله یکی از مهم‌ترین بازیگران سیاسی و نظامی، نقشی حیاتی در شکل‌دهی به تحولات منطقه ایفا می‌کند. در این راستا، تحلیل موقعیت کنونی، چالش‌ها و فرصت‌های پیش‌رو با نگاهی دینی و ارزشی، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. از جمله مهم‌ترین نکات مرتبط این خط تحلیلی ابعاد زیر است:

۱- عملکرد جریان و افسراد اثرگذار: جریان‌های مقاومت اسلامی با بهره‌گیری از حمایت مردمی و اقدامات استراتژیک، به‌منزله فاکتوری مهم در کاهش نفوذ قدرت‌های خارجی و تقویت استقلال منطقه عمل کرده‌اند. افراد اثرگذار در این جریان‌ها با هوشمندی و ایمان به اصول دینی، تحولات سیاسی منطقه را تحت تأثیر قرار داده‌اند.

۲- مخاطره ناآرامی‌ها در کشور: اغتشاشات داخلی در ایران، از جمله ناآرامی‌های اخیر، می‌تواند به تضعیف پایه‌های مقاومت منجر شود. دشمنان با استفاده از این فرصت‌ها، سعی در تحت فشار قرار دادن نظام اسلامی و تغییر مسیر مقاومت دارند.

۳- خطر وابستگی: وابستگی به کشورهای خارجی می‌تواند مقاومت اسلامی را تحت تأثیر قرار داده و اهداف آن را منحرف کند. تلاش برای حفظ استقلال و اتکا به نیروهای داخلی یکی از ضرورت‌های اساسی این مسیر است.

از چالش‌ها و فرصت‌های مهم پیش‌رو

۱- جایجایی قدرت در عراق: در ماه‌های آینده، جایجایی قدرت در عراق می‌تواند بر مقاومت اسلامی تأثیر بگذارد. هوشیاری نسبت به این تحولات و استفاده از فرصت‌ها برای تقویت نفوذ در عراق اهمیت بسیاری دارد.

۲- خطر ترور و حمله جایجایی: تهدید به ترور افراد کلیدی و حمله‌های دشمنان، مانند جایجایی نیروهای «حشد» از شمال به جنوب، چالش‌های جدی برای مقاومت محسوب می‌شوند. تقویت امنیت و برنامه‌ریزی دقیق برای مقابله با این تهدیدات ضروری است.

۳- تقویت مقاومت و همگرایی طوایف: یکی از راهبردهای مؤثر، تقویت همگرایی میان طوایف مذهبی و قومی است. تعاملات فرهنگی و مذهبی و همکاری بین طوایف می‌تواند پایه‌های مقاومت را مستحکم‌تر کند.

۴- اثرگذاری رسانه: رسانه‌ها به‌منزله ابزاری قدرتمند برای نشر افکار و ایده‌های مقاومت عمل می‌کنند. استفاده صحیح از رسانه‌ها برای تبلیغ مواضع و تقویت همبستگی میان جوامع اسلامی اهمیت بسیاری دارد.

از مهم‌ترین راهکارهای تقویت مقاومت

۱- توسعه پدافند داخلی و افزایش رضایتمندی مردم: تقویت سیستم‌های دفاع داخلی و حل مشکلات اجتماعی و اقتصادی مردم، به افزایش رضایتمندی و حمایت عمومی از مقاومت اسلامی منجر خواهد شد.

۲- توسعه توریست درمانی و تبلیغ در منطقه: بهره‌گیری از ظرفیت‌های فرهنگی و درمانی کشورها برای توسعه توریست درمانی و ترویج آرمان‌های مقاومت می‌تواند به همگرایی بیشتر در منطقه کمک کند.

مقاومت اسلامی، با تکیه بر اصول دینی و تقویت همبستگی داخلی و منطقه‌ای، می‌تواند به مقابله با چالش‌های پیش‌رو بپردازد.

صهیونیستی در غزه استفاده کنند. این امر مهم قابل تحقق است اگر نخبگان، علما و اصحاب رسانه‌ها در جهان اسلام، مسلمانان را با تکالیف انسانی و وظایف دینی خود آشنا کرده و آنان را برای ادای این تکالیف و وظایف به حرکت درآورند. تکالیفی که فردای قیامت هر مسلمانی باید در پیشگاه خدا و رسول خدا(ص) پاسخشگویی اعمالش در قبال این تکالیف باشد. هر مسلمانی باید بداند که عیار مسلمانی و با خدا و رسول خدا بودنش، طبق آیه شریفه: «مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ...» سنجیده می‌شود.

اینک مردم یمن و «جنبش انصارالله» با همین رویکرد قرآنی به وظایف خود در قبال ملت فلسطین و مظلومین غزه عمل می‌کنند. به‌طور قطع هم‌افزا شدن کل کشورها و ملت‌های مسلمان با جریان مقاومت به‌سرعت تمامی معادلات را به نفع مسلمانان تغییر خواهد داد. مطالبه حرکت مسلمانان در این مسیر، یک مطالبه انسانی، اخلاقی و دینی است. رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار جمعی از مسئولان ارشد سه قوه به‌مناسبت سال نو در روز بیست و ششم فروردین در این‌باره فرمودند: «دنیای اسلام درباره مسئله غزه باید یک حرکت و کاری بکند، بایستی یک هماهنگی خوب اقتصادی، سیاسی و در صورت لزوم عملیاتی مجتمعا روی این مسئله فکر و کار کنند.»

را باید مرتکب شوند تا مسلمانان و حکومت‌ها در کشورهای اسلامی به حرکت درآیند؟ آیا هر مسلمانی که امروز در هر گوشه‌ای از این جهان خاکی و در هر کشوری از کشورهای اسلامی زندگی می‌کند، با دیدن این صحنه‌ها نباید احساس مسئولیت کرده و به حرکت درآید؟ به‌طور قطع تا زمانی که رژیم صهیونیستی و حامیان این رژیم، شاهد سکوت، بی‌تفاوتی و بی‌تحرکی مسلمانان و حکومت‌ها در کشورهای اسلامی باشند، نه‌تنها به ظلم‌ها و جنایت‌های خود در غزه پایان نمی‌دهند، بلکه با بی‌رحمی و قساوت قلب هر چه تمام‌تر به نسل‌کشی خود در این بخش از جهان اسلام برای رسیدن به اهداف خود ادامه می‌دهند.

راه چاره چیست؟ راه چاره در شکستن سکوت و قیام سراسری مسلمانان در راه خدا، برای دفاع از ملت فلسطین و به‌ویژه مردم غزه است. راه چاره در همان راهی است که ملت ایران با پیروزی انقلاب اسلامی در ۲۲ بهمن سال ۱۳۵۷ سفارت رژیم صهیونی را به سفارت فلسطین تبدیل کرد و پرچم اسرائیل غاصب را در ایران برای همیشه به زیر کشید و در زیر پا قرار داد. امروز همه مسلمانان می‌توانند از دولت‌ها و حکومت‌های خود بخواهند تا پرچم‌های رژیم صهیونیستی را پایان کشیده و سفارتخانه‌های این رژیم را تعطیل و از ظرفیت‌های کشورهای اسلامی برای متوقف کردن جنایات رژیم

و بیخیالی بسیاری از حکومت‌ها در کشورهای اسلامی نیست. سکوت و بیخیالی که خود محصول و معلول مجموعه‌ای از دلایل دیگر چون وجود حاکمان دنیاگرا و عافیت‌طلب ترسو در برخی کشورهای اسلامی، وابستگی بخشی از حکومت‌ها در کشورهای اسلامی به قدرت‌های شیطانی و پشتیبانی رژیم صهیونیستی و نفوذ جریان صهیونیسم در بسیاری از حکومت‌ها در کشورهای اسلامی است. متأسفانه این مجموعه دلایل که سکوت مرگباری را پدید آورده، بعضاً به‌گونه‌ای است که نه‌تنها این قبیل حکومت‌ها و دولت‌ها در کشورهای اسلامی از مسلمانان مظلوم فلسطین دفاع و حمایت نمی‌کنند، بلکه در مواردی با ظالم و ستمگر همراهی داشته و در واقع شریک جنایات صهیونیست‌ها به‌شمار می‌آیند.

تماشای این صحنه‌های جانسوز، آنگاه جز آورتر می‌شود که می‌بینی کشورهای غربی مدعی حقوق بشر و طرفداری از صلح و امنیت، با تمام توان و امکانات خود در کنار ظالم جنایت‌پیشه ایستاده‌اند و رژیم صهیونیستی را حمایت و پشتیبانی می‌کنند. اما فریادهای زنان و کودکان و مردم غزه از زیر آوارها و در میانه ویرانه‌ها هیچ تکانی به بسیاری از حکومت‌ها در کشورهای اسلامی نمی‌دهد! واقعا این سکوت تا چه زمانی و تا کجا می‌خواهد ادامه پیدا کند؟ صهیونیست‌ها دیگر چه جنایتی

دکتر یدالله جوانی

مدیر مسئول

فقط و فقط یک لحظه تصور کنید اگر حکومت‌ها از ظرفیت‌های بیش از ۶۰ کشور اسلامی با قریب دو میلیارد نفر مسلمان و برخوردار از بهترین موقعیت ژئوپلیتیکی به‌صورت هماهنگ در دفاع از مردم مظلوم غزه بر علیه رژیم غاصب و کودک‌کش صهیونیستی دست به مجموعه‌ای از اقدامات هماهنگ و عملی می‌زدند؛ آیا جهان هر روز شاهد این نسل‌کشی بی‌رحمانه و ظالمانه بود؟ در این نوشتار، هدف تشریح جنایت‌ها، ظلم‌ها و کشتارهای بی‌رحمانه صهیونیست‌ها نیست؛ چراکه این قصه پر غصه، همراه با تصاویر صحنه‌های جگرسوز و اشک‌آور، به‌صورت شبانه‌روزی از سوی رسانه‌ها، به‌گونه‌ای مستمر در حال روایت شدن است. سخن اصلی در این نوشتار، تأملی سوگ‌مندانه به عامل اصلی پدیدایی چنین ظلم و ستم و جنایت دهشتناک و بی‌سابقه در حق عده‌ای مسلمان در گوشه‌ای از جهان اسلام است.

دلیل اصلی این همه ظلم و ستم صهیونیست‌ها نسبت به فلسطینی‌ها طی ۷۵ سال گذشته و اینک به‌صورت بی‌سابقه در غزه، چیزی جز سکوت

تقابل در دولت ترامپ!

است که به علت اختلافات گسترده در درون دولت ترامپ این کشور نتوانسته است به جمع بندی مناسب از دور سوم مذاکرات برسد و نشانه این اختلاف نظر را بر کناری «مایک والتز» مشاور امنیت ملی ترامپ از سمت خود می‌دانند والتز ششمین مشاور امنیت ملی ترامپ در مجموع دو دولتش می‌باشد او یک سرهنگ بازنشسته گارد ملی است که سابقه حضور در عراق را هم دارد والتز قبل از این مسئولیت نماینده ایالت فلوریدا بوده است والتز به همراه مارکو روبیو وزیر خارجه، پیت هگست وزیر جنگ آمریکا خواستار برچیده شدن برنامه هسته ای ایران و در صورت عدم موفقیت مذاکرات اقدام نظامی بر علیه این تأسیسات هستند هر چند علت برکناری والتز را نشت اطلاعات مربوط به عملیات ارتش آمریکا در یمن در شبکه اجتماعی سیگنال اعلام کردند ولی این چیزی از اهمیت اختلاف نظر در دولت آمریکا نمی‌کاهد.

در مقابل این گروه «ویتکاف» نماینده ویژه ترامپ در غرب آسیا، «جی ونس» معاون ترامپ رئیس جمهور و اخیراً «جوئیور» پسر ترامپ به این جمع اضافه شده است که در واکنش به خبر عملیات تبلیغاتی بنیاد صهیونیستی دفاع از دموکراسی بر علیه مذاکرات در توییتی نوشته است: «محافظه‌کاران دولت پنهان در حال تخریب ویتکاف هستند چون به دنبال تضعیف دستور کار سیاست خارجی پدرم هستن دولت

پنهان خواهان جنگ ابدی است.» در خارج از دولت ترامپ هم مذاکرات با ایران مخالفان جدی دارد از جمله «مارک دویوویتز» مدیر اندیشکده صهیونیستی دفاع از دموکراسی است که در واقع نمایندگی رسمی رژیم صهیونیستی در آمریکا را دارد و لابی‌های صهیونیستی مانند «آی پک» در کنار آنها نتانیاهو تلاش گسترده‌ای را همراه با تبلیغات وسیع انجام می‌دهند. از جمله آی پک مبلغ پانصد هزار دلار جهت تبلیغات بر علیه مذاکرات ایران و آمریکا در نظر گرفته است. در داخل سنا که ترامپ برای تصویب توافق با ایران به شصت و هفت رأی از مجموع صد رأی آن نیاز دارد. بعضی از سناتورها مانند «تام کاتن» و «تد کرو» مخالفت خود را با توافق با ایران اعلام کردند. این جمهوری خواهان از جمله تام کاتن اولین کسی بود که مدل لیبی را برای ایران پیشنهاد کرد در حال حاضر از مجموع یکصد کرسی مجلس سنا، پنجاه و سه کرسی در اختیار جمهوری خواهان است. البته رهبر فعلی اکثریت سنا که فردی به نام «جان تون» است در این موضوع با ترامپ هماهنگ است. از دموکرات های مجلس سنا بخشی با توافق با ایران موافق هستند، ولی گروهی به رهبری «جان فتر من» مخالف هرگونه با گفت‌وگو با ایران هستند و خواستار اقدام نظامی بر علیه تأسیسات هسته‌ای ایران هستند. بخشی از دموکرات‌های مخالف

برجام از جمله کسانی هستند که در دولت‌های «بایدن» و «اوباما» بوده‌اند. مانند جان کری، وندی شرمن و جیک سولیوان معتقدند که ترامپ نمی‌تواند به توافقی بهتر از برجام دسترسی پیدا کند و اگر این اتفاق بیفتد اساساً چرا ترامپ از برجام خارج شده است. البته جان کری و وندی شرمن در این مورد متفق القول هستند که اگر توافق احتمالی ترامپ با ایران صورت گیرد باید مسائل مربوط به برنامه موشکی و منطقه‌ای ایران هم در آن گنجانده شود. البته باید توجه داشت این ۵ بخش از دموکرات‌ها در واقع در حال مقابله به مثل با رفتارهای جمهوری خواهان هستند که در دوران اوباما در سر راه مذاکرات سنگ‌اندازی می‌کردند. در عین حال با توجه به شخصیت خودشفته ترامپ که گفته بود توافق برجام بدترین توافق تاریخ آمریکا است و به این دلیل و همین که اوباما آن را امضا کرده، از آن خارج می‌شود. دموکرات‌ها با تکرار این مطلب که توافق ترامپ هم در بهترین حالت شبیه برجام است به دنبال آن هستند که مطالبات ترامپ را در مذاکرات افزایش داده و مذاکرات را به شکست بکشانند. در مجموع باید در انتظار ماند و دید که در دور بعدی مذاکرات آمریکا و جمهوری اسلامی ایران که آیا تنش‌های درونی در داخل آمریکا تأثیری بر روند مذاکرات می‌گذارد و برکناری والتز مذاکرات را سرعت می‌بخشد یا اتفاق دیگری می‌افتد.

رضا صار می

دکترای امنیت ملی

بعد از حدس و گمان‌های فراوان و اخبار ضد و نقیض، بالاخره وزارت خارجه عمان در بیانیه‌ای اعلام کرد که دور چهارم مذاکرات غیر مستقیم ایران و آمریکا در روز سیزده اردیبهشت برگزار نخواهد گردید؛ وزارت خارجه عمان علت این موضوع را مشکلات تدارکاتی بیان کرد البته به نظر می‌آید که علت عدم برگزاری این دور از گفت‌وگوها مسائل دیگری باشد. بعضی از کارشناسان معتقد هستند که اقدامات آمریکا از جمله تحریم‌های جدید بر علیه جمهوری اسلامی و لغایظی‌های وزیر جنگ آمریکا که بعد از سقوط جنگنده اف هجده و هدف قرار گرفتن ناو هواپیمابر ترومن توسط نیروهای انصارالله بر لغو مذاکرات تأثیر داشته است و هم البته هم‌زمان سخنان «مارک روبیو» وزیر خارجه آمریکا که در مصاحبه‌ای با فکس نیوز -بار دیگر اعلام کرد کرده است که ایران باید چرخه سوخت خود را جمع آوری کند و اجازه بازرسی از مراکز نظامی خود را صادر کند و برد موشک‌های خود را کاهش داده و همچنین به حمایت خود از انصارالله یمن خاتمه دهد.

البته یک نگاه دیگر هم وجود دارد و آن این

عکس و مکث

موج گسترده اهدای خون، با رقم خوردن حادثه دلخراش انفجار در بندر شهید رجایی بندر عباس، مردم ایران و مسئولان کشور بار دیگر با حرکت خیرخواهانه خود ثابت کردند که در لحظات حساس کنار هم وطن‌نشان ایستاده‌اند و مددلی و فداکاری، ارزش‌هایی هستند که در کشورمان همیشه زنده و جاری است.

درخشش غرفه دانشگاه امام حسین (ع)، در نمایشگاه اکسیو غرفه پارک علم و فناوری دانشگاه جامع امام حسین (ع) میزبان میهمانانی از عمان، چین، ترکیه، آفریقا، انیویی، جمهوری چک، موریتانی و نمایندگان ایرانی تبار از کشورهای چین آلمان، کانادا، چین و البته جمع بسیاری از دانشجویان و بازرگانان ایرانی بود.

دیدار معنوی، هیئت خادمان حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه (س) و امام رضا (ع) از مجروحان و مصدومان حادثه بندر شهید رجایی در بیمارستان حضرت صاحب الزمان (عج) نیروی دریایی سپاه پاسداران عیادت و دلجویی کرده و تبرکی حرم شریف را به نیت شفا به بیماران اهدا کردند.

دیگران

سند آمادگی دفاعی اروپا!

ماریان پیر

مرکز بین‌المللی دفاع و امنیت (ICDS)

مادر کمیسیون اروپا، سند پیش‌نویس آمادگی دفاعی اروپا تا سال ۲۰۳۰ را ارائه کردیم، سندی که در پاسخ به پویایی فزاینده‌ای پس از تهاجم روسیه به اوکراین و وخامت اوضاع امنیتی شرق اروپا تدوین شده است. این سند کوتاه ۲۳ صفحه‌ای، که تنها ۱۰۰ روز پس از تأیید کمیسر دفاع و فضا اتحادیه اروپا منتشر شد، راهکارهای ملموسی برای پیشبرد آمادگی دفاعی کشورهای عضو تا سال ۲۰۳۰ پیشنهاد می‌کند. تمرکز ما بر تقویت صنعت دفاعی برای پر کردن شکاف‌های توانمندی از طریق تولید بیشتر، سریع‌تر و جمعی، تأمین مالی تلاش‌های دفاعی، توسعه مشارکت‌های راهبردی و ادامه حمایت قاطع از اوکراین است که آن را خط مقدم دفاع اروپا می‌دانیم. این سند، فراتر از تحلیل صرف تهدیدات پیشین، یک نقشه راه دقیق برای دستیابی به آمادگی واقعی تا سال ۲۰۳۰ ارائه می‌دهد، زیرا اروپا با تهدید روسیه، انواع دیگر تهدیدات و چشم‌انداز کاهش تهدد امنیتی آمریکا مواجه است و باید برای دفاع جمعی آماده شویم. این بخشی از طرح بزرگتر «ReArm Europe» و دفاع از پروژه اروپایی صلح و امنیت است.

چهار اولویت اصلی را در این سند شناسایی کرده‌ایم که اولین آنها، پر کردن شکاف‌های توانمندی در هفت حوزه کلیدی مانند پدافند هوایی و موشکی، توپخانه، مهمات، پهپادها، تحرک نظامی، فناوری‌های نوین (هوش مصنوعی، کوانتوم، سایبر) و حفاظت از زیرساخت‌های حیاتی، که نیازمند درک مشترک، تعهد بلندمدت، حکمرانی روشن و تأمین مالی اتحادیه است. دوم، حمایت مستمر از اوکراین، از جمله از طریق ادغام صنعت دفاعی آن با صنعت ما، زیرا امنیت اوکراین امنیت اروپاست و نیازهای جیتی پس از صلح احتمالی ادامه خواهد یافت. سوم، تقویت صنعت دفاعی اروپا برای تولید بیشتر، سریع‌تر و مشترک، رفع وابستگی‌ها، تشویق نوآوری، ساده‌سازی قوانین و ایجاد یک بازار واحد اروپایی برای تجهیزات دفاعی. چهارم، افزایش سریع هزینه‌های دفاعی از طریق ابزارهایی مانند پروژه SAFE (با ۱۵۰ میلیارد یورو سرمایه‌گذاری مشترک)، انعطاف‌پذیری در قوانین مالی (مانند بند خروج پیمان ثبات)، استفاده از بودجه‌های همبستگی، اصلاح معیارهای بانک سرمایه‌گذاری اروپا و بسیج سرمایه خصوصی؛ البته بحث «ترجیح اروپایی» در خریدهای نظامی و غیره نیز در این چارچوب اهمیت دارد.

این چارچوب اهمیت دارد. حیاتی تحرک نظامی برای جابه‌جایی سریع نیرو و تجهیزات تأکید داریم و کریدورها و پروژه‌هایی را برای ارتقای فوری مشخص کرده‌ایم. تقویت مرزهای شرقی نیز در دستور کار است. توسعه امنیت از طریق مشارکت اعضای اتحادیه، رکن دیگر راهبرد ماست؛ تقویت ناتو به‌منزله سنگ‌بنای دفاع، حفظ روابط حیاتی با آمریکا و کانادا، و توسعه مشارکت‌های امنیتی و دفاعی با شرکای کلیدی مانند بریتانیا، کشورهای نامزد عضویت، و شرکای همفکر در هند-اقیانوسیه (ژاپن، کره جنوبی، هند و غیره) ضروری است. با این حال، چالش‌هایی پیش روی ماست: هماهنگی مؤثر بین نهادهای اروپایی، کشورهای عضو (که کاربران نهایی هستند) و ناتو، به‌ویژه با چشم‌انداز کاهش تعهد آمریکا، امری حیاتی است. اختلافات مالی بین اعضا بر سر نحوه تأمین بودجه و توازن بین «ترجیح اروپایی» و نیازهای فوری تدارکاتی همچنان وجود دارد. تضمین توافق بر سر ادامه حمایت از اوکراین و نهایی کردن مشارکت‌های راهبردی نیز از گام‌های کلیدی بعدی است.

نوید کمالی

دبیر گروه راهبرد

همه ما در گذر زمان بارها و بارها شاهد طرح‌ها و سیاست‌هایی بوده‌ایم که با وعده‌های بزرگ و گوش‌نواز آغاز شده اما در عمل، یا به اهداف خود نرسیده‌اند یا حتی وضعیتی بدتر از پیش را رقم زده‌اند. این تجربه مشترک من و شما فقط محدود به ما ایرانیان نیست و بسیاری از مردم جهان چنین تجربیاتی را داشته و دارند. بنابراین این مسئله پرسش‌هایی بنیادین را در اذهان عمومی و محافل تخصصی برانگیخته است که از جمله آنها می‌توان به سؤالاتی مانند چرا با وجود تلاش‌ها و منابع صرف شده، برخی سیاست‌گذاری‌ها ناکارآمد از آب درمی‌آیند؟ آیا این ضعف فقط خطاهای سهوی در فرآیند پیچیده سیاست‌گذاری هستند یا ریشه‌های عمیق‌تری در تاروپود سیاست‌ورزی مسئولان دارند؟ تبعات این سیاست‌های ناموفق چیست و مهم‌تر از آن، چگونه می‌توان از تکرار آنها در مسیر توسعه و پیشرفت کشور جلوگیری کرد؟ اشاره کرد. همان‌گونه که مشخص است این سؤالات ارتباط مستقیمی با کیفیت حکمرانی و زندگی شهروندان، اعتماد عمومی به نهادهای حاکمیتی و ظرفیت کشور برای حل چالش‌های پیش‌رو دارد.

با توجه به اهمیت موضوع، هفته گذشته کتاب جدیدی با عنوان «سیاست‌های ناکارآمد: علل و پیامدهای انتخاب‌های بد سیاستی» منتشر شد که تلاشی نظام‌مند برای فهم همین پدیده پیچیده به‌شمار می‌رود. این اثر، با گردآوری مجموعه‌ای از تحقیقات و تحلیل‌های جدید در حوزه علم سیاست‌گذاری، استدلال می‌کند که مطالعه سیاست‌های غیرمؤثر ناکارآمد کشورهای جهان نه‌تنها یک تمرین علمی و دانش‌گاهی، بلکه یک ضرورت عملی برای بهبود حکمرانی است!

♦ وقتی «موفقیت» هم شکست است

این اثر فراتر از تعریف شکست سیاست‌گذاری که همان عدم دستیابی به اهداف اعلام شده است، مفهوم «سیاست ناکارآمد» را معرفی می‌کند! سیاست‌هایی که ممکن است حتی به اهداف اولیه خود برسند، اما این اهداف ذاتاً نامطلوب بوده یا اجرای آنها پیامدهای منفی پیش‌بینی نشده و آسیب‌های جدی به‌همراه داشته است. این تعریف، اهمیت اتخاذ یک رویکرد هنجاری در تحلیل سیاست‌ها را برجسته می‌کند؛ رویکردی که شجاعت تفکیک سیاست‌های «خوب» و «بد» را داشته باشد و فقط به سنجش میزان دستیابی به

اهداف اکتفا نکند! به بیان دیگر، یک سیاست ممکن است طبق معیارهای رسمی «موفق» تلقی شود، اما در عمل، آسیب‌زا و ناکارآمد باشد!

♦ ریشه‌های ناکارآمدی کجاست؟

اما چرا سیاست‌های ناکارآمد ظهور و حتی تداوم می‌یابند؟ کتاب مورد اشاره دلایل متعددی را برای این پدیده شناسایی می‌کند که می‌توان آنها را در چند دسته کلی طبقه‌بندی کرد. دسته اول، به نقص در هدف‌گذاری بازمی‌گردد. گاهی یک سیاست از همان ابتدا بر پایه ایده‌ها یا اهداف اشتباه بنا می‌شود! حتی ممکن است اهداف تعیین شده ذاتاً با منافع عمومی یا اصول توسعه ملی در تضاد باشند مانند سال‌ها غفلت از توسعه و ترویج انرژی‌ها تجدیدپذیر و تمرکز بر گسترش شبکه مصرف انواع انرژی‌ها! همچنین، ممکن است سیاست‌گذاران، بدون درک عمیق یک مسئله و فقط تحت تأثیر آنچه راحل‌گرایی فناوریانه خوانده می‌شود، به‌دنبال راحل‌های مبتنی بر فناوری باشند که ذاتاً قادر به حل مسئله مورد نظر نیستند که نمونه آن صرف ۲۵ هزار میلیارد تومان برای سامانه نان است که عملاً به نتیجه نرسید.

دسته دوم علل، به پیامدهای منفی ناخواسته یا ناشی از اجرای نامناسب یک سیاست مربوط می‌شود. حتی سیاست‌هایی که با اهداف خوب طراحی می‌شوند، ممکن است در عمل به‌دلیل فرمول‌بندی ضعیف، ابهامات تعریف‌نشده، مشکلات اجرایی، عدم همکاری کافی میان‌بخشی، نظارت و تنظیم‌گری ناکافی، یا مقاومت‌های پیش‌بینی نشده، نتایج نامطلوب و حتی آسیب‌زایی به بار آورند. برای نمونه رایگان بودن تعرفه آب و برق برای برخی از اماکن فرهنگی موجب شد تا هم‌زمان با افزایش قیمت ارزهای مجازی برخی سودجویان در پوشش این دست مراکز دست به راهاندازی ماینرهای استخراج رمز ارز بزنند و این‌گونه موجب افزایش تصاعدی مصرف برق در کشور شوند.

♦ سیاست بد، سیاست‌ورزی خوب؟

دسته سوم، بُعد سیاسی و زمینه‌نهادی سیاست‌گذاری است. سیاست‌گذاری هرگز در خلاء رخ نمی‌دهد و همواره تحت تأثیر منافع، ایدئولوژی‌ها و محاسبات سیاسی قرار دارد. اصطلاح «سیاست بد، سیاست‌ورزی خوب» که در کتاب به آن اشاره شده به وضعیتی اشاره دارد که در آن، سیاست‌گذاران ممکن است آگاهانه سیاستی ناکارآمد را انتخاب کنند، زیرا از نظر سیاسی برایشان سودمند است! برای نمونه صدور مجوز صنایع آبر بر مانند فولاد و ذوب آهن در شهرها کویری با احداث فرودگاه در هر شهر

کوچک و بزرگی نمونه‌ای از این دست سیاست‌های عوام‌فریبانه هستند. نفوذ گروه‌های ذی‌نفع خاص، پدیده تسخیر مقررات، فساد، یا حتی ملاحظات انتخاب‌اتسی کوتاه‌مدت نیز می‌توانند به انتخاب سیاست‌هایی منجر شوند که در بلندمدت به ضرر منافع عمومی تمام می‌شوند که نمونه آن از سطح شوراهای شهر و روستا تا مجلس به وفور قابل مشاهده است!

نهایتاً، عامل زمان نیز در ناکارآمدی سیاست‌ها نقش دارد. سیاستی که در یک زمان و زمینه خاص، کارآمد و مطلوب بوده، ممکن است با تغییر موقعیت اجتماعی، اقتصادی، فناوریانه یا ارزشی، کارایی خود را از دست داده و حتی مضر شود. مقاومت در برابر تطبیق سیاست‌ها با واقعیت‌های زمانه، چه به‌دلیل تصلب نهادی و چه به‌دلیل ملاحظات سیاسی باشد می‌تواند به شکل‌گیری و تداوم سیاست‌های غیرموثر و ناکارآمد بینجامد. همچنین بی‌عملی یا تأخیر در واکنش به مشکلات نوظهور، خود می‌تواند نوعی سیاست ناکارآمد باشد که به وخیم‌تر شدن اوضاع منجر می‌شود!

♦ بهای سنگین:

فرسایش اعتماد عمومی!

پیامد اصلی و مشترک سیاست‌های غیرموثر و ناکارآمد، فارغ از ریشه و شکل آن‌ها، فرسایش اعتماد عمومی به دولت و نظام حکمرانی است. بر اساس پژوهش منتشر شده در کتاب، وقتی شهروندان به‌طور مکرر شاهد ناکامی سیاست‌ها در حل مشکلات یا حتی بدتر شدن اوضاع هستند، باور خود را به کارآمدی و حتی خیرخواهی متولیان امور از دست می‌دهند. این بی‌اعتمادی، زمینه‌ساز بدبینی، مشارکت‌گریزی و در موارد حاد، استقبال از گفتمان‌های پوپولیستی و راه‌حل‌های افراطی برای حل مسائل می‌شود. در چنین فضایی، اجماع‌سازی برای اجرای سیاست‌های خردمندانه و اصلاحی دشوارتر شده و چرخه ناکارآمدی و بی‌اعتمادی تشدید می‌شود!

♦ کلید بهبود سیاست‌گذاری

حال پرسش کلیدی این است که چگونه می‌توان از شکل‌گیری و تداوم سیاست‌های ناکارآمد پیشگیری کرد؟ راهکارها را می‌توان در سطوح گوناگون، از یک سازمان یا اداره گرفته تا سطح ملی، جست‌وجو کرد. در سطح خرد و سازمانی، تقویت نظام تحلیل و ارزیابی سیاست‌ها پیش و پس از اجرا، امری حیاتی است. این امر مستلزم به‌کارگیری داده‌ها و شواهد معتبر، شفافیت در فرآیند تصمیم‌گیری، و مهم‌تر از آن، ایجاد فرهنگ یادگیری از شکست‌ها و ناکامی‌ها است. سازمان‌ها باید سازکارهایی

برای پایش مستمر سیاست‌ها، شناسایی نقاط ضعف و انجام اصلاحات به‌موقع داشته باشند. ارتقای ظرفیت کارشناسی و تخصص‌گرایی در بدنه اجرایی و تصمیم‌گیری، و کاهش تأثیر ملاحظات غیرتخصصی و سیاسی در انتخاب راه‌حل‌ها نیز ضروری است. تشویق تفکر انتقادی و پرهیز از راه‌حل‌گرایی شتاب‌زده، به‌ویژه در مواجهه پدیده‌های نوظهور، می‌تواند از افتادن در دام سیاست‌های جذاب اما ناکارآمد جلوگیری کند. در سطح کلان و ملی نیز، تقویت نهادهای مستقل نظارتی مانند نهادهای حسابرسی، رسانه‌ها و سازمان‌های مردم‌نهاد، برای پایش عملکرد بخش‌های گوناگون حاکمیت و افزایش پاسخگویی سیاست‌گذاران ضروری است. این نهادهای می‌توانند با شناسایی و افشای سیاست‌های غیرموثر، فشار لازم برای اصلاح یا کنار گذاشتن آنها را ایجاد کنند. شفافیت بیشتر در فرآیندهای تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری نیز می‌تواند به کاهش نفوذ جریانی و بانندی در فرآیند سیاست‌گذاری کمک کند. همچنین سرمایه‌گذاری در پژوهش‌های کاربردی و ایجاد پل ارتباطی قوی‌تر میان مراکز علمی و دستگاه‌های اجرایی، به‌منظور بهره‌گیری از دانش روز و تحلیل‌های مبتنی بر شواهد در فرآیند سیاست‌گذاری نیز لازم است. همچنین مقابله با کوتاه‌مدت‌نگری سیاسی و ایجاد سازکارهایی برای اولویت دادن به منافع بلندمدت ملی نیز ضروری است. پر واضح است که همه این راهکارها زمانی مؤثرتر خواهند بود که در بستر تلاش برای بازسازی و تقویت اعتماد عمومی به نهادهای حکمرانی صورت گیرند. این اعتماد، سرمایه اجتماعی گران‌بایی است که اجرای موفق هر سیاستی، به‌ویژه سیاست‌های اصلاحی و بلندمدت، به آن وابسته است.

در پایان، باید به این نکته توجه داشت که مبارزه با سیاست‌گذاری غیرموثر و ناکارآمد، یک تلاش مستمر و پایان‌ناپذیر است و همان‌گونه که نویسندگان کتاب نیز بر آن تأکید دارند همواره خطر لغزش به سمت انتخاب‌های بد سیاستی وجود دارد. اما آنچه اهمیت دارد، ادعان به وجود این پدیده، درک ریشه‌های متنوع آن، شناسایی پیامدهای مخربش، و تعهد عملی به بهبود مستمر فرآیندهای سیاست‌گذاری در تمام سطوح است. این امر نه‌تنها به افزایش کارایی و اثربخشی حکمرانی کمک می‌کند، بلکه گامی اساسی برای تقویت سرمایه اجتماعی، افزایش رضایتمندی عمومی و ساختن آینده‌ای بهتر برای کشور و ملت است از این‌رو می‌توان کتاب «سیاست‌های ناکارآمد» و آثار مشابه را منابعی ارزشمند دانست که بهره‌گیری از آنها بر همه دلسوزان توسعه و تعالی کشور مفید خواهد بود.

ضرورت تشکیل وزارت انرژی!

پیاده‌سازی کند، سرمایه‌گذاری در انرژی‌های تجدیدپذیر را به اولویتی واقعی بدل سازد و توازن منطقی میان تولید، مصرف، صادرات و حفظ منابع برای نسل‌های آینده را برقرار کند. هم‌زمان، تفکیک مدیریت آب و سپردن آن به نهادی با نگاه جامع به کشاورزی، منابع طبیعی و محیط زیست، می‌تواند به مدیریت پایدارتر منابع آبی کمک کند.

البته، این مسیر خالی از چالش نیست. خطر غلبه نگاه سنتی مبتنی بر درآمدزایی نفتی، احتمال کاهش شفافیت در بخش برق پس از ادغام، و تکرار تجارب ناموفق گذشته در ادغام وزارتخانه‌ها بدون تغییر بنیادین در رویکردها، همگی نگرانی‌های جدی هستند. موفقیت این بازاریابی ساختاری، مستلزم رویکردی علمی، بهره‌گیری از نخبگان، تدوین برنامه‌های جامع و شفاف، و تعهدی راسخ به اصول حکمرانی خوب و توسعه پایدار است. تشکیل وزارت انرژی، اگر به‌درستی و با هدف ارتقای حکمرانی یکپارچه اجرا شود، می‌تواند پایانی بر دهه‌ها مدیریت جزیره‌ای و آغازی بر دوران جدیدی از راهبری هوشمندانه انرژی در کشورمان باشد؛ دورانی که در آن، انرژی نه فقط به‌منزله یک کالا، بلکه به مثابه پشیران توسعه پایدار و حافظ منابع ملی برای آینده نگر بسته شود.

خود، قادر به تدوین و اجرای سیاستی یکپارچه که منافع ملی بلندمدت را در تمامی ابعاد لحاظ کند، نبوده‌اند. کشمکش‌های گاه و بیگاه این دو نهاد بر سر مسئولیت کمبودها، شهادی بر این مدعاست و نشان می‌دهد که چگونه منافع بخشی و فقدان یک چشم‌انداز مشترک، مانع از حل ریشه‌ای مشکلات می‌شود. ناترازی‌های فزاینده در تولید و مصرف انرژی و بحران دیرینه آب، همگی بازتابی از این حکمرانی پراکنده و غیرهوشمندانه هستند که نیازمند اصلاحی ساختاری است تا بتواند به‌جای مدیریت بحران‌های مقطعی، به راهبردی پایدار منابع بپردازد و از تکرار سیاست‌های خسارت‌بار گذشته جلوگیری کند.

در چنین موقعیتی، ایده تشکیل «وزارت انرژی» از ادغام بخش برق وزارت نیرو در وزارت نفت، و ایجاد «وزارت آب و محیط زیست» با تلفیق بخش آب وزارت نیرو و سازمان حفاظت محیط زیست، می‌تواند گامی مهم در مسیر صحیح باشد، اما به شرطی که این تغییر فقط به جابجایی تابلوها محدود نشود. موفقیت این طرح در گرو آن است که به ایجاد یک نگاه راهبردی و ملی، فراتر از منافع کوتاه‌مدت بخشی، منجر شود. این وزارتخانه جدید باید بتواند با اقتدار و دیدگاهی کلان، سیاست‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی را

سیاست‌گذاری‌های فاقد دوراندیشی، کشورمان را در مسیر کنونی قرار داده است که نمونه آن افراط در سدسازی‌ها به‌دلیل سودآور بودن ساخت آنها برای پیمانکاران بدون توجه به ظرفیت‌های اکولوژیک هر منطقه است. این رویکرد امروزه به تخریب حوضه‌های آبریز و تشدید بحران کم‌آبی منجر شده است. برای نمونه‌ای دیگر اجرای طرح گازکشی سراسری شهر و روستا، بدون پیوست‌های راهبردی در زمینه بهینه‌سازی مصرف و توسعه منابع جایگزین، کشور را به مصرف‌کننده‌ای عظیم و ناکارآمد گاز طبیعی بدل کرد که خود به چالشی برای تأمین پایدار انرژی، به‌ویژه در فصول سرد، تبدیل شده است. در کنار اینها، غفلت تاریخی از سرمایه‌گذاری معنادار در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر، به‌ویژه در مناطق مستعد اما کمتر برخوردار، فرصت‌های بی‌شماری را برای تنوع‌بخشی به سبد انرژی و کاهش آلاینده‌گی‌ها از میان برده است. ریشه بسیاری از این کژکارکردی‌ها و ناترازی‌های موجود در حوزه آب و برق را باید در همین نگاه صرفاً فنی و اقتصادی وزارتخانه‌های مسئول جست‌وجو کرد که از درک جامع ارتباطات متقابل انرژی، آب، محیط زیست و توسعه پایدار بازمانده‌اند. در طول دهه‌های گذشته وزارتخانه‌های نفت و نیرو، هر یک با تمرکز بر وظایف تخصصی

فریدون حیدری حویق

کارشناس سیاسی

سایه ناترازی انرژی بر پیکره اقتصاد و رفاه جامعه سنگینی می‌کند و نگرانی از تأمین پایدار برق و گاز به دغدغه‌ای ملی بدل شده است، در چنین موقعیت بغرنجی زم‌مه‌هایی مبنی بر بازنگری اساسی در ساختار مدیریتی این حوزه حیاتی به گوش می‌رسد. در این رابطه اعلام وصول طرح تشکیل «وزارت انرژی» و «وزارت آب و محیط زیست» در مجلس، فراتر از یک تغییر سازمانی بالقوه، می‌تواند نقطه عطفی در گذار از دهه‌ها سیاست‌گذاری بخشی‌نگر و ناپایدار به‌سوی حکمرانی یکپارچه و راهبردی منابع انرژی و آب کشورمان باشد. چالش‌های عمیق امروز ما در این عرصه‌ها، ریشه در نگاهی دارد که سال‌ها منابع استراتژیک آب و انرژی را تنها از دریچه تنگ ملاحظات فنی و اقتصادی کوتاه‌مدت نگریسته و از ابعاد کلان اجتماعی، زیست‌محیطی و توسعه پایدار غافل مانده است. این غفلت راهبردی، میراثی گران‌باز از عدم توازن‌ها و بحران‌هایی را بجا گذاشته که ترمیم آنها نیازمند عزمی ملی و تحولی بنیادین در نگرش و ساختار است.

زرادخانه جدید جاسوسی آمریکا

زهراتوحیدیان

دبیر گروه بین‌الملل

در سال‌های اخیر، مقامات امنیتی رژیم صهیونیستی با افتخار اعلام کرده‌اند که زرادخانه‌ای مانند «چت جی‌پی‌تی» برای نظارت بر فعالیت‌ها و محتواهای منتشر شده کاربران در شبکه‌های اجتماعی دارند. پس از طوفان لاقصی، مقامات ارشد این رژیم به نیروهای نظامی خود دستور دادند تا صدها فلسطینی را در سرزمین‌های اشغالی به‌دلیل محتواهایی که در شبکه‌های اجتماعی به اشتراک گذاشته‌اند، دستگیر کنند. جرم آنها چه بوده؟ بعضاً ارسال آیات قرآن در واتس‌اپ یا انتشار تصاویری از غزه در اینستاگرام. حالا در آمریکا نیز صدها دانشجوی خارجی مختلف به‌دلایل مشابه از خاک این کشور اخراج شده‌اند که بیشتر به‌دلیل اظهار نظر علیه سیاست‌های ارتش رژیم صهیونیستی در غزه بوده است. مانند «محمود خلیل» دارنده گرین کارت و همسر یک آمریکایی که از محل اقامتش در دانشگاه «کلمبیا» دستگیر شده و به بازداشتگاهی در «لوتیزینا» منتقل شد. یا «رومیسا اوزتورک» دانشجویی ترک در دانشگاه تافتس، که توسط افسران لباس شخصی در خیابان‌های «ماساچوست» ناپدید شد و گفته می‌شود علت این امر، همکاری‌اش برای نگارش نامه‌ای است که از مدیران دانشگاه خواسته بود به تقاضاهای دانشجویان معترض توجه کند.

تحلیل

باتلاق یمن!

ناکامی آمریکا در ورود به مرحله دوم عملیات

شناسایی هوایی از طریق پهپاد برای ارزیابی خسارات وارده به جنبش انصارالله و پیگیری تحرکات آنها وابسته است. بر اساس گزارش «خبرگزاری آسوشیتدپرس»، ارزش کل هفت پهپاد ساقط شده بیش از ۲۰۰ میلیون دلار برآورد شده و هر یک از این پهپادهای پیشرفته که توسط شرکت جنرال اتمیکس تولید می‌شوند، حدود ۳۰ میلیون دلار قیمت دارند و این در حالی است که سه فروند از این پهپادها فقط در هفته گذشته و هنگام انجام ماموریت‌های جاسوسی یا حمله، سرنگون شدند. سنی‌ان‌ان همچنین گزارش داده است که از ۱۵ مارس (۲۵ اسفند ۱۴۰۳) تاکنون، ارتش آمریکا بیش از ۷۰۰ هدف را مورد حمله قرار داده و بیش از ۳۰۰ حمله هوایی به یمن انجام داده است. یک ارزیابی تازه از نهادهای اطلاعاتی آمریکا نشان داده است که توان و اراده نیروهای مسلح یمن برای ادامه پرتاب موشک‌ها، پس از شش هفته حملات آمریکا، تغییر چندانی نکرده است.

آنجایی که مقامات صهیونیستی قدرت‌های نظارتی خود را در اوایل دهه سال ۲۰۱۰ گسترش دادند، شرکت‌های فناوری آمریکایی به منطقه غرب آسیا هجوم آوردند. در ازای سیستم‌های نظارت دیجیتال و سپس خودکار، دستگاه امنیتی صهیونیست‌ها مجموعه‌ای از ارزشمندترین کالای دنیای دیجیتال را به این شرکت‌ها هدیه کرد.

شرکت‌های «آی‌بی‌ام» و «مایکروسافت» نرم‌افزاری را برای نظارت بر گذرگاه‌های مرزی کرانه باختری ارائه کردند. شرکت پالانتیر (که یکی از شرکت‌های پیشرو و مرموز در زمینه تحلیل داده‌های بزرگ و هوش مصنوعی است) الگوریتم‌های پلیسی پیش‌بینی کننده را به رژیم صهیونیستی ارائه کرد. «آمازون» و «گوگل» زیرساخت‌های محاسبات ابری و سیستم‌های هوش مصنوعی را فراهم کردند. نتیجه این همکاری گسترده شرکت‌های فناوری با رژیم صهیونیستی، ایجاد یک شبکه نظارتی و پلیسی بود. آنچه کمتر به آن پرداخته شده، این است که با گذشت زمان و با مشارکت بسیاری از شرکت‌های مشابه، دولت آمریکا نیز ظرفیت‌های نظارتی و جاسوسی خاص خود را در مقیاس بزرگ‌تر، ایجاد کرده است.

رسانه آمریکایی «اینترسپت» با اشاره به مخالفت‌های صوری بنیانگذاران شرکت‌های فناوری با سیاست‌های اخراج مهاجرین ترامپ یا اعتصاب کارمندان این شرکت‌ها به

نقش این شرکت‌ها اشاره می‌کند که نرم‌افزار و زیرساخت‌های مورد نیاز برای اجرای سیاست‌های دولت آمریکا را فراهم کردند. شرکت‌هایی مانند بابل و پالانتیر در سال ۲۰۱۵ با اداره مهاجرت آمریکا قراردادهایی منعقد کردند و با استخراج داده‌های شخصی از منابع دولتی، آن را قابل جست‌وجو کرده و ظرفیت‌های نظارتی را برای این اداره ایجاد کردند. تا سال ۲۰۱۷، شرکت‌های بزرگی مانند آمازون، مایکروسافت و گوگل نیز میزبان اطلاعات شخصی شهروندان آمریکایی، روی سرویس‌های ابری شده و در این پروژه دخیل شدند. یادآوری این نکته مهم است که بسیاری از فناوری‌های مناسبی که شرکت‌های خصوصی به دولت نظارتی ایالات متحده ارائه می‌کنند، دارای نقص هستند. مثلاً الگوریتم‌های تعدیل محتوا که توسط «متا» به‌کار گرفته می‌شوند، بیشتر محتوای بی‌ضرر، به‌ویژه پست‌های عربی زبان را، به‌منزله محتوای مورد دار شناسایی می‌کنند.

حالا آمریکا، مجهز به تکنولوژی نظارتی و جاسوسی که در سرزمین‌های اشغالی آزمون خود را پس داده، به‌سوی شهروندان خود حمله کرده، اقدامی در راستای ایجاد فضای رعب‌آور و محدودیت آزادی‌های مدنی تا سوءاستفاده از اطلاعات برای تبعیض سیستماتیک و سرکوب مخالفان. اکنون پرسش بزرگ این است: آیا این روند به‌سوی یک حکومت توتالیترسم پیش می‌رود؟

پنجره

رکورد ۲/۲ تریلیون دلاری

افزایش بی‌سابقه هزینه‌های نظامی جهان

شاهد بوده‌ایم که بسیاری از کشورهای اروپایی هزینه‌های دیگری مانند کمک‌های بین‌المللی را برای تأمین مالی افزایش هزینه‌های نظامی خود کاهش داده‌اند و سعی در افزایش مالیات یا تکیه بر وام یا بدهی برای تأمین مالی این هزینه‌ها دارند. «سیبری در گزارش خود اعلام کرد: «تمامی کشورهای اروپایی بجز «مالت» بودجه خود را افزایش دادند و این رویه، هزینه‌های نظامی اروپا را به بالاترین سطح خود در پایان جنگ سرد رساند و یک رکورد بی‌سابقه محسوب می‌شود.» بر اساس گزارش جدید مؤسسه تحقیقاتی سیبری، هزینه‌های نظامی آلمان ۲۸ درصد رشد داشت و به رقم ۸۸/۵ میلیارد دلار رسید و با پیشی گرفتن از هند، به چهارمین کشور بزرگ جهان در افزایش هزینه‌های نظامی تبدیل شد. ایالات متحده، بزرگ‌ترین هزینه‌کننده جهان در امور نظامی، هزینه‌های خود را ۵/۷ درصد افزایش داد و به ۹۹۷ میلیارد دلار رساند. این میزان به تنهایی ۳۷ درصد از هزینه‌های جهانی و ۶۶ درصد از هزینه‌های نظامی در بین کشورهای ناتو را تشکیل می‌دهد.

مؤسسه تحقیقاتی بین‌المللی «صلح استکهلم سیبری» (SIPRI) گزارش داد، هزینه‌های نظامی جهان در سال ۲۰۲۴ به ۲/۷ تریلیون دلار افزایش یافته است که بیشترین افزایش سالانه از زمان جنگ سرد تاکنون محسوب می‌شود. این مؤسسه تحقیقاتی در ادامه اعلام کرد، اروپا و غرب آسیا شاهد شددیدترین افزایش‌ها در هزینه‌های نظامی بوده‌اند و برخی از کشورهای اروپایی افزایش «بی‌سابقه‌ای» در هزینه‌های خود داشته‌اند. هزینه‌ها در مقایسه با سال ۲۰۲۳، ۹/۴ درصد در سطح جهانی افزایش یافته است. «شیائو لیانگ» محقق مؤسسه سیبری، به خبرگزاری فرانسه گفت: «این افزایش، بی‌سابقه بوده است. این بالاترین افزایش سالانه از زمان پایان جنگ سرد بود. علت اصلی این مسئله، افزایش تنش‌های ژئوپلیتیکی است. افزایش هزینه‌های نظامی احتمالاً تأثیر سیاسی و اجتماعی- اقتصادی شگرفی بر جوامع می‌گذارد. کشورهایی که هزینه‌های نظامی خود را افزایش داده‌اند، باید در تصمیمات بودجه‌ای خود، مسائلی را در نظر بگیرند.» وی ادامه داد: «برای نمونه

فریاد بلژیکی

«پاول مگنت»، یکی از اعضای پارلمان بلژیک در اظهاراتی ضمن انتقاد تند از حمایت غرب از رژیم صهیونیستی تأکید کرد که ما باید به جمع ۱۴۸ کشور سازمان ملل بپیوندیم که سرانجام کشور فلسطین را به رسمیت می‌شناسند. وی با بیان اینکه هم اکنون در غزه دیگر هیچ واژه‌ای نیست که اوضاع فاجعه بار مردم آنجا را بتواند توصیف کند، گفت: «در کرانه باختری نتانیاهو از جنگ بهره‌برداری ابزاری می‌کند تا در سرزمین‌های اشغالی شهرک سازی کند.» مگنت در ادامه از دولت کشورش خواست تا به طور روشن و قاطع به قوانین بین‌المللی پایبند باشد و در قبال فاجعه انسانی در فلسطین اقدام کنند.

ساختِ آمریکا

«خواجه محمد آصف»، وزیر دفاع پاکستان، پیرامون تنش‌های کشورش و هند گفت: «در صورتی که هند به گسترش تنش‌ها دامن نزند، پاکستان نیز دست به هیچ گونه اقدام نظامی نخواهد زد.» وی که از منتقدان سرسخت سیاست‌های تهاجمی آمریکا در منطقه است، افزود: «آمریکایی‌ها در جنگ با شوروی به کمک ما نیاز داشتند، سپس بعد از حملات ۱۱ سپتامبر بار دیگر پاکستان را متحد خود اعلام کردند، اما این وضعیت پاکستان را دچار پدیده تروریسم کرد. چالش‌های امروز ما در پاکستان حاصل سیاست‌های غرب و آمریکا در منطقه است که پس از خروج ویرانگر آمریکایی‌ها از افغانستان در سال ۲۰۲۱ تشدید شده است.»

جهان

شماره ۱۱۸۶ | دوشنبه ۱۵ اردیبهشت ۱۴۰۴

صداقت

پیشخوان

فحشا در مراکز بازپروری!

روزنامه «لس آنجلس تایمز» با اشاره به اوردوز سه نوجوان بازداشتی در مرکز بازپروری ایالت «لس آنجلس» در اوایل آوریل نوشت: «این اتفاق یکی از آخرین مورد از سلسله ناکامی‌های چندین ساله در مراکز بازپروری نوجوانان این ایالت است. چهار سال پس از اینکه وزارت دادگستری وعده بهبود این مراکز را داده، هیچ نشانه‌ای از پیشرفت دیده نمی‌شود.» به نوشته این روزنامه، همه مراکز این ایالت با مشکلات مشابهی روبه‌رو هستند و چندین بار تعطیل شده‌اند. در سال‌های اخیر هم با شورش، مصرف بیش از حد و مرگبار «فتانیل» و گزارش‌های مداوم از سوء استفاده و زور بیش از حد در سراسر سیستم روبه‌رو بوده‌اند، به حدی که کارکنان قراردادی این مراکز به‌دلیل شرایط آشفته و خطرناک از آمدن به محل کار خودداری می‌کنند. این روزنامه افزود: «علاوه بر حجم بسیاری از موارد اوردوز موادمخدر توسط نوجوانان زندانی، یک نوجوان در ماه مارس سر کلاس درس در این مرکز بازپروری با چاقو زخمی شده و بینایی خود را از دست داده است. بر اساس پرونده شکایت دیگری، یک جوان ۱۹ ساله که در «لوس پادریوس» نگهداری می‌شده، افشا کرده که در طول یک سال گذشته در جلسات مشاوره توسط یک کارمند وزارت بهداشت روان به‌طور مستمر مورد آزار جنسی قرار گرفته است.»

۵۰ سال بعد

روزنامه «نیویورکتایمز» نوشت: «درحالی‌که نیم قرن از جنگ ایالات متحده در ویتنام می‌گذرد، کهنه سربازان آمریکایی می‌گویند که جنگ همچنان در فرهنگ و سیاست این کشور و همچنین زندگی خود آنها بازتاب داشته است. آنها می‌گویند این جنگ درس‌های مهمی دارد، درس‌هایی که به‌نظر می‌رسد ملت آمریکا آنها را یاد نگرفته است. طی ۳۰ سال بعد از پایان این جنگ، نامزدهای ریاست جمهوری آمریکا سعی می‌کردند هم جنگ ویتنام را محکوم کنند و هم یاد گشتمشدگان و سربازان آن را گرامی بدارند.» این روزنامه افزود: «هنگامی که ایالات متحده به عراق و افغانستان حمله کرد، رهبران سیاسی در مورد اینکه آیا این درگیری‌ها دقیقاً شبیه ویتنام است یا نه، بحث می‌کردند. سقوط کابل در سال ۲۰۲۱، با صحنه‌های وحشتناک مشابه از جمعیت ناامیدی که می‌کوشیدند خودشان را سوار آخرین بالگرد آمریکا کنند، دقیقاً یادآور جنگ ویتنام بود.» نیویورک تایمز به نقل از «جیمز آر. موربارتی» یک وکیل که در جنگ ویتنام جنگیده است، نوشت که این تجربه حضور در این نبرد، او را مصمم کرد وکالت بخواند و مؤسسات قدرتمند و شرکت‌های بزرگ را در دادگاه به چالش بکشد. او افزود: «این جنگ به من آموخت که نمی‌توان به مسئولان آمریکا اعتماد کرد، آنها به مردم دروغ می‌گویند و به آنها آسیب می‌رسانند.»

یادداشت

دوگانه جعلی

صادرات – افزایش قیمت ارز

میثم مهرپور

کارشناس اقتصادی

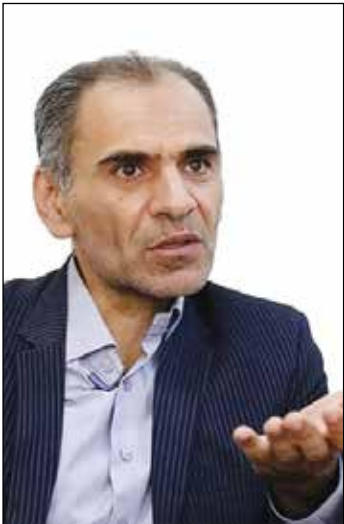
بررسی تجربه‌های تاریخی در حوزه اقتصاد و آموختن از تجربیات گذشته، همواره یکی از ارکان و عوامل مهم در تصمیم‌گیری‌ها به‌شمار می‌رود، به‌نحوی که قرار گرفتن تجربه در کنار دانش می‌تواند به اتخاذ کم خطراترین تصمیمات از سوی سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیران منجر شود. برای نمونه ممکن است بر اساس یک قاعده کلی در اقتصاد، با افزایش قیمت یک کالا باید مصرف آن کالا کاهش یابد اما بررسی دوره‌های زمانی گوناگون نشان می‌دهد در جامعه ایران، این مدل برای بعضی از کالاها صادق نبوده و با بررسی دوره‌های گوناگون زمانی مشخص شد یک یا چند کالای خاص، هر گاه با افزایش قیمت مواجه شده‌اند، نه تنها اقبال به خرید آنها کاهش نیافته بلکه روندی رو به افزایش نیز داشته‌اند.

در حوزه ارز، طیف فکری وجود دارد که معتقد است، برخی از کشورها با کاهش تعدمی ارزش پول ملی خود به توسعه رسیده‌اند. بنابراین افزایش قیمت ارز (تضعیف ریال) در ایران نیز می‌تواند به افزایش صادرات غیرنفتی و توسعه کشور منجر شود. این طیف فکری معتقد است، تجربیات موفق توسعه صادرات نشان می‌دهد که کشورهای پیشناز این حوزه توانسته‌اند با استفاده از یک سیاست ارزی بسادوام برای تضعیف پول ملی و کنترل هزینه‌های وارد شده به صنایع، مزیت رقابتی را برای تولیدکنندگان داخلی نسبت به رقبای خارجی خود فراهم کنند، این در حالی است که اولاً در بسیاری از کشورها ثبات ارزی یا تثبیت اقتصادی میل و رغبت کارآفرینان را به ورود و حضور در حوزه تولید افزایش داده و این کشورها با داشتن ثبات ارزی در اقتصادشان به توسعه اقتصادی رسیده‌اند. بنابراین برای رونق صادرات، کاهش ارزش پول ملی یک کشور، اصلی نیست که بدون آن، افزایش صادرات محقق نشود. ضمن اینکه بررسی تاریخی اقتصاد ایران در دهه‌های گوناگون نشان می‌دهد نوسانات ارزی و افت شدید ارزش پول ملی که در دهه ۷۰ و دهه ۹۰ در اقتصاد ایران رخ داد، نتوانست به افزایش صادرات ما منجر شود. در عوض بیشترین رشد صادرات ما در دهه ۸۰ شکل گرفت که اتفاقاً برخلاف تصور این جریان فکری، اقتصاد ایران از یک ثبات نسبی در قیمت ارز برخوردار بود. برای نمونه سال ۱۳۸۱ قیمت ارز روی رقم ۷۲۰ تومان تک نرخ اعلام شده و تا حدود سال ۱۳۸۹ به مدت ۸ سال از ثبات برخوردار بوده است. چنانچه قیمت ۷۲۰ تومانی ارز در سال ۱۳۸۹ به حدود ۹۲۰ تومان می‌رسد که نشان‌دهنده رشد ۲۰۰ تومانی (حدود ۲۵ درصدی) در یک بازه زمانی ۸ ساله است. فارغ از صحیح یا اشتباه بودن این سیاست، مسئله مورد اشاره در این نوشته، افزایش صادرات غیرنفتی ایران در این سال‌ها با وجود ثبات ارزی است. به‌نحوی که صادرات غیرنفتی ما از حدود ۳ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۱ به حدود ۴۰ میلیارد دلار در سال ۱۳۸۹ می‌رسد که نشان دهنده رشد بیش از ۱۰ برابری صادرات غیرنفتی است. اما در فاصله سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۰ با وجود اینکه قیمت ارز حدود ۷۰۰ درصد رشد کرده، صادرات ما درجا زده است. این مسئله نشان می‌دهد استدلال این افراد دال بر اینکه کاهش ارزش پول ملی و افزایش قیمت ارز لزوماً به افزایش صادرات منجر شده و ثبات ارزی، صادرات کشور را متوقف می‌کند، استدلال درستی نیست.

کامران ندری، کارشناس و تحلیلگر مسائل اقتصادی

ناترازی بانک‌ها

با روش‌های موجود قابل حل نیست

ندری خاطر نشان کرد: «متأسفانه باید گفت در طول بیش از اینکه سیاست‌های راهبردی کلیدی کاهش میزان تورم را با توجه به دیگر مؤلفه‌های اثرگذار در افزایش میزان تورم و بالا ماندن تورم را برای رفع این موضوع مد نظر قرار دهند، بیشتر سعی می‌کنند ادعاهایی کنند که نمی‌توان آن را تکذیب یا تأیید کرد.»

این کارشناس و تحلیلگر مسائل اقتصادی معتقد است: «اگر مسئولی عنوان کند که اگر این سیاست را اعمال نمی‌کردم میزان تورم فعلی بزرگتر بود، قطعاً ادعا کرده که مدیریت خوبی داشته است زیرا تورم همچنان بالاست در عین حال حقوق و دستمزد حقوق بگیران بسیار کمتر از میزان تورم است و روز به روز سفره‌های مردم نسبت به قبل کوچک‌تر می‌شود.» عضو هیئت علمی دانشگاه گفت: «متأسفانه با وجود اینکه بانک مرکزی تلاش می‌کند عنوان کند فعالیت مثبتی داشته، اما شواهد امر حاکی از آن است که بانک مرکزی در کاهش میزان تورم با سیاست‌های اعمالی و اعلامی توفیقی کسب نکرده است.»

وی در این باره بیان داشت: «البته نباید همه چالش‌های اقتصادی از جمله تورم را به بانک مرکزی و مدیریت غلط بانک مرکزی نسبت داد، زیرا عوامل سیاسی و مدیریتی و اقتصادی در این حوزه‌ها بسیار اثر گذارند اما بانک مرکزی با وجود ادعاهایی که درباره ثبات اقتصادی و ارزی و کاهش میزان تورم دارد، موفق نبوده و نتیجه‌ای کسب نکرده است یعنی حتی توانسته میزان تورم را کاهش دهد و از ۴۰ درصد کنونی روی ۳۰ درصد بیاورد.»

کامران ندری بیان داشت: «متأسفانه به نظر می‌رسد دل ما را به حرف‌هایی خوش کرده‌اند که عملیاتی نمی‌شود مانند اینکه ما را سرگرم کرده‌اند که اگر بانک مرکزی نبود و این سیاست‌ها را اعمال نمی‌کرد قطعاً اینک تورم از آنچه تجربه می‌کنیم بیشتر و بزرگتر بود، موضوعی که نه می‌توان آن را رد یا تأیید کرد.»

وی خاطر نشان کرد: «متأسفانه باید گفت در طول سال‌های گذشته مشابه چنین برنامه‌هایی بارها ارائه شده که هیچکدام به نتیجه روشنی نرسیده است. به بیان بهتر آیا بالاتر از سند ۲۰ ساله برای توسعه کشور داریم که متأسفانه به جایی نرسید؟ از این رو بعید به نظر می‌رسد با چنین طرح‌هایی مشکلی از ناترازی نظام بانکی کشور در موقعیت کنونی حل شود.»

ندری تأکید کرد: «متأسفانه موضوع رفع ناترازی بانک‌ها بیشتر در حد حرف و سخن و لقلقه دهان مدیران باقی مانده است. آنچه عیان است چه حاجت به بیان است! بانک مرکزی در سال‌های اخیر یکی از سیاست‌های خود را مانور دادن روی سیاست کنترل ترانزنامه بانکی قرار داده است. به‌نحوی که هر بار که از مسئولان بانک مرکزی پرسیده می‌شود که برنامه اصلی و کلیدی شما برای مهار تورم چیست؛ از سیاست کنترل ترانزنامه بانک‌ها پرده برداری می‌کنند یعنی مدام بر این موضوع تأکید دارند که با سیاست کنترل ترانزنامه مترصد آن هستند، مانع انبساط ترانزنامه بانک‌ها شوند.»

وی در این باره گفت: «برای نمونه بانک مرکزی بتواند مانع انبساط ترانزنامه نظام بانکی کشور شود آن چیزی که عیان است اینکه بانک مرکزی نتوانسته مانع افزایش میزان تورم شود یعنی با وجود تمامی ادعاهای بانک مرکزی، میزان تورم تاکنون کنترل نشده و تورم مهار نشده تا به ارقام زیر ۳۰ درصد و زیر ۲۰ درصد برسد، با وجود اینکه در ارقام زیر چهل درصدی نیز همچنان دورقمی است.»

این استاد اقتصاد تصریح کرد: «ممکن است بانک مرکزی اعلام کند اگر من این چند سیاست را در سال گذشته اعمال نمی‌کردم مثلاً اگر در سال ۱۴۰۳ سیاست کنترل ترانزنامه را اجرا نمی‌کردیم اینک به جای ۴۰ درصد تورم ۶۰ درصد تورم داشتیم! اما کلاً این مدل سخنان چه از طرف مدیران بانک مرکزی چه دیگر نهادهای اقتصادی بیشتر به ادعا نزدیک است تا واقعیت.»

ضعیف بانک‌ها را که بیشتر هم نقد نیست از بانک‌ها خریداری می‌کند. ضمن اینکه مشخص نیست مالکیت این شرکت برعهده بخش خصوصی است یا دولتی است؟ هر چند به نظر نمی‌رسد در حال حاضر بخش خصوصی از توانایی لازم برای اداره دارایی‌های ضعیف و پرریسک بانک‌ها برخوردار باشد و قاعدتاً باید این شرکت دولتی باشد. اما آنچه در این موضوع حائز اهمیت است اینکه به نظر نمی‌رسد راه‌اندازی شرکت مدیریت دارایی بتواند اهداف مورد نظر بانک مرکزی را تأمین کند.»

وی در این باره خاطر نشان کرد: «با توجه به اینکه موضوع تأمین مالی تولید بسیار حائز اهمیت است، شاید نگاه‌ها به سوی حمایت دولت معطوف شود. این پرسش مطرح می‌شود که دولت چگونه می‌تواند بخشی از تأمین مالی و نقدینگی مورد نیاز تولید را برعهده بگیرد درحالی‌که از پس تأمین هزینه‌های جاری و تعهداتی که برای خود در قبال سازمان‌ها و نهادهای ریز و درشت ایجاد کرده، برنمی‌آید و در کار خود مانده است.»

این استاد دانشگاه افزود: «دولت کسری بوده‌جه قابل توجهی دارد. بنابراین منبعی برای خرید دارایی‌های ضعیف بانک‌ها ندارد. اینکه گمان شود برای رفع ناترازی نظام بانکی شرکت مدیریت دارایی راه‌اندازی نشود خیال درستی نیست. زیرا با این روش‌ها موضوع ناترازی نظام بانکی کشور حل نمی‌شود. مسئله حائز اهمیت در این موضوع آن است که آیا منابع کافی برای تأسیس شرکت مدیریت دارایی وجود دارد؟ همچنین آیا نیروی تخصصی که بتواند شرکت مدیریت دارایی را اداره کند و بتواند با کمترین منابع ممکن وظیفه اصلی خود که خارج کردن دارایی‌های فنی از ترانزنامه بانک‌هاست را دارد؟ مشخص نیست در حال حاضر نیروی متخصص و امکانات لازم برای این موضوع مهم در کنار تجربه کافی برای طی کردن این پروسه وجود دارد یا خیر؟»

ساحل عباسی

خبرنگار

عضو پژوهشکده پولی و بانکی گفت: «بانک مرکزی در سال‌های اخیر یکی از سیاست‌های خود را مانور دادن روی سیاست کنترل ترانزنامه بانکی قرار داده است، هر بار که از مسئولان بانک مرکزی پرسیده می‌شود برنامه اصلی و کلیدی شما برای مهار تورم چیست؛ از سیاست کنترل ترانزنامه بانک‌ها صحبت می‌کنند یعنی مدام بر این موضوع تأکید دارند که با سیاست کنترل ترانزنامه مترصد آن هستند تا مانع انبساط ترانزنامه بانک‌ها شوند.»

«کامران ندری» کارشناس و تحلیلگر مسائل اقتصادی در گفت‌وگو با «صبح صادق» درباره شیوه‌ها و ابزارهای حمایت و تأمین مالی تولید و آنچه بانک مرکزی به‌منزله یک راه میانبر برای تأمین مالی بنگاه‌های تولیدی از آن یساده می‌کند به چند نکته پیرامون این موضوع اشاره کرد و گفت: «بانک مرکزی اعلام کرده برای ساماندهی بانک‌های ناتراز در سال جاری برنامه اصلاحی مورد نظر خود را به بانک‌ها اعلام کرده است و شرکت مدیریت دارایی را با هدف کنترل اضافه برداشت بانک‌ها راه‌اندازی می‌کند. با اینکه بانک‌ها نیز بر اساس مقررات بانک مرکزی باید مازاد دارایی خود را بفروشند این اقدامات در کنار سیاست کنترل مقداری ترانزنامه که از دو سال پیش شروع شده از نظر بانک مرکزی به کاهش خلق پول بانکی و کاهش تورم می‌انجامد. ضمن اینکه بانک‌ها می‌توانند از تولید حمایت کنند درحالی‌که واقعیت چیز دیگری است.»

وی در این باره توضیح داد: «با اینکه بانک مرکزی هدف خود را از ایجاد شرکت مدیریت دارایی اعلام کرده است. اما مشخص نیست سازکارهای این شرکت برای جلوگیری از خلق پول و کنترل اضافه برداشت بانک‌ها چیست! با توجه به اینکه شرکت مدیریت دارایی، شرکتی است که دارایی‌های

شاخص

اقتصاد ناکوک

اقتصاد آمریکا در سه‌ماهه نخست سال جاری میلادی، بدترین عملکرد خود را از سال ۲۰۲۲ تاکنون ثبت کرده است، چراکه سیاست‌های متغیر «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور این کشور، سبب نگرانی مصرف‌کنندگان و کسب‌وکارها در این روزها شده است. وزارت بازرگانی آمریکا اعلام کرد که تولید ناخالص داخلی این کشور که تمام کالاها و خدمات تولید شده در اقتصاد را اندازه‌گیری می‌کند، در سه‌ماهه اول سال ۲۰۲۵ با میزان سالانه منفی ۰/۳ درصد کاهش یافت. این رقم افت شدیدی را نسبت به میزان ۲/۴ درصدی سه‌ماهه چهارم نشان می‌دهد. آمار تولید ناخالص داخلی آمریکا براساس نوسانات فصلی و تورم، تعدیل شده است.

منهای نفت

صادرات بروکلی!

در سال گذشته، صادرات «کلم بروکلی» ایران از جمله محصولات غیرنفتی بوده که رشد چشمگیری داشته و به یکی از محصولات کشاورزی کلیدی در ارزش‌آوری تبدیل شده است. طبق آمار، ایران با تولید انبوه این محصول در شهرهایی مانند دزفول و ورامین، توانسته بازارهای جهانی را هدف قرار دهد. کشورهای حوزه خلیج فارس، روسیه و برخی اعضای اتحادیه اروپا از مقاصد اصلی صادرات هستند. کیفیت بالای کلم بروکلی ایرانی و تقاضای جهانی، درآمد صادراتی قابل‌توجهی را نصیب کشور کرده است. این موفقیت با بهبود زیرساخت‌های صادراتی و قراردادهای بلندمدت با کشاورزان محقق شده و به تقویت اقتصاد کشاورزی و اشتغال‌زایی کمک کرده است.

افزوده

رکود اقتصادی

رکود اقتصادی، دوره‌ای از کاهش قابل‌توجه فعالیت‌های اقتصادی است که معمولاً با افت تولید ناخالص داخلی (GDP)، افزایش بیکاری و کاهش مصرف همراه است. این وضعیت بیشتر نتیجه کاهش اعتماد مصرف‌کنندگان، سرمایه‌گذاری کم یا شوک‌های خارجی مانند بحران‌های مالی یا بلایای طبیعی است. رکود می‌تواند کسب‌وکارها را به ورشکستگی کشانده و فشار مالی بر خانوارها افزایش دهد. دولت‌ها و بانک‌های مرکزی با سیاست‌های مالی مانند: (افزایش مخارج عمومی) و پولی (کاهش میزان بهره) سعی در مهار آن دارند. رکود اقتصادی در ایران گاهی با تحریم‌ها و نوسانات ارزی تشدید شده است.

امام رضا(ع) چه کسانی را نفرین کردند؟

گفتاری از استاد محسن قرائتی

بگویی: بابا این پرونده! برد و خورد و هر چه دلیل داری از مسیرش اقدام کنید. امام رضا(ع) فرمودند: «خدا همه شیعیان را می‌بخشد جز دو رقم شیعه! شیعه‌ای که مشرک شود و شیعه‌ای که مؤمنی را اذیت کند یا در دلش بدخواه باشد.» اصلاً دلش بخواهد فلائی خراب شود، یعنی در دلش بدخواه باشد. «فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ لَهُ حَتَّىٰ يُرْجَعَ» خدا یک چنین آدمی را نمی‌بخشد، جز اینکه از اذیت کردن برگردد. «وَإِلَّا نُرْغِ زُوحَ الْإِيمَانِ عَنْ قَلْبِهِ» کسی که مؤمنی را اذیت کند، مؤمنی را تخریب کند «نُرْغِ زُوحَ الْإِيمَانِ عَنْ قَلْبِهِ» خداوند روح ایمان را از قلبش می‌گیرد. کار به آیت‌الله و فوق‌دیپلم و لیسانس و دکتر ندارد، کسی که در دلش بدخواه است، یعنی قلباً دوست دارد فلائی خراب شود.

شما به من رسیدی می‌گویی: «آقای قرائتی من برنامه‌های تو را گوش می‌دهم، باقی آخوندها را گوش نمی‌دهم.» تا می‌گویی: «باقی آخوندها

امام رضا(ع) به «عبدالعظیم حسنی» فرمودند: «به شیعیان من بگو آبروی همدیگر را نریزد. من امام رضا(ع) نفرین کردم به کسی که آبروی کسی را بدون دلیل بریزد.» تازه اگر دلیل داری، شما حق نداری آبرویش را بریزی. باید به قوه قضائیه

زندگی شرافتمندانه و عزتمندانه

در نظر گرفته است، احترام بگذارد. زندگی با عزت نیازمند رعایت اصول اخلاقی و انسانی است. اسلام به علم، صداقت، راستگویی، احسان، نیکوکاری رعایت حقوق خداوند و مخلوقاتش و همچنین دوری از ظلم، گناه، جهل، بی‌عدالتی و... به‌منزله ویژگی‌های لازم برای زندگی با عزت اشاره می‌کند. در روایات اهل بیت(ع)، زندگی با عزت مستلزم یک حرکت درست و برنامه‌ریزی شده و همچنین دوری از هرگونه ذلت و خواری است که زندگی دنیایی آن‌را برای انسان ایجاد می‌کند. انسان برای عزتمندی نباید خود را در برابر دیگران خوار کند و باید با حفظ کرامت خود، در زندگی پیش برود و مسیر خود را طوری تعیین کند که کسی نتواند عزت او را بگیرد. خداوند در سوره فاطر می‌فرماید: «من کان یرید العزّة فلیلّهُ العزّة جمیعاً» و نیز در سوره منافقون می‌فرماید: «وَلِلّٰهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِینَ وَلِکَیِّنِ الْمُنَافِقِینَ لَا یَعْلَمُونَ»؛ مؤمنان عزیز هستند زیرا راه و روش عزت را با بندگی خدا پیش گرفتند و برای زندگی فانی دنیایی، خود را ذلیل نمی‌کنند. اگر ایمان نباشد انسان مسیر عزیز شدن و عزت پیدا کردن را گم می‌کند و شیطان آنان را در مسیر تکبر و خودبرتربینی یا تحقیر شدن توسط پندگان خودش، قرار می‌دهد. امیرالمؤمنین(ع) در مورد گذشتگانی

که راه عزت را از مسیر اطاعت و بندگی خدا دنبال نکردند و برای متاع دنیایی دچار تفرقه و اختلاف شدند، می‌فرمایند: «قَدْ خَلَعَ اللَّهُ عَنْهُمْ لِبَاسَ کَرَامَتِهِ وَ سَلَبَهُمْ غَضَارَةَ نِعْمَتِهِ»؛ خدای متعال لباس کرامت را از تن اینها خارج کرد. آن شرفی که داشتند، آن عزّتی که داشتند، آن نعمتی که خدا به آنها داده بود، بر اثر اختلاف و تفرقه از آنها سلب شد، از آنها گرفته شد. زندگی با عزت نیازمند استقامت و پایداری در برابر چالش‌ها و مشکلات است. این استقامت سبب می‌شود فرد در زندگی با عزت و سربلند باقی بماند. استقامت در برابر مشکلات نیاز به تلاش و کوشش دارد و قطع کردن امید از کسانی که دنبال بی‌عزت کردن مؤمنان هستند. اگر به جایگاه، ارزش و توان خود برای رشد، پیشرفت و سربلندی علم و آگاهی داشته باشیم، می‌توانیم دشمنان خدا را تسلیم اراده خود کنیم و به آنها بفهمانیم که باید عزت و کرامت ما را حفظ کنند و با در نظر گرفتن آن با ما مواجه شوند. یکی از دلایل دستور خداوند برای قوی شدن و استحکام این است که راه عزت از قدرت می‌گذرد. شیطان و پیروانش به محض اینکه مؤمنان را در ضعف ببیند اول سراغ احترام، جایگاه و عزت آنان می‌روند و سعی می‌کنند با تحقیرشان از آنان امتیاز بگیرند و سپس برای نابودی‌شان برنامه‌ریزی کنند.

زندگی با عزت در دین اسلام به تقوا و نزدیکی به خداوند وابسته است. این تقوا به فرد عزت و کرامت می‌بخشد و او را از ذلت دور می‌کند. انسان باید از همنشینی با افراد فاجر و ناپاک پرهیز کند، زیرا این افراد می‌توانند بر عزت نفس و شخصیت فرد تأثیر منفی بگذارند. یکی از دلایل بی‌عزت شدن مؤمنان این است که برای سهم بیشتر از دنیا و آرامش و آسایش به‌جای تلاش و کوشش، چشم‌امیدشان به کافران و دشمنان خداست. امام علی(ع) می‌فرماید: «الْعُرْ مَعَ الْيَاسِ»؛ عزت در ناامیدی (از دیگران) است. (میزان‌الحکمه، ص ۱۹۵۹) مؤمنان باید برای رسیدن به جایگاه‌های بالای مادی و معنوی در دنیا و آخرت مسیری را انتخاب کنند که در طاعت و بندگی خداوند باشد. یکی دیگر از عوامل عزیز شدن و عزت پیدا کردن این است که با تهیه‌کاران و دشمنان خدا طرح دوستی نیندازیم. گاهی لازم است از فرصت‌هایی برای رسیدن به قدرت و جایگاهی استفاده کنیم و در این مسیر ناچاریم چند روزی با دشمنان مدارا کنیم. اما این، معنای دوستی نمی‌دهد، زیرا دوستی یعنی اعتماد و اعتماد به دشمن حتی به اندازه یک چشم بر هم زدن خطای بزرگی است که ممکن است تمام دستاوردهای مؤمنان را از بین ببرد و آنان را دچار حقارت و سرشکستگی کند.

چشمه جوشان

در ۷ ذی‌القعدة سال ششم هجرت، پیامبر اعظم(ص) برای اعمال عمره قصد مکه کردند. تعداد مسلمانان همراه با آن حضرت ۱۲۲۰ یا ۴۰۰ نفر بودند و برای قربانی ۷۰ شتر به‌همراه خود بردند. آنان از «مسجد شجره» احرام بستند و در مکه در محلی به نام «حذیبیه» بر سر چاهی توقف کردند. با مصرف آب توسط مسلمانان، آب چاه تمام شد. اصحاب دچار تشنگی شدند. در این هنگام نزد پیامبر (ص) آمده و شکایت کردند. حضرت رکوه یمانی را خواست و دست مبارکش را روی آن گذاشت که از میان انگشتانش آب جاری شد، به‌طوری که همه لشکریان و اسب‌ها سیراب شدند.

منظور از اهل کتاب

پرسش: مقصود از اهل کتاب، چه کسانی است؟ معیاری که حدود معاشرت با آنها را مشخص کند، چیست؟
پاسخ: مقصود از اهل کتاب، هر کسی است که اعتقاد به یکی از ادیان الهی داشته باشد و خود را از پیروان پیامبری از پیامبران الهی (علی‌نبینا و آله و علیهم‌السلام) بداند و یکی از کتاب‌های الهی را که بر انبیاء(ع) نازل شده، داشته باشند مانند یهود، نصاری، زرتشتی‌ها و همچنین صابین که بر اساس تحقیقات ما از اهل کتاب هستند و حکم آنها را دارند. معاشرت با پیروان این ادیان با رعایت ضوابط و اخلاق اسلامی اشکال ندارد. (اجوبة الاستفتانات، آیت‌الله العظمی‌ خامنه‌ای، سؤال ۳۱۶)

زیارت از دور و نزدیک

آیت‌الله سیدعبدالله فاطمی نیا: برخی تصور می‌کنند همین که زیارت برویم کافی است، البته زیارت امام رضا(ع) آثار و برکات بسیار دارد. اما حفظ آن در طول زندگی نیز باید مورد توجه همه ما قرار بگیرد. همه می‌دانیم معصومین(ع) واسطه کسب فیوضات معنوی در دنیا و آخرت هستند و اگر رابطه قلبی ما با حجت خدا عمیق و محکم باشد، برکات زیارت را در طول زندگی روز-مره حفظ می‌کنیم. نکته دیگر اینکه مداومت بر زیارت امام رضا(ع) از راه دور نیز آثار و برکات بسیار زیادی دارد چشمه‌های معرفت بی‌شماری نیز بر آنها گشوده‌می‌گشاید.

دین

شماره ۱۱۸۶ | دوشنبه ۱۵ اردیبهشت ۱۴۰۴

صداقت

مسلمانی در هر زمان و مکان

سیدعلی میرهادی

کارشناس علوم اسلامی

رعایت آداب اخلاقی که در دین اسلام برای انسان دستور داده شده است، بیش از هر چیزی به‌نفع خود انسان و در راستای کمال اوست. یعنی اولین کسی که از رعایت آداب و دستورات اسلامی و اخلاقی نفع می‌برد، خود انسان است. هر نهی و پرهیزی نیز به‌سود انسان است و خداوند می‌خواهد بندگانش با قدم در راه تعیین شده به آرامش و آسایش دنیایی و آخرتی برسند. رعایت آداب اخلاقی در دین اسلام و قرآن به‌منزله یکی از اصول بنیادی برای رسیدن به کمال انسانی و آرامش در زندگی مطرح شده و خداوند متعال با نازل کردن آیات و ارسال پیامبران، انسان‌ها را به‌سوی رفتارهای نیکو و اخلاقی هدایت کرده است. در واقع، رعایت این آداب بیشتر از نفع جامعه، به‌نفع خود فرد است و او را در مسیر رشد و تعالی قرار می‌دهد. قرآن می‌فرماید، راه برای کسی که تقوا دارد باز می‌شود: «وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا» (طلاق/۲۰) قرآن کریم در آیات متعددی به اهمیت اخلاق و آداب نیکو اشاره کرده است که هدفش تربیت و آرامش برای انسان است. همچنین می‌فرماید: «و النیکوکار باشید، زیرا خدا نیکوکاران را دوست دارد.» (بقره/۱۹۵) و در سوره آل‌عمران، آیه ۱۳۴ می‌فرماید: «وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ»؛ این آیات به‌وضوح نشان می‌دهد که خداوند بر نیکوکاری تأکید دارد و این رفتارها به‌نوعی سبب جلب محبت الهی می‌شود. علاوه بر این آیات و دستورات الهی نشان می‌دهد که رفتارهای اخلاقی می‌تواند به تقویت کمال انسانی کمک کند. در کل هر دستوری که در قرآن و روایات آمده است، از اهمیت اخلاق، آداب، عدالت، صبر گرفته تا پرهیز از رفتارهای ناپسند در جامعه سبب برکت و آرامش در زندگی انسان می‌شود.

زندگی با رعایت آداب اخلاقی در هر حالی و در مقابل هر کسی به‌نفع خودمان است و نمی‌توانیم با توجیهاتی مانند اینکه در مقابل دشمن است یا به ضرر دشمن است و دیگر کارها، آن را جایز بشماریم. برای نمونه در صدر اسلام وقتی دیده می‌شد مسلمانان به دشمنان فحش می‌دادند، پیامبر(ص) به‌شدت آنها را نهی کرده و می‌فرمودند: «فحش دادن شایسته یک مسلمان نیست.» یعنی کار غلطی که حتی بر علیه دشمن است هم آثار سونی برای انسان دارد. اینجا حرمت انسانیت دشمنان مدنظر نیست، بلکه یک خطا برای مسلمان در هر حالی عیب است. نمونه دیگر، بیانی است که بعضی افراد از آن برای برخی مقاصد استفاده می‌کنند که پیامبر(ص) فرمودند: «هرگاه پس از من شبیه‌افکنان و بدعت‌گزاران را دیدید، آشکارا از آنها بیزاری جوید و به آنان بسیار ناسزا گویید و دربارشان افشاکاری کرده، عیب‌شان را بگویید و با آنها مباحثه کنید(تهمت بزنید) تا به تباه کردن اسلام طمع نکنند...» این روایت سوای اینکه بد معنا شده است با سیره ایشان و شخصیت مسلمانی منافات دارد. یعنی برای یک مسلمان فحش دادن و تهمت زدن زاینده نیست در هر موقعیت و زمان و مکانی که باشد. این موارد قبل از آنکه به دشمن آسیب بزند به مسلمانی ما آسیب می‌زند. پس رعایت امر و نهی دینی منافع بی‌شماری برای ما و بعد از آن برای جامعه ما دارد.

مروری بر چالش‌های رسانه‌ای آتش‌سوزی بندر عباس در گفت‌وگو با کارشناس رسانه و ارتباطات

گام‌های درست اما ناکافی!

گروه پرونده

صبح صادق

«محمد لسانی» کارشناس رسانه و ارتباطات، در گفت‌وگوی اختصاصی به بررسی عملکرد رسانه‌ها در پوشش حادثه آتش‌سوزی بندر شهید رجایی پرداخت. او با اشاره به اهمیت ژانر روزنامه‌نگاری بحران، از ضعف‌های آرایش رسانه‌ای، کلی‌گویی‌سخت‌گوییان و تأثیر رسانه‌های معاند در هدایت افکار عمومی سخن گفت و راهکارهایی برای بهبود مدیریت رسانه‌ای بحران ارائه کرد.

● **روزنامه‌نگاری بحران؛ میدان آزمون رسانه‌ها**

محمد لسانی در این مصاحبه با تأکید بر اهمیت روزنامه‌نگاری بحران، اظهار داشت: «در زمان بحران، توجه‌ها به سمت رسانه‌هاست. پرسش اینجاست که آیا رسانه‌ها می‌توانند نیازهای خبری مردم را پوشش دهند یا آنها را به سمت شایعات و اخبار غیررسمی سوق می‌دهند؟» او معتقد است که بحران‌ها ژ آمونی برای رسانه‌هاست تا نشان دهند آیا «روشنید» می‌شوند یا «روسیاه».

● **تعیین سخنگو؛ گامی درست اما ناکافی**

لسانی با اشاره به حادثه آتش‌سوزی بندر شهید رجایی، انتخاب دو سخنگو (استاندار و مدیر عامل بندر شهید رجایی) را گامی مثبت در راستای پروتکل‌های خبری دانست: «تعیین نقش سخنگوها از ابتدا درست بود و مسئولیت‌ها را با سمت شایعات و اخبار غیررسمی سوق می‌دهند؟» او معتقد است که این اقدام به‌تنهایی کافی نبود. به گفته وی، سخنگویان در ارائه اخبار دقیق و مستند موفق عمل نکردند و به کلی‌گویی بسنده کردند: «عدم انتشار فکت‌های معتبر موجب شد رسانه‌ها و مردم از اخبار رسمی روی‌گردان شوند و جریان خبری از کنترل خارج شود.»

● **کلی‌گویی و خلأ هدایت خبری**

لسانی با انتقاد از عملکرد سخنگویان، گفت: «در بسیاری از کشورها، گاهی به دلایل گوناگون تصمیم به کلی‌گویی گرفته می‌شود، اما این نباید به قیمت از دست رفتن اعتماد عمومی باشد.» او افزود که رسانه‌های رسمی به دلیل محدودیت‌هایی مانند دستور به عدم گمانه‌زنی، عملاً میدان را به رسانه‌های معاند واگذار کردند: «در فضای مجازی، شاید ۷۰ درصد از رسانه‌های سپین‌ماه و معاند می‌رسد و تنها ۳۰ درصد به رسانه‌های رسمی. وقتی سخنگوها حرف خاصی نمی‌زنند، زمین بازی به رقیب تقدیم می‌شود.»

حادثه آتش‌سوزی و انفجار در بندر شهید رجایی، بزرگ‌ترین بندر تجاری ایران، در روز ششم اردیبهشت سال ۱۴۰۴، توجه رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی را به خود جلب کرد. این بندر، که بیش از ۵۳ درصد از عملیات تخلیه و بارگیری کالاهای کشور را انجام می‌دهد، جایگاه استراتژیکی در تجارت خارجی ایران دارد. بااین حال، برخلاف تصور عمومی، نقش این بندر در تأمین کالاهای اساسی بسیار محدود است و حادثه اخیر تأثیری بر زنجیره تأمین این کالاها نخواهد داشت. آمارهای رسمی و اقدامات سریع مسئولان، اطمینان می‌دهد که نیازهای اساسی کشور به‌خوبی تأمین خواهد شد.

● **حادثه‌ای که نگرانی‌ها را برانگیخت**

صبح روز شنبه، ششم اردیبهشت سال ۱۴۰۴، آتش‌سوزی و انفجار در یکی از اسکله‌های بندر شهید رجایی رخ داد که عملیات تخلیه و بارگیری را موقتاً مختل کرد. این حادثه، به‌دلیل موقعیت استراتژیک بندر در نزدیکی تنگه هرمز و نقش کلیدی آن در تجارت دریایی، موجی از توجه رسانه‌ای ایجاد کرد. برخی گمانه‌زنی‌ها در شبکه‌های اجتماعی، از احتمال کمبود کالاهای اساسی خبر می‌دادند. اما بررسی‌های دقیق نشان داد که این نگرانی‌ها بی‌اساس است.

یک مقام مسئول در سازمان بندر و دریانوردی گفت: «حادثه تحت کنترل است و عملیات بندر به‌زودی به حالت عادی بازمی‌گردد. مردم نباید نگران تأمین کالاهای اساسی باشند، زیرا این بندر نقش محدودی در این حوزه دارد.» این اظهارات، آرامش را به بازار و افکار عمومی بازگرداند.

● **سهم اندک در کالاهای اساسی**

بر اساس گزارش‌های سازمان بندر و دریانوردی، از مجموع ۱۵۸ میلیون تن کالای ترانزیت شده در بندر ایران در سال ۱۴۰۲، حدود ۲۴ میلیون تن به کالاهای اساسی اختصاص داشت. بااین حال، بندر شهید رجایی تنها ۹۸۸ هزار تن از این حجم را وارد کرد که معادل ۴ درصد از کل واردات کالاهای اساسی است. در مقابل، بندر امام خمینی با ۵۷ درصد و بندر امیرآباد با ۱۳ درصد، نقش اصلی را در تأمین این

کالاها دارند. جدول شماره یک، توزیع واردات کالاهای اساسی در بندار ایران را نشان می‌دهد. این آمار تأیید می‌کند که بندر شهید رجایی، با وجود اهمیت آن در تجارت کلی، نقش حاشیه‌ای در تأمین کالاهای اساسی دارد.

● **تمرکز بندر بر کالاهای غیراساسی**

بررسی نوع کالاهای وارد شده از بندر شهید رجایی نشان می‌دهد که این بندر به‌طورعمده در ترانزیت فرآورده‌های نفتی، کالاهای کانتینری، مصالح ساختمانی و معدنی، و کالاهای فلزی فعال است. از مجموع کالاهای وارداتی این بندر، تنها ۰/۹۸ میلیون تن به کالاهای اساسی اختصاص دارد. جدول شماره ۲ ترکیب کالاهای ترانزیتی بندر را نشان می‌دهد. این داده‌ها نشان می‌دهد که بندر شهید رجایی بیشتر به‌عنوان هاب تجارت غیراساسی عمل می‌کند و وابستگی کشور به آن برای کالاهای اساسی اندک است.

● **کاهش بیشتر سهم در سال ۱۴۰۳**

گزارش‌های ماهانه سازمان بندر و دریانوردی در سال ۱۴۰۳ نشان می‌دهد که سهم بندر شهید رجایی در واردات کالاهای اساسی به ۶۸۲ هزار تن کاهش یافته و به حدود ۳ درصد از کل واردات این کالاها رسیده است. این کاهش، نتیجه تمرکز بیشتر بر بندار امام خمینی و امیرآباد است که زیرساخت‌های تخصصی برای ذخیره‌سازی غلات و روغن دارند. این تغییر استراتژیک، آسیب‌پذیری کشور را در برابر حوادثی مانند آتش‌سوزی اخیر کاهش داده است.

● **چرا بندر شهید رجایی در کالاهای اساسی کمرنگ است؟**

بندر شهید رجایی، با ظرفیت جابه‌جایی ۹۰ میلیون تن کالا در سال و موقعیت استراتژیک در کریدور ترانزیتی جنوب به شمال، بیشتر برای صادرات فرآورده‌های نفتی و ترانزیت کالاهای کانتینری طراحی شده است. در مقابل، بندار امام خمینی

کالاهای اساسی تأمین است

نگاهی به نقش محدود بندر در واردات کالاهای اساسی و مدیریت بحران

جدول شماره یک

سهم (درصد)	حجم (میلیون تن)	بندر
۵۷	۱۳/۸	امام‌خمینی
۱۳	۳/۱	امیرآباد
۶	۱/۵	لنگه
۵	۱/۲	انزلی
۴	۱	نوشهر
۴	۰/۹۸	شهیدرجایی
۱۱	۲/۴	سایرناادر

جدول شماره دو

حجم (میلیون تن)	کالا
۲۹/۳	فرآورده‌های نفتی
۲۲/۳	کالای کانتینری
۲/۴	کالای ساختمانی و معدنی
۸	کالای فلزی
۱/۲	کود و مواد شیمیایی
۰/۹۸	کالای اساسی
۰/۲۸	سایر کالاها

جدول شماره سه

جدول شماره چهار

جدول شماره پنج

جدول شماره شش

جدول شماره هفت

جدول شماره هشت

جدول شماره نه

جدول شماره ده

جدول شماره یازده

جدول شماره بیستم

جدول شماره بیست و یک

جدول شماره بیست و دو

جدول شماره بیست و سه

جدول شماره بیست و چهار

جدول شماره بیست و پنج

جدول شماره بیست و شش

جدول شماره بیست و هفت

جدول شماره بیست و هشت

جدول شماره بیست و نه

جدول شماره سی و یک

جدول شماره سی و دو

جدول شماره سی و سه

جدول شماره سی و چهار

جدول شماره سی و پنج

جدول شماره سی و شش

جدول شماره سی و هفت

جدول شماره سی و هشت

جدول شماره سی و نه

جدول شماره سی و ده

جدول شماره سی و یازده

جدول شماره سی و چهارده

جدول شماره سی و پنجاه

جدول شماره سی و پنجاه و یک

جدول شماره سی و پنجاه و دو

جدول شماره سی و پنجاه و سه

جدول شماره سی و پنجاه و چهار

جدول شماره سی و پنجاه و پنج

جدول شماره سی و پنجاه و شش

جدول شماره سی و پنجاه و هفت

جدول شماره سی و پنجاه و هشت

جدول شماره سی و پنجاه و نه

جدول شماره سی و پنجاه و ده

جدول شماره سی و پنجاه و یازده

جدول شماره سی و پنجاه و بیستم

جدول شماره سی و پنجاه و بیست و یک

جدول شماره سی و پنجاه و بیست و دو

جدول شماره سی و پنجاه و بیست و سه

جدول شماره سی و پنجاه و بیست و چهار

جدول شماره سی و پنجاه و بیست و پنج

جدول شماره سی و پنجاه و بیست و شش

جدول شماره سی و پنجاه و بیست و هفت

جدول شماره سی و پنجاه و بیست و هشت

جدول شماره سی و پنجاه و بیست و نه

جدول شماره سی و پنجاه و بیست و ده

جدول شماره سی و پنجاه و بیست و یازده

جدول شماره سی و پنجاه و بیست و چهارده

جدول شماره سی و پنجاه و بیست و پنجاه

جدول شماره سی و پنجاه و بیست و پنجاه و یک

جدول شماره سی و پنجاه و بیست و پنجاه و دو

جدول شماره سی و پنجاه و بیست و پنجاه و سه

رسمی در تضاد بود. این موضوع نشان‌دهنده

ضرورت مدیریت فعال‌تر فضای مجازی از سوی

نهادهای مسئول است.

یکی از راهکارهای مؤثر، ایجاد تیم‌های واکنش

سریع رسانه‌ای است که به‌صورت مداوم فضای

مجازی را رصد کرده و در برابر شایعات، اطلاعات

دقیق و رسمی منتشر کنند. این تیم‌ها می‌تواند با

همکاری رسانه‌های رسمی و پلتفرم‌های دیجیتال،

روایت‌های نادرست را به‌سرعت اصلاح کنند.

● **پرهیز از شایعه‌پراکنی؛ مسئولیت رسانه‌ها و کاربران**

شایعه‌پراکنی یکی از بزرگ‌ترین چالش‌ها در

مدیریت رسانه‌ای حوادث است. در مورد انفجار

بندر شهید رجایی، شایعاتی درباره کمبود کالاهای

اساسی یا توقف کامل فعالیت بندر در فضای

مجازی منتشر شد که می‌توانست به نگرانی عمومی

دامن بربزد. رسانه‌ها و کاربران فضای مجازی هر دو

در این زمینه مسئولیت دارند. رسانه‌های رسمی باید

از انتشار اخبار تأییدنشده یا اغراق‌آمیز خودداری

کنند. برای نمونه، برخی رسانه‌ها در ساعات اولیه

کالاهای اساسی در شبکه‌های اجتماعی منتشر شد.

این شایعات می‌توانست با ارائه اطلاعات شفاف‌تر

و سریع‌تر از سوی مقامات به‌طور کامل مهار شود.

● **سرعت اطلاع‌رسانی؛ مسابقه با شایعات**

در عصر دیجیتال، سرعت انتشار اطلاعات در

فضای مجازی به‌مراتب بیشتر از رسانه‌های سنتی

است. این موضوع سبب می‌شود که نهادهای

مسئول برای حفظ مرجعیت خود، ناچار به

اطلاع‌رسانی سریع و دقیق باشند. در حادثه بندر

شهید رجایی، برخی رسانه‌های رسمی توانسته

در ساعات اولیه بیانیه‌هایی منتشر کنند، اما تأخیر در

ارائه جزئیات کامل‌تر، فضا را برای گمانه‌زنی‌ها باز

گذاشت. «قاسم روایتی» نایب‌رئیس کمیسیون

امور داخلی کشور، با تأکید بر اینکه «حادثه اخیر

تأثیر قابل‌توجهی بر روند تأمین کالاهای اساسی

نداشته است»، تلاش کرد تا نگرانی‌ها را کاهش

دهد. اما این اظهارات زمانی منتشر شد که برخی

شایعات در فضای مجازی شکل گرفته بود. این

موضوع نشان می‌دهد که سرعت اطلاع‌رسانی باید

با هماهنگی بیشتری انجام شود تا روایت رسمی

پیش از روایت‌های غیررسمی به گوش مردم برسد.

یکی از راهکارهای مؤثر در این زمینه، استفاده از

پلتفرم‌های دیجیتال مانند شبکه‌های اجتماعی برای

انتشار سریع اخبار رسمی است. نهادهای مسئول

محتاجند هم‌اکنون برای رصد و اصلاح روایت‌ها

باشد. همچنین، تقویت مرجعیت رسانه‌ای از طریق

خاص است. «مسعود دانشمند» رئیس کانن

سراسری شرکت‌های حمل‌ونقل، نیز این

موضوع را تأیید می‌کند و می‌افزاید: «۸۵ درصد

کالاهای اساسی ما از بندر امام خمینی وارد

می‌شود و انفجار بندر شهید رجایی نهایتاً ۱۵

درصد به واردات کالاهای آسیب‌وارد می‌کند.»

شهید رجایی، نقش‌آیندی در حفظ آرامش و

اعتماد عمومی دارد. مرجعیت رسانه‌ای، شفافیت،

سرعت اطلاع‌رسانی و پرهیز از شایعه‌پراکنی، چهار

ستون اصلی این فرآیند هستند. در حالی که مقامات

رسمی و ارتباط مستقیم با مردم را فراهم می‌کند.

از سوی دیگر، نبود نظارت کافی بر محتوای

منتشرشده می‌تواند به گسترش شایعات منجر شود.

در این حادثه، برخی کاربران و صفحات پرمخاطب

در شبکه‌های اجتماعی با انتشار اطلاعات نادرست،

به نگرانی‌ها دامن زدند. برای نمونه، ادعاهایی

درباره کمبود قریب‌الوقع نهادهای دامی در برخی

نواحی منتشر شد که به شایعات گسترده منجر شد.

● **نقش فضای مجازی؛ فرصت یا تهدید؟**

فضای مجازی در حوادثی مانند انفجار بندر شهید

رجایی می‌تواند هم فرصت باشد و هم تهدید. از

سوی س، یکی از راهکارهای بلندمدت برای کاهش

تأثیر آن بر بازار کالاهای اساسی را محدود کنند،

چالش‌هایی مانند تأخیر در اطلاع‌رسانی و گسترش

شایعات در فضای مجازی همچنان باقی است. با

درمان‌های پیشرفته‌تر و تقویت زیرساخت‌های

رسانه‌ای، می‌توان در بحران‌های آینده، روایت‌ها

را بهتر مدیریت کرد و از تشویش افکار عمومی

جلوگیری کرد.

● **جمع‌بندی**

مدیریت رسانه‌ای در حوادثی مانند انفجار بندر

شهید رجایی، نقشی است که در حفظ آرامش و

اعتماد عمومی دارد. مرجعیت رسانه‌ای، شفافیت،

سرعت اطلاع‌رسانی و پرهیز از شایعه‌پراکنی، چهار

ستون اصلی این فرآیند هستند. در حالی که مقامات

رسمی و ارتباط مستقیم با مردم را فراهم می‌کند.

از سوی دیگر، نبود نظارت کافی بر محتوای

منتشرشده می‌تواند به گسترش شایعات منجر شود.

در این حادثه، برخی کاربران و صفحات پرمخاطب

در شبکه‌های اجتماعی با انتشار اطلاعات نادرست،

به نگرانی‌ها دامن زدند. برای نمونه، ادعاهایی

درباره کمبود قریب‌الوقع نهادهای دامی در برخی

نواحی منتشر شد که به شایعات گسترده منجر شد.

● **جمع‌بندی**

مدیریت رسانه‌ای در حوادثی مانند انفجار بندر

شهید رجایی، نقشی است که در حفظ آرامش و

اعتماد عمومی دارد. مرجعیت رسانه‌ای، شفافیت،

سرعت اطلاع‌رسانی و پرهیز از شایعه‌پراکنی، چهار

ستون اصلی این فرآیند هستند. در حالی که مقامات

رسمی و ارتباط مستقیم با مردم را فراهم می‌کند.

از سوی دیگر، نبود نظارت کافی بر محتوای

منتشرشده می‌تواند به گسترش شایعات منجر شود.

در این حادثه، برخی کاربران و صفحات پرمخاطب

در شبکه‌های اجتماعی با انتشار اطلاعات نادرست،

به نگرانی‌ها دامن زدند. برای نمونه، ادعاهایی

درباره کمبود قریب‌الوقع نهادهای دامی در برخی

نواحی منتشر شد که به شایعات گسترده منجر شد.

● **جمع‌بندی**

مدیریت رسانه‌ای در حوادثی مانند انفجار بندر

شهید رجایی، نقشی است که در حفظ آرامش و

اعتماد عمومی دارد. مرجعیت رسانه‌ای، شفافیت،

سرعت اطلاع‌رسانی و پرهیز از شایعه‌پراکنی، چهار

ستون اصلی این فرآیند هستند. در حالی که مقامات

رسمی و ارتباط مستقیم با مردم را فراهم می‌کند.

از سوی دیگر، نبود نظارت کافی بر محتوای

منتشرشده می‌تواند به گسترش شایعات منجر شود.

در این حادثه، برخی کاربران و صفحات پرمخاطب

در شبکه‌های اجتماعی با انتشار اطلاعات نادرست،

به نگرانی‌ها دامن زدند. برای نمونه، ادعاهایی

تقویم انقلاب

اعتراف به تخلف

در تقویم تاریخی انقلاب اسلامی در روز پانزدهم اردیبهشت سال ۱۳۶۲ دادستان کل انقلاب با صدور اطلاعیه‌ای انحلال حزب توده ایران را رسماً اعلام کرد. این حزب منحل به مدت چهار سال یعنی از اردیبهشت سال ۱۳۵۸ تا اردیبهشت سال ۱۳۶۲ به‌طور آزاد در هر زمینه‌ای فعالیت می‌کرد و از هیچ کوششی علیه ایران و انقلاب اسلامی دریغ نمی‌کرد. به اعتراف «کیانسوری» دبیر اول کمیته مرکزی حزب توده که در شش محور کلی تخلفات دسته‌بندی شده ذکر می‌شود:

۱- زیر پا گذاشتن شعار اصلی سیاست خارجی جمهوری اسلامی با عنوان «نه شرقی، نه غربی». کیانوری، دبیر کل حزب توده در اعترافش گفت: «ما این شعار را در حرف پذیرفتیم و در عمل با حزب کمونیست شوروی روابطمان برقرار بود.»
۲- دومین تخلف حزب توده که به آن اعتراف کردند، نگهداری «سلاح» بود که در روزهای بهمن سال ۱۳۵۷ از پادگان‌ها و مراکز امنیتی به‌دست آورده بودند و پنهانی آن را نگهداری می‌کردند با وجود اینکه امام راحل دستور داد سلاح‌ها را تحویل بدهید، کیانوری اعتراف می‌کند: «به جای اینکه تحویل بدهیم و دستور را اجرا کنیم آنها را نگهداری کردیم» در واقع این عمل یک خیانت بزرگ به امام و انقلاب اسلامی بود.
۳- اطلاعیه ۱۰ ماده‌ای دادستانی انقلاب مبنی بر مشخص شدن وضع گروه‌های سیاسی و چارچوب فعالیت قانونی‌شان بود که در روز ۱۹ فروردین ۱۳۶۰ منتشر شد. دربند ۴ آمده است «هیچ حزب و گروهی حق مسلح کردن اعضا و استفاده از سلاح را ندارد» و توضیحات دیگر که گروه‌ها در بیان آرا و افکار سیاسی آزادند به شرط اینکه مشتمل بر دروغ تهمت و تحریک نباشد و سلاح‌های خود را تحویل بدهند. یکی دیگر از تخلفات آشکار حزب توده این بود که اعتراف کردند «به این اعلامیه ۱۰ ماده‌ای اعتنا نکردیم.»

۴- از خطای مهم دیگر این حزب این بود که طبق فرمان امام راحل نیروهای مسلح باید از برخورد‌های احزاب سیاسی برکنار باشند، یعنی هیچ حزب و گروهی نباید در نیروهای مسلح عضویت داشته باشند. امام راحل با صراحت اعلام کردند: «یا اینجا یا آنجا یکی را باید انتخاب کنند.» حزب توده و تعدادی از اعضایش در نیروهای مسلح به‌ویژه ارتش عضویت نفوذی داشتند. کیانوری اعتراف می‌کند که «ما این دستور را زیر پا گذاشتیم.»
۵- تخلف از مصوبه مجلس شورای اسلامی از دیگر اعتراضات کیانوری بود. مجلس تصویب کرد کسانی که سیاست حاکمیت را قبول ندارند به‌ویژه در حوزه مسائل امنیتی و نظامی تصفیه شوند. حزب توده به‌جای اینکه این قانون را بپذیرد نه‌تنها تصفیه نکرد، بلکه به دروغ و با هدایت مرکزیت تلاش کرد در مقام و جایگاه خودشان باقی بمانند و اعتراف می‌کند که «افراد نفوذی به به جایگاه‌های بالاتر و حساس‌تر جذب کنند.» از طرف دیگر «مرکزیت درصدد برآمد تا عضویت‌شان به حزب توده را تکیذ کند.»

۶- از اعتراضات دیگر کیانوری و سران حزب این بود که برای پیداکردن راهی برای عبور از مرز، عبور غیرقانونی از مرز در درجه اول برای بیرون بردن عده‌ای که کادر رهبری حزب توده بودند. علاوه بر آن دبیر کل تصمیم داشت که برای یک مشورتی به خارج از ایران برود و این هم از خطاهای بزرگ این تشکیلات مخفی بود.

مهدی سعیدی

دبیر گروه تاریخ

ماجرای جنایات رژیم پهلوی در فروردین سال ۱۳۴۲ و کشتار طلاب در مدرسه فیضیه قم، مسئله‌ای نبود که بتوان از کنار آن به سادگی گذشت. حضرت امام(ره) به‌عنوان رهبر مبارزه اسلامی ملت ایران معتقد بودند که فیضیه نباید خاموش می‌شد، موجی ایجاد شده بود و باید بر دامنه آن افزوده شود. بنابراین تلاش شد تا در چهلمین روز به همان صورت اول با گسترش زیادی، احساسات تحریک شود و مردم به میدان بیایند.

در اول اردیبهشت آن سال با صدور دستور جلب طلاب برای خدمت نظام وظیفه دولت سعی داشت حوزه قم را به خود مشغول کند و از پرداختن به سیاست باز دارد، اما مراقبت رهبری نهضت این نقشه را عقیم گذاشت و افکار انقلابی اسلام به داخل پادگان‌ها هم رسوخ یافت.

در چهلیم فیضیه مجالس یادبود در قم و تهران و در بسیاری از شهرهای کشور به‌دنبال اعلامیه مراجع برقرار شد و امام خمینی در اعلامیه‌ای بار دیگر موضوع روحانیت را در برابر رژیم حاکم

تشریح کردند و نوشتند:

«جرم ما حمایت از اسلام و استقلال ایران است... ما در انتظار حبس و زجر و اعدام نشسته‌ایم... مریض‌های ما را از مریض‌خانه‌ها بیرون می‌کنند. در این چهل روز ما نتوانستیم احصائیه مقتولین و مصدومین و غارت‌شدگان را درست به‌دست آوریم... اشکال بزرگ آن است که به هر دستگاهی رجوع می‌شود، می‌گویند اینها که شده است به امر اعلی حضرت است و چاره‌ای نیست. از نخست‌وزیر تا رئیس شهربانی و فرماندار قم همه می‌گویند فرمان مبارک است. می‌گویند جنایات مدرسه فیضیه به دستور ایشان است. دستور اعلی حضرت است که به دانشگاه بریزند و دانشجویان را بکوبند... اگر صحیح نیست و اینها به دروغ جرم‌ها و قانون شکنی‌ها و اعمال غیرانسانی را به شاه نسبت می‌دهند پس چرا ایشان از خود دفاع نمی‌کنند تا تکلیف مردم با دولت روشن شود... منطق این دولت محو اسلام است تا این دولت غاصب یاغی سرکار است مسلمین روز خوش نخواهند دید...»

ادامه جلسات یادبود چهلیم فیضیه، دولت را بالآخره وادار به عکس العمل ساخت و جلسه ای که به این مناسبت از جانب نماینده «آیت‌الله

حکیم» در مسجد ارک تهران اعلام شده بود با محاصره مسجد از ورود افراد جلوگیری شد، مردم خشمگین به پلیس حمله‌ور شدند و زد و خورد در گرفت و جمعی مجروح شدند و بعد از آن از برگزاری مجلس یادبود دیگری در کشور به این مناسب جلوگیری کرد. اما رهبری نهضت آرام نگرفت و پس از چهلیم فیضیه شاهدسخنان دیگری از ایشان هستیم که به‌مناسب آغاز درس ایراد می‌شود. در آن سخنرانی حضرت امام، انقلاب سفید شاه را معرفی می‌کنند و انگشت روی مفاسد و زیان‌های جبران‌ناپذیر اقدامات شاه می‌گذارند و طرح‌های او را طرح‌های استعماری آمریکا و صهیونیسم جلوه می‌دهد در همین زمان است که فریاد «وای بر نجف ساکت وای بر قم ساکت» سر می‌دهد، امام انتظار دارند همه روحانیون مانند او در جهت مبارزه گام بردارند و شجاعانه سدها را بشکنند و به جلو روند. امام با سستی‌ها، سکوت‌ها، ناتوانی‌ها، نارسایی‌ها و وقت گذرانی‌های بی‌ثمر سخت مخالف بودند و اگر جمع دیگری همدوش امام در آن دوران فعالیت داشتند رژیم پهلوی نمی‌توانست بعد از ۱۵ خرداد به حکومت ادامه دهد.

به هر حال امام از فاجعه فیضیه در جهت در

حافظه

جنگ برای طلا

نگاهی به حضور استعمارگران در آفریقا

خود ملحق کردند. بوئر‌ها، به‌شدت به این کار اعتراض و برنامهریزی برای شورش را آغاز کردند. در سال ۱۸۷۹، در یک جنگ خونین و سخت، بریتانیایی‌ها، زولو‌ها را شکست دادند و زولو‌ند را تحت‌الحمایه خود کردند؛ سپس در اواخر ۱۸۸۰، بوئر‌های ترانسوال بار دیگر استقلال خود را از بریتانیا اعلام کردند. این اقدام بوئر‌های ترانسوال، سبب شروع نخستین جنگ بوئر‌ها شد. بوئر‌ها با موفقیت در مقابل دست‌درازی‌های بریتانیا در طول جنگ اول بوئر (۱۸۸۰ تا ۱۸۸۱) مقاومت کردند و از تاکتیک‌هایی استفاده کردند که مناسب با موقعیت محلی بود.

با کشف طلا در سال ۱۸۸۸، سیسیل رودز به کمک بزرگ‌ترین شرکت معادن انگلیس، به‌مدت چند ماه امتیاز بهره‌برداری از معادن میان دو رود را با فشار و نیرنگ از صاحبان آن گرفت؛ سپس رودز «شرکت آفریقای جنوبی انگلیس» را بنیان کرد. این شرکت نه‌تنها انحصار بهره‌برداری از منطقه بین دو رود زامبزی– لیمپو را به‌دست آورد؛ بلکه از ملکه بریتانیا اجازه گرفت تا دستگاه حکومتی و نیروی مسلح پدید آورد. در همین ایام بود که هزاران انگلیسی برای کار در معادن وارد این منطقه شدند و شهر ژوهانسبورگ یک روزه ساخته شد. در جنگ دوم بوئر که از سال ۱۸۹۹ تا ۱۹۰۲، ادامه داشت، بوئر‌ها به‌شدت مقاومت کردند؛ ولی عاقبت بریتانیا توانست نیروهای آنها را شکست دهد.

«آفریقای جنوبی» سرزمینی است که سالیان متمادی تحت سلطه هلندی‌ها و انگلیسی‌ها بوده است. میان این دو استعمارگر نیز مدت‌های مدیدی درگیری و منازعه بوده است. از آغاز سلطه بریتانیا، اصطکاکی بین اداره‌کنندگان بریتانیایی و مستعمره‌نشینان هلندی که به «بوئر»‌ها معروف بودند، وجود داشت. بین سال‌های ۱۸۳۵ تا ۱۸۳۷ طی مهاجرتی که در تاریخ به نام «راهپیمایی بزرگ» معروف است، حدود ۱۲ هزار نفر از بوئر‌ها از مستعمره کیپ به سمت شمال، مهاجرت کردند تا ایالت‌های مستقلی در غرب ناتال، در دره‌های حاصلخیز رودخانه‌های وال و اورانژ به‌وجود آورند. در سال ۱۸۵۲، بریتانیا از حاکمیت خود بر منطقه ترانسوال در شمال شرقی آفریقای جنوبی دست کشید و خیلی زود این منطقه به‌عنوان جمهوری آفریقای جنوبی، اعلام شد. همچنین در سال ۱۸۵۴، بریتانیا استقلال ایالات هم‌جوار اورانژ آزاد را به رسمیت شناخت. طی ۴۰ سال بعدی، با وجود تنش‌های مکرر بین زولو‌ها و بریتانیایی‌ها، بوئر‌ها جای پای خود را در دو موطن جدید خود، محکم کردند.

کشف الماس (۱۸۶۸) و طلا (۱۸۸۸) در سرزمین‌های مجاور دو ایالت بوئر‌نشین، رقابت سه‌جانبه بریتانیایی‌ها، بوئر‌ها و زولو‌ها را بر سر منطقه پیچیده‌تر کرد.

بریتانیایی‌ها، منطقه ترانسوال را در سال ۱۸۷۷، مجدده به سرزمین‌های تحت نظارت

چهلیم فیضیه!

ضرورت توجه به منطق و استدلال در کنار مقاومت و ایستادگی

اعتماد به تصمیم نظام

مصطفی قربانی
دکترای علوم سیاسی

رهبر معظم انقلاب در مراسم شهادت امام صادق(ع)(۱۴۰۴/۲/۲) خط ائمه را «خط ایستادگی و استقامت» و درس ایشان را «درس منطق و استدلال» دانستند و با اشاره به رخداد‌های دوره امامت ام‌ام صادق(ع)، وجود آسیب‌هایی چون دهن‌لقی، بی‌صبری، کوتاهی در همراهی با امام معصوم(ع)، تحلیل غلط از اوضاع و... در میان بعضی پیروان را از جمله دلایل مهم عدم‌تحقق تقدیر الهی مبنی بر تشکیل حکومت از سوی ائمه(علیهم‌السلام) در سال‌های ۷۰ و ۱۴۰ هجری دانستند. وجود برخی از این آسیب‌ها در برهه کنونی نیز ایجاب می‌کند که ابعاد و زوایای آن با دقت و ظرافت مورد تحلیل واقع شود.

♦ مؤلفه‌های تحلیلی روزآمد در کلام رهبر معظم انقلاب

نکته مهم در این زمینه آن است که فحوای محوری کلام معظم‌له معطوف به آن است که تحقق آرمان‌های نظام اسلامی وابسته به کیفیت کنش‌گری مردم و مسئولان است و چنانچه ظرافت‌های لازم در این زمینه رعایت نشود، خسارت‌های جدی به‌ذنبال خواهد داشت. در این زمینه، توجه به چند نکته مهم ضروری است:
۱- در حالی‌که ایستادگی و استقامت راهبرد صحیح مواجهه با دشمنان است، در مواجهه با مردم و جامعه باید زبان منطق و استدلال را به‌کار بست. در واقع، شیوه‌درست خلق سر‌مایه اجتماعی و ترویج پیام حق، مبتنی بر قدرت منطق و استدلال است و در این مسیر، البته ایستادگی و استقامت در برابر آنانی که می‌خواهند «ایصدون عن سبیل‌الله» کنند، تجویز شده است. به‌عبارت دقیق‌تر، دواصل مذکور، عاملان اصلی تولید قدرت در شرایط نبرد نامتقارن با جبهه دشمنان است. در همین چار‌چوب است که معظم‌له بر جهاد تبیین در برابر جنگ شناختی دشمنان تأکید دارند.

۲- نه‌تنها استقرار، بلکه تداوم و شکوفایی نظام اسلامی وابسته به همراهی مردم و پیروان است؛

به این ترتیب که با صبر، حفاظت از اسرار، داشتن تحلیل درست از اوضاع، پیشگامی در همراهی با نظام اسلامی و... است که استقرار و تداوم نظام اسلامی میسر می‌شود. بر این اساس، نظام اسلامی مبتنی بر محاسبات عقلانی و دقیق است و تداوم آن، با معضل‌هایی چون غلبه هیجانات دشوار است. در واقع، مردم در نظام اسلامی نقش بی‌بدیل دارند و ایفای این نقش مستلزم رعایت ظرافت‌های دقیق است. بنابر این، در موقعیت کنونی، هرگونه تلاش برای افشای اسرار کشور، عدم‌تحلیل دقیق از شرایط، غلبه هیجانات در تحلیل وضع موجود، بی‌صبری و کم‌حوصلگی برای تحقق آرمان‌ها و همچنین، کوتاهی در انجام رسالت‌های فردی و اجتماعی و به‌صورت دقیق‌تر، رسالت‌های مرتبط با نظام اسلامی، آسیب‌هایی جدی محسوب می‌شود که باید از آنها پرهیز شود. با توجه به آنچه گفته شد، برخلاف برخی هیجانات در فضای مجازی و در سطح رسانه‌ای، تلاش برای افشای اسرار کشور و وادار کردن مسئولان به انجام اقداماتی از سر برخی هیجانات، اگرچه ممکن است با انگیزه‌های مؤمنانه هم باشد، اما در تحلیل نهایی می‌تواند اثر عکس در پی داشته باشد.

۳- نظام اسلامی در سایه اتکا به‌دو اصل ایستادگی و مقاومت و منطق و استدلال

تبیین

جنگ روایت‌ها و جهاد تبیین -۱۳۳

۴۶ سال پس از شهادت!

این دوجلدی که این روزها به نام «اسلام و نیازهای زمان» به انتشار رسیده، در واقع نسخه پیادمشده ۲۶ جلسه سخنرانی شهید مطهری در سال‌های پیش از پیروزی انقلاب درباره همین موضوع است. «حماسه حسینی» این کتاب مجموعه‌ای است دو جلدی که جلد اول آن شامل سخنرانی‌ها و جلد دوم مشتمل بر نوشته‌ها و یادداشت‌های استاد شهید مطهری درباره حادثه کربلاست؛ مجموعه‌ای غنی و عمیق که پرداختی جامع و مانع به ابعاد گوناگون حماسه عاشورا دارد و از این جهت شاید بیراه نباشد اگر آن را «دایرةالمعارف کربلا» بدانیم. «خدمات متقابل اسلام و ایران» شکل دادن دوگانه «مذهب» و «ملت» در ایران یکی از پروژه‌های شوم سلطنت پهلوی بود که در دوره پادشاهی رضاخان شکل گرفت و در روزگار سلطنت فرزندش به شکلی شتاب‌زده و غیرمعقول، از جانب حاکمیت وقت حمایت شد. ثمره آن خام‌اندیشی تاریخی البته این روزها هم در جامعه ما دیده می‌شود و اتکا به داستان‌هایی بی‌پایه و افسانه‌هایی میان‌تهی، گروهی از مردم را جلدی جلدی به این باور رسانده که اسلام در ایران به‌ضرب شمشیر رشد کرده و در تمام‌این هزاروچندصد سال، مردم ایران بدون علاقه قلبی و برای حفظ ظاهر به اسلام گرویده‌اند! نتیجه این باورهای عجیب هم گاهی خودش را در ایام نوروز و مثلاً در تخت جمشید و حافظیه نشان می‌دهد و لزوم بازخوانی آثاری مانند همین «خدمات متقابل اسلام و ایران» را بیشتر از گذشته نمایان می‌کند. نظر به اهمیت بازشناسی و تشویق به بازخوانی کتاب‌ها و آثار معلم انقلاب اسلامی مابقی معرفی کتاب‌های مهم استاد شهید را به شماره آینده موکول می‌کنیم.

آفاق

تفکر انقلابی و ریشه‌های آن در قرآن کریم-۱

ملاک سنجش!

هلال ماه دلالت کند، می‌توان با عرضه به قرآن کریم متوجه شد که مضمون این روایت با روح کلی قرآن منسجم است؛ زیرا قرآن در کلیت خود، به دعا و ارتباط با خداوند در حالات گوناگون تشویق می‌کند. بر اساس همین نگاه، می‌توان به سراغ بدیل‌های تفکر و روحیه انقلابی (با توجه به مختصاتی که از آن بر اساس منظومه فکری امامین انقلاب بیان شد) رفت و سؤال کرد که این مسلک و مکتب، چه بدیل‌هایی دارد؟ در رابطه با بدیل‌های مکتب انقلابی می‌توان به اسلام سکولار و اسلام متحجر و نیز اسلامی که داعش از آن دم می‌زند اشاره کرد. بنامپنده این اسلام‌ها را می‌توان در کشورهای حاشیه خلیج فارس، عربستان و پاکستان دید. الگوهایی که نام اسلام را دارند و حتی عمل خود را مستند به قرآن می‌کنند. وقتی اسلام سیاسی را در کنار بدیل‌هایش بر قرآن عرضه می‌کنیم، متوجه می‌شویم که کدام یک، انسجام بیشتری با روح حاکم بر قرآن داردخداوند در قرآن می‌فرماید: **﴿وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ﴾** اما اسلام داعش، بیشترین خشونت و حتی وحشی‌گری را با مسلمانان، اعم از شیعه و سنی، دارد و در مقابل، هیچ تعرضی نسبت به کفار و یهودیان ندارد. در حالی‌که خداوند در قرآن، یهود را دشمن اصلی مسلمانان معرفی می‌کندو می‌فرماید: **﴿لَتَجِدَنَّ أَشِدَّاءَ النَّاسِ عَدَاوَةً لِّلَّذِينَ آمَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا﴾**

اندازه وسع خود، در این زمینه نقش داشته باشد.

♦ نتیجه و ملاحظات

اعتماد به تصمیمات نظام و قوه عاقله آن در قضایای گوناگون به‌ویژه در بعد نظامی – امنیتی، سبب خنثی شدن طراحی‌های فتنه‌انگیز دشمنان می‌شود؛ چراکه دشمن عامل اصلی اجرایی‌سازی تمام طراحی‌های خصمانه خود علیه ایران را در گرو اعتماددایی از نظام و مسئولان آن می‌داند تا به‌واسطه آن با ایجاد اختلافات در داخل، هرج‌ومرج را جایگزین ثبات و امنیت کند تا بتواند ماهی مقصود خود از این وضعیت را صید کند. مسلماً، تحقق این موضوع مستلزم تقویت واقع‌بینی و تحلیل همه‌جانبه و جامع موقعیت کشور در برهه کنونی دارد. دشمن امروز می‌پندارد با تغییراتی که در منطقه غرب آسیا به‌ویژه سوریه به‌وجود آمده، ایران به‌واسطه این تغییرات تضعیف شده و شرایط کنونی موقعیت ضربه زدن به ایران را فراهم کرده است. این در حالی است که نه‌تنها ایران اسلامی ضعیف نشده بلکه همچنان تعیین‌کنندگی خود را حفظ کرده است و تعیین و چینش فرم و محتوای مذاکرات غیرمستقیم ایران و آمریکا در مسقط خلاف آنچه آمریکا در لفاظی‌هایش تکرار می‌کرد، این موضوع را اثبات کرد. بنابر این باید با خودداری از تحلیل‌های هیجانی به‌ویژه درباره رویارویی با استکبار در سطح منطقه، باید دقت شود که در تحلیل چنین قضایای کلانی یا هر اقدامی باید با شاقول عقلانیت به سنجش آن موضوع و مطالعه پیرامون جوانب و پیامدهای آن پرداخت و این موضوع را در پرتو جهاد تبیین به جامعه هم انتقال دارد. دقت در تقویت قوه عاقله مخاطبان در کارهای تبیینی و رسانه‌ای و پرهیز از خبر‌محوری و ارائه تحلیل‌های سطحی، سبب خودداری از افراط و تفریط در انجام وظایف فردی و اجتماعی (سیاسی) و تنظیم افق نگاه و حرکت در این حوزه بر اساس موازین فکری و عملی مقام عظمای ولایت می‌شود و صدور چند صدای متفاوت از داخل یا انتشار هرگونه محتوایی در فضای رسانه‌ای و مجازی که ممکن است افشاکنده برخی اسرار باشد و مورد سوءاستفاده دشمنان قرار گیرد را به حداقل می‌رساند و طراحی دشمن را نقش بر آب می‌کند.

۱۱

خرد

شماره ۱۱۸۶ | دوشنبه ۱۵ اردیبهشت ۱۴۰۴

صداقت

سیاست‌نامه

سیدمحمدباقر صدر-۴۲

احترام ویژه به مرجعیت

مسعود پور فرد

کارشناس سیاسی

از ویژگی‌های «شهید صدر» احترام به علما به‌ویژه جایگاه مرجعیت دینی بود. این موضوع به‌دلیل موقعیت ویژه عراق مضاعف می‌شد. شهید صدر به‌علت سیطره بعضی‌ها بر عراق، اعتقاد داشت که پراکندگی مرجعیت بین چند نفر، قطعاً مانع از این می‌شود که مرجعیت بتواند موضع قاطعی در برابر رژیم بگیرد و برای شرایط آن روز عراق، وجود مرجعیتی واحد که بیشتر عراقی‌ها نسبت به او تمکین داشته باشند، لازم بود؛ چیزی شبیه به جایگاهی که «آیت‌الله حکیم» در گذشته نزدیک عراق داشتند. اما پس از آیت‌الله حکیم، در برهه‌ای که امام خمینی (ره) هم در عراق بود این موضوع مطرح شد که بین ایشان و «آیت‌الله خویی» چه کسی مناسب مرجعیت مردم عراق است؟ البته شهید صدر در آن مقطع، اعتقاد داشت که از لحاظ روشن بینی و تصدی امور سیاسی، طبعیتاً امام خمینی (ره) گزینه مناسبی برای این مسئله هستند؛ اما نکته مهم این بود که اولاً امام در عراق، نسبت به آقای خونی، شهرت و آوازه کمتری داشتند و ثانیاً ایشان بنا نداشتند چندان در مسائل عراق دخالت کنند و بیشتر سعی داشتند به پیگیری امور ایران و مسائل مبارزاتی بپردازند.

همچنین لازم به یادآوری است که شهید صدر از لحاظ تأثیر‌گذاری بر حوزه علمیه و به‌طبع بخش قابل توجهی از نخبگان و مردم عراق از جایگاه ویژه‌ای برخوردار بود و در این مقطع در معرفی اسامی و آقای خونی، در عسر و حرج اخلاقی و معنوی زیادی قرار گرفت؛ با وجود اینکه در آن مقطع، خودش مرجع تقلید عده‌ای بود و بسیار دشوار است که مرجعی از مردم بخواهد که از مرجع دیگری تقلید کنند. ایشان به دلیل اینکه آیت‌الله خونی در اقصا نقاط عراق، شناخته شده بود و زمینه بیشتری برای مرجعیت داشت، ایشان را معرفی کرد. این طور نبود که شهید صدر به‌خاطر اینکه مدتی شساگرد آقای خونی بوده، ایشان را برای مرجعیت معرفی کند، بلکه منفعت عامه را در این می‌دید که مقلدین آیت‌الله حکیم که در زمان حیاتشان، مرجع اعلای شیعه بودند، متفرق نشوند. آقای صدر علاقه‌مند بود که مرجع تقلیدی در عراق باشد که بتواند ملت را گِرد هم بیاورد و مرجعیت آقای خونی، این قابلیت را داشت. در مجموع با در نظر گرفتن تمام جوانب، این اقدام منطقی بود و برخی از نزدیکان و اطرافیان امام هم این رفتار را واقع بینانه می‌دانستند؛ از جمله مرحوم «حجت‌الاسلام حاج سیداحمدآقا» اقدام آقای صدر را منطقی می‌دانست. ایشان در مقطعی که در عراق بود، یکی از نزدیکان و شاگردان شهید صدر بود و از این تصمیم به هیچ وجه ناراحت نشد، چون حقیقت امر را به‌خوبی درک می‌کرد.^(۱) در ادامه تحولات عراق و منطقه، روند و مسیر رویدادهای مرتبط با حوزه علمیه و جایگاه مرجعیت دینی در این کشور به‌گونه‌ای رقم خورد که شهید صدر عملاً مرجعیت را پذیرفتند. البته آقای صدر به لحاظ احترامی که برای آقای خونی قائل بودند، به هیچ وجه رفتاری نشان نداد که بشود از آن استنباط کرد که ایشان از معرفی آقای خونی پشیمان شده است. مرجعیت شهید صدر هم یک مسیر کاملاً طبیعی داشت و بسیاری از افراد، خودشان به ایشان مراجعه و با اصرار اظهار می‌کردند که ما مقلد شما هستیم.^(۲) منبع در دفتر نشریه موجود است.

یادداشت

آگاهی، جذابیت و بازدارندگی

مهدی امیدی

کارشناس فرهنگی

پخش سریال «ناریا» از صداوسیما، بار دیگر اهمیت ساخت و پخش آثار نمایشی با مضامین امنیتی و ضدنفوذ را به یاد ما می‌آورد؛ آثاری که فراتر از سرگرمی صرف، می‌توانند نقش مهمی در افزایش سطح آگاهی عمومی، بازدارندگی فرهنگی و ارتقای سواد امنیتی و سیاسی مخاطبان داشته باشند.

در جهانی که جنگ‌ها دیگر فقط در میدان نظامی روی نمی‌دهند و بخش بزرگی از تقابل‌ها به میدان رسانه، نفوذ، عملیات روانی و جنگ شناختی منتقل شده است، تولید سریال‌هایی با محوریت «امنیت ملی» یک ضرورت فرهنگی، اجتماعی و حتی استراتژیک به‌شمار می‌رود. مجموعه‌هایی مانند «ناریا» می‌توانند با ترکیب هیجان، معما، درام و تحلیل واقعیت‌های پشت پرده، مخاطب را نه‌تنها سرگرم کنند، بلکه او را نسبت به آنچه در عرصه واقعی امنیت کشور رخ می‌دهد، حساس و آگاه کنند.

جذابیت چنین سریال‌هایی دقیقاً از پیوند میان واقعیت و درام سرچشمه می‌گیرد. برخلاف آثار صرفاً تخیلی یا ملودرام‌های رایج، سریال‌های امنیتی به دل زندگی واقعی مردم گره خورده‌اند و مخاطب به‌خوبی می‌داند که هر آنچه می‌بیند، ریشه در پرونده‌های حقیقی دارد؛ از ماجراهای نفوذی‌ها گرفته تا خرابکاری‌های دشمنان بیرونی و داخلی. تجربه سریال موفق «گاندو» نیز گواهی است بر اینکه مخاطب ایرانی تشنه دانستن واقعیت‌هایی است که گاه در قالب خبر و گزارش به او منتقل نمی‌شود، اما از طریق زبان هنر می‌تواند با آنها ارتباط عمیق برقرار کند.

سریال «ناریا» در همین مسیر گام برداشته است. ساختار معمايي، روایت چندلایه و پرداختن به شخصیت‌های خاکستری و پیچیده، نشان می‌دهد که سازندگان آن کوشیده‌اند ضمن وفاداری به ملاحظات امنیتی، از ظرفیت دراماتیک این سوره‌ها نیز بهره‌برگیرند. این نوع پرداخت، مخاطب را از سطح به عمق می‌برد و به‌جای ارائه تصویری ساده‌سازی‌شده از تهدیدات امنیتی، به نمایش پیچیدگی‌ها و ظرفت‌های جنگ اطلاعاتی می‌پردازد. از سوی دیگر، ساخت چنین سریال‌هایی می‌تواند نقش قابل توجهی در افزایش تاب‌آوری ملی داشته باشد. وقتی مردم با تماشای یک سریال، از شیوه‌های نفوذ و تخریب دشمنان آگاه می‌شوند، در برابر عملیات روانی یا فریب‌های رسانه‌ای آسیب‌پذیر نخواهند بود. این همان چیزی است که می‌توان از آن به‌منزله «پدافند فرهنگی و اطلاعاتی» یاد کرد؛ یعنی استفاده از ظرفیت هنر برای مصون‌سازی جامعه در برابر تهدیدات نرم و ترکیبی. اما برای تداوم این مسیر، لازم است سازمان صداوسیما با همکاری نهادهای امنیتی، اطلاعاتی و تحقیقاتی، به سراغ پرونده‌های واقعی و البته قابل روایت برود. پرونده‌هایی که هم دارای جذابیت دراماتیک هستند و هم می‌توانند حامل پیام‌های جدی و راهبردی برای جامعه باشند. همان‌طور که «گاندو» با الهام از واقعیت، به سریالی پرمخاطب تبدیل شد، می‌توان با بهره‌گیری از پرونده‌های مشابه، آثار مؤثر دیگری نیز تولید کرد. در موقعیت امروز که کشور با تهدیدات ترکیبی، جنگ روایت‌ها و عملیات نفوذ در سطوح گوناگون مواجه است، سریال‌هایی مانند «ناریا» نه یک انتخاب، بلکه یک ضرورت هستند. فراموش نکنیم که مردم، سرمایه اصلی امنیت کشور هستند و هر میزان که آگاهی، بینش و حساسیت آنان نسبت به مسائل پیرامونی بیشتر شود، امنیت ملی مستحکم‌تر و نفوذ دشمن دشوارتر خواهد بود.

قهرمانی یک ملت در آتش و دود و خون

آرش فهیم

دبیر گروه فرهنگ

حادثه دلخراش بندر شهیدرجایی، با تمام تلخی و ابعاد غم‌انگیزش، صحنه‌ای از بروز یکی از درخشان‌ترین جلوه‌های همدلی و از خودگذشتگی ملت ایران بود. در میان دود، آتش و اضطراب، چیزی بزرگ‌تر و عمیق‌تر از یک حادثه شکل گرفت، خلق یک حماسه از دل یک کابوس. صحنه‌هایی که در روزهای پس از آن شاهد بودیم (از امدادرسانی بی‌وقفه

نیروهای داوطلب و متخصص گرفته تا صفوف طولانی مردم برای اهدای خون به مصلودمان) نشان داد که چگونه روح ملی، از دل بحران سر برمی‌آورد و چطور یک ملت، در سخت‌ترین لحظات، قهرمان می‌شود.

موج همراهی، دلدادگی، و همدردی مردم، فقط یک واکنش عاطفی نبود؛ بلکه نشانی از بلوغ اجتماعی و فرهنگی یک جامعه است که در برابر مصیبت، ایستادگی و مهربانی را انتخاب کرد. این رفتارهای شگوهمند، از نظر تاریخی و انسانی، شایسته ثبت، تحلیل و بازنمایی هستند. و چه رسانه‌ای بهتر از هنر، به‌ویژه مستند، برای ثبت و روایت این

واقعیت‌های باشکوه؟

فیلم مستند توانایی آن را دارد که از دل لحظات تلخ، امید بیرون بکشد؛ از دل ویرانی، تصویر زندگی بیافریند و آنچه را که فراموش می‌شود، ماندگار سازد. مستندسازی از حادثه بندر شهیدرجایی نه‌تنها یک وظیفه اخلاقی و فرهنگی است، بلکه ضرورتی تاریخی است برای آنکه آیندگان بدانند این ملت، در لحظات بحران، چگونه درخشید.

در دنیایی که اخبار تلخ به‌سرعت می‌آیند و می‌روند، هنر می‌تواند حافظه جمعی ما را زنده نگه دارد. بازنمایی فداکاری مردم در آثار هنری، نه‌فقط به عنوان ادای احترام به قهرمانان گمنام،

بلکه به‌منزله الگویی برای آینده اهمیت دارد. اینکه چگونه یک ملت می‌تواند در برابر بحران، مسئولیت‌پذیری، عشق، ایثار و وحدت را به نمایش بگذارد، در دنیا کم‌نظیر است. بنابراین، خاموش ماندن هنر در برابر چنین حماسه‌ای، ظلمی است به حقیقت.

لازم است فیلم‌سازان، مستندسازان، نویسندگان و دیگر هنرمندان، با تمام ظرفیت‌های خود، به میدان بیایند و آنچه را در بندر شهیدرجایی رخ داد، روایت کنند؛ نه فقط برای ثبت یک حادثه، بلکه برای بازتاب یک حقیقت عظیم: ما یک ملت قهرمان هستیم.

نگاهی به فیلم دایناسور پر فروش‌ترین فیلم سال سینمای ایران

کمدی منقرض شده

کرده است تا نیم نگاهی به نهاد خانواده و نقش مثبت پدر در جامعه داشته باشد. اما در این زمینه نیز فیلم نتوانسته است مفاهیم خانوادگی و خانواده‌دوستی را به‌درستی به تصویر بکشد. در واقع، ساختار ضعیف و فضای منفی حاکم بر فیلم، سبب می‌شود که مفاهیم مثبت و خانوادگی که قرار است در فیلم مطرح شوند، از معنا و اثرگذاری لازم تهی شوند. به عبارت دیگر، درحالی‌که فیلم می‌خواهد تصویری مثبت از نهاد خانواده و پدر ارائه دهد، اما به‌دلیل ضعف در روایت و شخصیت‌پردازی، این مفاهیم به شکلی ناپخته و غیرجذاب در فیلم گنجانده شده‌اند.

این فیلم حتی در حوزه بازیگری هم یک اثر بی‌رقم به حساب می‌آید، به‌طوری‌که هم پژمان جمشیدی و هم امیر جعفری، بازی‌هایی ضعیف و تکراری دارند و به‌صراحت باید گفت که کم‌فروشی کرده‌اند.

در نهایت، «دایناسور» باوجود اینکه تاکنون پرفروش‌ترین فیلم سال لقب یافته، اما در عرصه کمدی شکست خورده است؛ فیلمی که از نظر محتوایی و ساختاری عقب مانده و همانند نامش (دایناسور) یک کمدی منقرض شده محسوب می‌شود!

به نوعی ترویج دیدگاه‌های اشتباه درباره اعتیاد و قاچاقچیان مواد مخدر به‌شمار می‌رود.

در فیلم، قاچاقچیان و فروشندگان مواد به‌گونه‌ای نمایش داده می‌شوند که انگار شخصیت‌های شریف و نجیبی هستند که تنها به‌خاطر تأمین معاش خود دست به چنین کاری زده‌اند. این تصویر، به‌شدت غیرواقعی است و نسبت به دنیای قاچاقچیان مواد مخدر و تأثیرات منفی آنها بر جامعه، کاملاً غلط است. در واقع، فیلم با تصویرسازی فانتزی از قاچاقچیان و فروشندگان مواد، به تماشاگر این پیام را می‌دهد که نباید به این افراد به چشم تبهکار نگاه کرد و در نتیجه می‌تواند تأثیرات منفی در ذهنیت تماشاگران جوان و کم‌تجربه ایجاد کند.

افزون بر این، سرکردگان باندها و مافیاهای مواد مخدر در «دایناسور» به شکلی جذاب و شیک طراحی شده‌اند که در تضاد کامل با واقعیت‌های جامعه و نتایج مخرب این فعالیت‌ها است. این نوع طراحی شخصیت‌ها، به‌نوعی ترویج تصویر غلط و سطحی از واقعیت‌های جامعه است که به هیچ وجه به مسئولیت اجتماعی سینما نمی‌پردازد. این امر سبب می‌شود که فیلم در این زمینه‌ها به‌شدت گمراه‌کننده و غیرمسئولانه باشد.

در عین حال، مسعود اطیابی در این فیلم تلاش

به ساقی مواد مخدر تبدیل شده است. سعی می‌کند که به دختر نزدیک شود و به‌تدریج خودش را به عنوان پدرش معرفی کند.

یکی از نخستین مشکلات این فیلم در زمینه ساختاری، فقدان موقعیت‌های کمدی است که به‌شدت بر تماشاشگر تأثیر منفی می‌گذارد. با اینکه فیلم در ژانر کمدی معرفی می‌شود، اما حتی در لحظات کمدی نیز آنچه ارائه می‌دهد، نه‌تنها خنده‌دار نیست، بلکه گاهی تماشاگر را با فضایی بی‌روح و بی‌محتوا مواجه می‌کند. در واقع، فیلم بیشتر شبیه به یک اثر ماقبل سینمایی به نظر می‌رسد که به دلیل انتخاب‌های ضعیف نویسنده و کارگردان، نتوانسته است از ظرفیت‌های کمدی به‌خوبی بهره‌برد.

در کنار این مشکلات، یکی دیگر از مشکلات بزرگ «دایناسور»، تصویرسازی نادرست و خطرناک از مواد مخدر و دنیای اعتیاد است. همان‌طور که در «تگراس ۳» شاهد بودیم که مواد مخدر به شکل یک ماده شادی‌آفرین و مثبت به نمایش درآمد، در «دایناسور» نیز مواد مخدر به نوعی قهرمان فیلم تبدیل شده‌اند. در این اثر، مواد مخدر نه‌تنها عامل شرارت و تباهی نیستند، بلکه عاملی برای وصال و گردهم‌آمدن اعضای یک خانواده به نمایش گذاشته می‌شوند. این رویکرد نه‌تنها غیرواقعی است، بلکه

گروه فرهنگ

صبح صادق

فیلم «دایناسور» جدیدترین اثر «مسعود اطیابی» در ظاهر به‌منزله یک کمدی خانوادگی به‌نظر می‌رسد، اما در واقع از جهت گوناگون با مشکلات ساختاری و محتوایی فراوانی روبه‌روست که آن را از اهداف اولیه‌اش دور می‌کند. این اثر، نه‌تنها در استفاده از موقعیت‌های کمدی ضعیف است، بلکه با به تصویر کشیدن مفاهیم بسیار سطحی و گاهی اشتباه درباره مواد مخدر، به‌نحوی که این مسئله را به نوعی «مسئله‌ای مثبت» برای شخصیت‌های فیلم جلوه می‌دهد، به یکی از آثار جنجالی سینمای ایران تبدیل شده است.

«دایناسور» داستان دو دوست صمیمی را روایت می‌کند که برای پولدار شدن نقشه‌ای می‌کشند. این نقشه به‌دلیل ناپختگی و پیش‌بینی نکردن همه جوانب، آنها را با چالش‌ها و موقعیت‌های طنزآمیز جدیدی روبه‌رو می‌کند. در این مسیر، یکی از شخصیت‌ها به‌نام رضا (با بازی پژمان جمشیدی) که به‌سوءمصرف مواد هم مبتلا بوده، قصد بازگشت مجدد به کانون خانواده و زندگی دوباره با همسر و دخترش را دارد. اما خیلی زود درمی‌یابد که دخترش

تلویزیون

سلمان و پایتخت

سریال‌های سال ۱۴۰۵

«سلمان»، «پایتخت ۸» و «آقای قاضی» سال ۱۴۰۵ روی آنتن می‌رود. «پیمان جبلی» رئیس سازمان صدا و سیما در گفت‌وگو با میزان گفت: «برنامه‌ریزی ما بر این اساس است که پخش سریال «سلمان» را از اواسط سال ۱۴۰۵ آغاز کنیم.» وی درباره تولید فصل هشتم سریال «پایتخت» نیز گفت: «ما بسیار امیدواریم که فصل هشتم نیز هرچه زودتر وارد مرحله تولید شود و بتوانیم آن را در سال آینده پخش کنیم.» جبلی بیان کرد: «تولید فصل سوم «آقای قاضی» به‌زودی آغاز خواهد شد و طبق برنامه، پخش آن را در جدول پخش چند ماه آینده قرار خواهیم داد.»

جشنواره

غزه از نزدیک

در جشنواره ۱۰۰ به نمایش درمی‌آید

در چهاردهمین جشنواره فیلم ۱۰۰ که ۱۶ تا ۱۸ اردیبهشت در پردیس ملت برگزار می‌شود، آثاری از غزه اکران می‌شود که نزدیک‌ترین تصاویر این بخش جهان‌رنامایش می‌دهند. «یوسف منصور» دبیر چهاردهمین جشنواره بین‌المللی فیلم ۱۰۰ در نشست خبری این جشنواره گفت: «در این دوره جشنواره

فیلم‌های مستند، داستانی و پویانمایی فیلم‌سازان ایرانی و خارجی در سه بخش ایران عزیز، کرامت انسانی و فراصد فلسطین آزاد به دبیرخانه ارسال شد. فراخوان جشنواره به ۷ زبان ترجمه و منتشر شد؛ در نهایت پنج هزار و ۱۴۳ اثر به دبیرخانه رسید.»

مستند

موتورسواران

مستندی درباره شهید جمهور

پوستر مستند «موتورسواران»، محصول مرکز مستند سوره، در آستانه اولین سالگرد شهادت آیت‌الله رئیسی و هینت همراه ایشان رونمایی شد. این مستند، داستان موتورسوارانی را روایت می‌کند که پس از انتشار خبر سقوط بالگرد رئیس‌جمهور شهید و همراهان ایشان، به‌صورت خودجوش و شباهه برای یافتن بالگرد راهی محل

حادثه شدند. از شنبه ۱۳ اردیبهشت‌ماه فعالان فرهنگی و دانشگاهی برای هماهنگی اکران گروهی و سیار این فیلم، می‌توانند با شماره ۰۹۳۰۴۱۰۳۰۰۸ و ۰۲۱-۹۱۰۷۱۲۵۳ تماس بگیرند یا از طریق درگاه اینترنتی <https://esayar.ir> درخواست خود را ثبت کنند.

غول‌های فناوری گرفتار در بازی ترامپ!

امیر مهدی صالحی کارشناس فناوری اطلاعات

در آوریل ۲۰۲۵، دولت دوم «دونالد ترامپ» با اعمال تعرفه‌های گسترده بر واردات، به‌ویژه از چین، سیاست‌های تجاری خود را به‌طور چشمگیری تغییر داد. این اقدامات که با هدف حمایت از تولید داخلی و کاهش وابستگی به واردات اعلام شد، تأثیرات عمیقی بر صنعت فناوری آمریکا داشته است. شرکت‌های بزرگ فناوری مانند اپل، دل و اچ‌بی با افزایش قابل‌توجه هزینه‌ها مواجه شده‌اند. برای نمونه اپل اعلام کرده است که تعرفه‌های جدید می‌تواند تا ۹۰۰ میلیون دلار به هزینه‌های این شرکت در سه‌ماهه دوم سال ۲۰۲۵ بیفزاید. این افزایش هزینه‌ها ناشی از وابستگی بالای این شرکت‌ها به زنجیره‌های تأمین آسیایی، به‌ویژه چین، است. از دیدگاه اقتصاد کلان، تعرفه‌های ترامپ بانک مرکزی آمریکا (فدرال رزرو) را با یک «معمای اقتصادی» پیچیده مواجه کرده‌اند. تعرفه‌ها هزینه‌ها را افزایش داده و منجر به تورم می‌شوند. برای مهار تورم، فدرال رزرو مجبور به افزایش میزان بهره می‌شود که این امر هزینه‌های استقرار را بالا برده، سرمایه‌گذاری را کاهش داده، رشد اقتصادی را کند کرده و حتی احتمال رکود را افزایش می‌دهد. بنابراین، سیاست تعرفه‌ای که با هدف حمایت از تولید داخلی اجرا می‌شود، می‌تواند ناخواسته پیامدهای منفی گسترده‌ای برای اقتصاد کلان به‌همراه داشته باشد. تعرفه‌ها ابزار مناسبی برای دنیای امروز که وابستگی متقابل در آن حاکم است، نیستند و سیاست‌هایی که واقعیت پیچیده زنجیره‌های جهانی را در نظر نمی‌گیرند، بیستر به نتایج منفی منجر می‌شوند، حتی برای کشورهایی که آن‌ها را وضع می‌کنند. اما این تعرفه‌گذاری جدید چه تأثیری در بازارهای آمریکا خواهد داشت؟

تأثیر فوری بر بازار سهام فناوری

بلافاصله پس از اجرایی شدن تعرفه‌ها، بازار سهام به‌شدت سقوط کرد و ارزش سهام شرکت‌های بزرگ

فناوری افت محسوسی داشت. شاخص S&P ۵۰۰ بدترین روز خود را از زمان سقوط اقتصاد در ابتدای همه‌گیری کرونا در سال ۲۰۲۰ تجربه کرد. شاخص صنعتی داجونز بیش از ۱۶۰۰ واحد (چهار درصد) و شاخص نزدک شش درصد کاهش یافت. ارزش سهام شرکت‌هایی مانند آمازون، انویدیا، متا و اپل افت قابل توجهی داشت، به‌طوری‌که اپل بیش از ۳۰۰ میلیارد دلار از ارزش بازار خود را از دست داد. بازارهای مرتبط با نیمه‌هادی‌ها و رایانه‌های شخصی نیز کاهش‌های دورقمی را تجربه کردند. کاهش قیمت سهام این شرکت‌ها ممکن است تنها آغاز ماجرا باشد.

تأثیر بر زنجیره‌های تأمین جهانی و افزایش قیمت‌ها

تعرفه‌ها قرار است زنجیره تأمین جهانی شرکت‌های فناوری را به شکلی چشمگیر دگرگون کنند. بسیاری از محصولات فناوری امروزه نتیجه همکاری شرکت‌ها و کشورهای گوناگون در مراحل طراحی، تولید، مونتاژ و توزیع هستند و تعرفه‌ها این واقعیت پیچیده را نادیده می‌گیرند. شرکت‌هایی مانند اپل که بخش عمده محصولات خود را در چین تولید می‌کنند یا آمازون که به فروشندگان شخص ثالث چینی وابسته است، به‌شدت تحت تأثیر قرار می‌گیرند. برخی تحلیلگران هشدار داده‌اند که این تعرفه‌ها ممکن است سبب افزایش ۴۰ درصدی قیمت آیفون شوند.

تأثیر بر مشاغل

فراتر از فشار فوری بر قیمت‌ها، کارشناسان همچنین هشدار می‌دهند که تعرفه‌ها می‌توانند در آینده به بیکاری یا کاهش درآمد‌ها منجر شوند. اگر کسب‌وکارها به‌دلیل تعرفه‌ها با کاهش سود مواجه شوند یا منابع تأمین خود را تغییر دهند، ممکن است تعدیل نیرو در سراسر جهان رخ دهد. مشاغل خانواده‌های کم‌درآمد اغلب اولین مشاغلی هستند که از بین می‌روند.

تأثیر بر حوزه‌ها و شرکت‌های خاص فناوری

تولید سخت‌افزار: غول‌های سخت‌افزاری در حال تغییر ساختار زنجیره‌های تأمین خود، توقف

پروژه‌ها و انتقال تولید از چین به نقاطی مانند ویتنام، هند و آمریکا هستند. اپل به‌سرعت در حال تسریع تغییر تولید خود به هند ویتنام است و همچنین طرح سرمایه‌گذاری ۵۰۰ میلیارد دلاری در آمریکا را اعلام کرده که شامل ساخت یک کارخانه سرور در نگراس برای تقویت تولید داخلی است.

صنعت بازی: شرکت‌هایی مانند سونی، نینتندو و مایکروسافت درباره «آسیب نامتناسب» به زنجیره تأمین صنعت بازی که ریشه در آسیا دارد، ابراز نگرانی کرده‌اند.

نیمه‌هادی‌ها (تراشه‌ها): ابتدا اعلام شد که نیمه‌هادی‌ها مشمول تعرفه‌های متقابل (مانند تعرفه ۳۲ درصدی بر تایوان) نمی‌شوند. با این حال، تعرفه پایه ۱۰ درصدی ممکن است همچنان بر این صنعت تأثیر بگذارد. بعدتر، ترامپ معافیت‌های موقتی را برای محصولاتی مانند تلفن‌های هوشمند، لپ‌تاپ‌ها، تلویزیون‌ها و قطعات الکترونیکی از جمله نیمه‌هادی‌ها اعلام کرد که این معافیت‌ها شامل شرکت‌هایی مانند انویدیا و اپل می‌شود. حدود ۴۴ درصد از چیپ‌های وارداتی به آمریکا در تایوان تولید می‌شوند. مراکز داده و هوش مصنوعی: تعرفه‌ها ممکن است بر برنامه‌های شرکت‌هایی مانند OpenAI، اوراکل و سافت‌بانک برای توسعه مراکز داده بزرگ با هدف تغذیه ابزارهای هوش مصنوعی تأثیر منفی بگذارد. مایکروسافت پروژه ۱ میلیارد دلاری مرکز داده خود در اوهایو را به‌دلیل افزایش هزینه‌های تعرفه متوقف کرده است.

تجارت الکترونیک: این حوزه احتمالاً بیشترین ضربه را از تعرفه‌ها خواهد خورد. ترامپ فرمانی اجرایی صادر کرده که به معافیت گمرکی بسته‌های پستی زیر ۸۰۰ دلار از چین و هنگ‌کنگ معافیت de minimis پایان می‌دهد. این معافیت یکی از پایه‌های موفقیت برنده‌های چینی مانند Temu و Shein و پلتفرم‌هایی مانند eBay و Etsy بوده است. لغو این معافیت می‌تواند به ضرر آمازون نیز تمام شود. این لغو رسماً از ۲ مه اجرایی می‌شود. برخی معتقدند، ترامپ از این تصمیم به‌منزله اهرم چانه‌زنی با چین استفاده خواهد کرد و حذف آن می‌تواند ساختار خرید آنلاین

گزارش

هوش مصنوعی تهدیدی برای حال یا آینده؟

کم‌اهمیت شدن مشکلات فعلی می‌شود یا نه.

هشدار درباره افراط در پیش‌گویی‌های آخرالزمانی

برخی کارشناسان هشدار می‌دهند که پرداختن بیش‌ازحد به تهدیدهای بلندمدت و تخیلی، ممکن است به نادیده گرفتن آسیب‌هایی منجر شود که همین حالا در حال رخ دادن است. اما نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که چنین دغدغه‌ای چندان پایه و اساس ندارد. آگاهی عمومی نسبت به خطرات واقعی هوش مصنوعی پابرجاست حتی در مواجهه با داستان‌های پرهیجان و آخرالزمانی. در نهایت نویسندگان این تحقیق بر این باورند که گفت‌وگوی عمومی درباره هوش مصنوعی نباید به دوگانه‌سازی «تهدیدهای فعلی» در برابر «سناریوهای آینده» محدود شود. هر دو

در آمریکا را به‌طور اساسی تغییر دهد.

لجستیک و تحلیل داده: برخی شرکت‌ها در حوزه‌های لجستیک و تحلیل داده ممکن است در این شرایط فرصت‌های جدیدی پیدا کنند. تقاضا برای خدمات شرکت‌های واسط حمل بار و تهیه اسناد گمرکی افزایش یافته است. شرکت‌هایی مانند Palantir ابزارهای هوش مصنوعی برای کمک به شرکت‌ها در تصمیم‌گیری‌های مرتبط با تعرفه ارائه می‌دهند.

چشم‌انداز بلندمدت

برخی معتقدند که اگرچه تعرفه‌ها در کوتاه‌مدت هزینه‌بر هستند، اما در صورت اعمال درست و با برنامه‌ریزی، می‌توانند در بلندمدت به نفع آمریکا باشند. استدلال می‌شود که آمریکا در ۳۰ سال گذشته از ذهنیت تولیدکننده به مصرف‌کننده تغییر یافته و به‌شدت به چین در زنجیره تأمین وابسته شده است. برای احیای توانایی تولید داخلی و کاهش وابستگی، آمریکا نیاز به رویکردی چندمرحله‌ای شامل سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های حیاتی (مانند نیمه‌هادی‌ها و فناوری دفاعی)، احیای نیروی کار داخلی و برون‌سپاری اقلام کم‌ارزش‌تر دارد که اجزای این برنامه حداقل ۳ تا ۵ سال زمان می‌برد. این دیدگاه بر نیاز به سیاست‌گذاری استراتژیک و حمایت از همکاری با متحدان تأکید دارد، نه صرفاً واکنش‌های احساسی.

جمع‌بندی

به‌طور کلی، تعرفه‌های جدید ترامپ تأثیرات فوری و منفی بر ارزش سهام شرکت‌های فناوری داشته، زنجیره‌های تأمین جهانی را مختل کرده، به افزایش قیمت برای مصرف‌کنندگان منجر شده، ریسک اقدامات تلافی‌جویانه از سوی کشورهای دیگر را افزایش داده و نگرانی‌هایی در مورد مشاغل و سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت ایجاد کرده است. با این حال، برخی فرصت‌ها در حوزه‌های مرتبط مانند لجستیک پدید آمده و نگاه‌های متفاوتی در مورد استفاده از تعرفه‌ها به عنوان اهرم سیاسی یا ابزاری برای تغییر ساختار تولید داخلی در بلندمدت وجود دارد. عدم قطعیت در بازارهای اقتصادی همچنان پابرجاست.

بُعد موضوع اهمیت دارند و لازم است سیاست‌گذاران،

متخصصان و رسانه‌ها به‌طور هم‌زمان به هر دو جنبه توجه کنند.

مردم بیشتر نگران حال اند

به گفته «پروفیسور فابریزیو ژیلاردی» استاد علوم سیاسی در دانشگاه زوریخ و نویسنده اصلی این تحقیق: «حتی وقتی مردم با هشدارهایی درباره نابودی بشر رویه‌رو می‌شوند، باز هم تهدیدهای فعلی مثل تبعیض سیستماتیک یا از دست رفتن شغل‌ها برایشان نگران‌کننده‌تر بود.» این مطالعه نشان داد که مردم به‌خوبی تفاوت میان «خطرهای ممکن» و «آسیب‌های واقعی» را درک می‌کنند و توجه‌شان به مسائل جاری کاهش نمی‌یابد حتی وقتی که با سناریوهای ترسناک آینده رویه‌رو شوند.

خبر خوب

هیتر ضد انفجار

شکست یک تحریم نفتی دیگر

«الکتريکال هیتر ضد انفجار» جدیدترین محصولی است که توسط کارگروه ویژه «تولید بار اول» در نمایشگاه اینوتکس ۱۴۰۴ نیز رونمایی شد. طبق قانون مربوط به این کارگروه، نخبگان صنعت، بدون گرفتارشدن در بوروکراسی‌های طولانی، قطعات کلیدی موردنیاز کشور را با بالاترین

کیفیت بسازند؛ اگر یک شرکت دانش‌بنیان بتواند کالای مورد

نیاز صنایع را برای نخستین‌بار در کشور تولید کند، از قانون

برگززاری مناقصات و از نظام قیمت‌گذاری و قانون مالیات

معاف می‌شود.

نکته گرام

حسن عابدينی، کارشناس رسانه: «مارک

رويبو» وزير خارجه آمريکا گفته فقط کشورهایی غنی‌سازی می‌کنند که بمب اتمی دارند. ایتالیا، بلژیک، اسپانیا، آلمان، هلند، سوئد، ژاپن، کره جنوبی، آرژانتین، برزیل و قزاقستان غنی‌سازی دارند. اگر این کشورها بمب اتمی دارند چرا تحریم نشده‌اند و پرونده‌شان در آژانس و شورای امنیت باز نیست؟

احسان صالحی، فعال فضای مجازی: غزه جلوی چشم همه دنیا دارد با گرسنگی شکنجه می‌شود. رژیم وحشی صهیونی حتی به کشتی کوچکی که راه افتاده برای انتقال کمک، دو هزار کیلومتر مانده به مقصد حمله می‌کند! آن‌طرف در آمریکا ده‌هان هر که را مدافع فلسطین بوده، می‌بوند برای اخراجش! ادعای حقوق بشر هیچ‌گاه رسواتر از امروز بوده؟

سید محسن دهنوی، سخنگوی مجمع تشخیص مصلحت نظام: میزان وابستگی سید انسرژی آمریکا و چین به نفت خاورمیانه به ترتیب حدود ۲ و ۷ درصد است. این اعداد، به خودی خود رقمی نیست که امنیت انرژی دو غول اقتصادی دنیا را تهدید کند. اما گسترش دامنه جنگ به تأسیسات نفتی از جهت تأثیر آن بر بازارهای مالی آمریکا، می‌تواند به‌معنای پایان ترامپ باشد.

ژهر بهروزآذر، معاون رئیس جمهوری در امور زنان و خانواده: در دنیای امروز که با هوش مصنوعی، داده و شناخت فردی متحول شده، آموزش دیگر نسخه‌ای واحد نیست، بلکه شخصی‌سازی شده و متناسب با نیاز هر فرد است. معلم، طراح مسیر یادگیری منحصر به‌فرد است و بیش از آنکه آموزگار دانش باشد، پرورش‌دهنده ایمان، امید و اعتماد به نفس است. روز معلم مبارک.

علی اکبر صالحی، رئیس بنیاد ایران‌شناسی: پیوستگی فرهنگی تاریخ ایران و ماندگاری حکمت ایرانی را مادیون معلمان هستیم. کسانی که با اخلاص، صداقت و همت عالی خود، پرچم فرهنگ و اندیشه ایران را از فرازها و نشیب‌های تاریخ گذرانده به دست ماسپرندند. گرامیداشت مقام معلم، پاسداری از میراث فرهنگی و فکری ایران است. روز معلم گرامی باد.

فواد ایزدی، کارشناس رسانه: «سی‌ان‌ان» گزارش داده افرادی که خواهان مهاجرت به آمریکا هستند قراره به لیبی فرستاده شوند. گفته شده پناهندگان به آمریکا هم در لیبی مستقر خواهند شد. لیبی‌سازی یعنی آمریکایی‌ها از کشور شما برای حل مشکلات خود استفاده می‌کنند، از جمله حل مشکل مهاجرت.

هادی سبحانیا، رئیس سازمان امور مالیاتی کشور: کلیه خسارات فعالان اقتصادی ناشی از حادثه بندر شهید رجایی قابل کسر از درآمد مشمول مالیات سال ۱۴۰۴ و سال های بعد از آن خواهد بود. همچنین مالیات بر ارزش افزوده پرداختی به گمرک بابت کالاهای آسیب دیده قابل کسر، تهارت را استرداد می باشد.

اسماعیل بقایی، سخنگوی وزارت خارجه: روز ملی خلیج‌فارس، پاسداشت تاریخی است که بر تارک هویت ایران و حافظه منطقه نقش بسته و نمادی از همزیستی، تعامل و تمدن‌سازی در گستره تاریخ است. روز ملی خلیج‌فارس فرصتی است برای بازخوانی تاریخ مشترک مردمان منطقه، تأمل در عناصر هویت بخش منطقه‌ای، و تأکید بر ضرورت ترویج بیش از پیش هم‌گرایی و حسن‌همجواری میان ملت‌های منطقه برای نیل به امنیت درون‌زا و توسعه پایدار همه کشورها در غرب آسیا.

قبیله عشق

شیخ شهید

«شهید حجت‌الاسلام محمدباقر قره‌گوزلو» معروف به «محمود غفاری» در سال ۱۳۲۳ در جنوب تهران به‌دنيا آمد. در شانزده سالگی به تحصیل علوم حوزوی مشغول شد. وی از شاگردان ممتاز «آیت‌الله حق‌شناس» بود و به سرودن شعر هم علاقه بسیاری داشت.

حاج محمدعلی قره‌گوزلو، روحانی عاشقی که در واحد عقیدتی لشکر ۸۱ زرهی خدمت می‌کرد، در بحران شروع جنگ به خط‌مقدم جبهه سرپل ذهاب آمد و آموزش دیده‌بانی را در ارتش گذراند و همچنان دیده‌بان فعال جبهه‌ها بود.

«دکتر ابراهیم شفیعی» یکی از فرماندهان عملیات «بازی دراز» در مورد شیخ محمود غفاری می‌گوید: «شیخ محمود روحانی بود. او لباس روحانیت را درآورده و لباس کامل رزم پوشیده بود. شیخ محمود همیشه به بچه‌های پاسدار می‌گفت: «من با به پای شما تا شهادت هستم.» و واقعا هم همین‌طور بود. ایشان مشوق خیلی خوبی برای ادامه عملیات بازی دراز بود. نحوه شهادتش را هیچ‌وقت فراموش نمی‌کنم. یک‌روز جلوی در سنگر نشسته بود و حاج محمود داخل داشت نماز می‌خواند. نماز خواندنش خیلی طولانی شده بود. پشت سر هم قامت می‌بست و نماز می‌خواند، دیگه حوصله‌ام سر رفته بود. اعتراض کردم که چرا اینقدر نماز می‌خواند. در همین هنگام بود که صدای اصابت خمپاره در کنار سنگر، مرا از جای خودم به طرف دیگر پرتاب کرد. تا به خودم آمدم، دویدم طرف سنگر. دیدم حاج محمود در سجد، به شهادت رسیده‌است.»

«حاج ماشاءالله عابدی» از مداحان معروف تهران در رابطه با این روحانی عارف و مبارز گفته است: «شیخ محمود غفاری، فامیلی اصلی ایشی قره‌گوزلو بود و به واسطه مبارزاتی که با طاغوت داشت، تغییر اسم داد. ایشان از یک طرف، عالمی وارسته بود و از طرف دیگر، یک سینه‌زن به تمام معنا. آنچنان سینه می‌زد که من مانند او سینه‌زن ندیدم؛ یا اگر بگویم دیدم، خیلی کم دیدم. ایشان با شور خاصی سینه می‌زد و با این کار، مجلس را گرم می‌کرد. علاوه بر این خیلی هم انقلابی بود. سرسپرده آقای حق‌شناس و از شاگردهای ایشان بود.» «مهدی مرندی» که با این شهید هم‌رزم بوده در کتاب خاطرات خود، «حکایت سلاهای بارانی» درباره او می‌نویسد: «استفاده از تویخانه با وجود یک دیده بان، خوب میسر می‌شد. در آن روزها حاج محمود غفاری برای تویخانه ما یک دیده‌بان توانا بود. او اولین روحانی بود که در روزهای اول جنگ می‌دیدم. حضور او با لباس نظامی، آن هم در کار مهم و خطرناک دیده‌بانی، برای ما مهم بود. هیچ وقت لذت نمازهایی را که پشت سر او خواندم فراموش نمی‌کنم.»

نیمه اردیبهشت ماه موسم زیارت زائران غرب ایران در ارتفاعات بازی دراز است. آنجا که دست‌های عارفانه مردان بلند همت سرزمین، در تلاقی ایمان و جهاد و نبرد با دشمن متجاوز اسلحه به‌دست می‌گیرد و در سرمای سوزناک کوه‌های سر به فلک رسیده، عمقی از ایمان و توسل را به نمایش می‌گذارد و چه درست گفته بود شهید بهشتی که عرفان واقعی خانقاهش بازی دراز است.

هر ساله در نیمه اردیبهشت‌ماه به یاد عملیات فاتحانه بازی دراز ویژه برنامه گرامیداشت شهدای این عملیات و آیین افتتاحیه راهیان نور غرب و شمال‌غرب کشور آغاز می‌شود. مردم و پیشکسوتان دفاع مقدس از سراسر کشور عازم دیار کرمانشاه قهرمان می‌شوند تا در صعودی چند هزار نقره به این ارتفاعات یاد و خاطره شهدای عملیات بازی دراز را گرامی بدارند. رسمی که هر ساله نیمه اردیبهشت‌ماه را متفاوت از دیگر ماه‌های سال برای علاقه‌مندان به فرهنگ ایثار و مقاومت کرده‌است.

از نظر زمین‌شناسی کوه بازی دراز با ارتفاع ۱۱۵۰ متر در هشت کیلومتری جنوب غربی شهرستان سرپل‌ذهاب واقع در استان کرمانشاه است. بازی دراز ارتفاعاتی صعب‌العبور و حساس با قله‌های بلند و شیب‌های تند و بریدگی‌های ممتد است که دامنه‌های شمالی آن بر شهرهای سرپل‌ذهاب، قصر شیرین و همچنین دشت ذهاب، پادگان ایبزو و منطقه ریخک و دامنه جنوبی آن بر محور مواصلاتی گیلان‌غرب-قصر شیرین، دشت قلعه‌شاهین و دیره تسلط کامل دارد.

مناطق غربی کشور و بخشی از شهرها و

ارتفاعات در پی هجوم سراسری ارتش عراق در سال ۱۳۵۹ به تصرف دشمن درآمد. در اولین اقدام ارتش یعنی صدام جاده آسفالتی به طول ۶ کیلومتر را در این منطقه احداث کرد چرا که ارتفاعات بازی دراز به‌دلیل تسلط بر مناطق مهم از محل‌های استراتژیکی محسوب می‌شود که صدام همه امکاناتش را برای حفظ این منطقه به‌کار گرفت. این ارتفاعات در جنوب غربی سرپل ذهاب قرار دارد و یکی از ارتفاعات مهم و استراتژیک منطقه است که بر شهرهای سرپل ذهاب، قصر شیرین و نفت شهر در خاک ایران و بر شهرهای نفت خانه و خاتقین در عراق اشراق دارد.

ارتفاعات بازی دراز نماد غربت شهدا و تابلوی حماسه‌آفرینی رزمندگانی است که در عملیاتی غرورآفرین با رشادت‌های خود این منطقه مهم و حساس را از چنگ رژیم متجاوز یعنی خارج کردند. اولین اقدام رزمندگان برای آزادسازی بازی دراز در

عاشورای سال ۱۳۵۹ به اجرا درآمد که موفقیتی در پی نداشت. اما در دومین اقدام سپاهیان اسلام که با پشتیبانی تیزپروازان هوانیروز در دوم اردیبهشت ۱۳۶۰ سال انجام گرفت بخش مهمی از ارتفاعات از جمله قله‌های ۱۰۵۰، ۱۰۵۰ هزار و ۱۱۰۰ گچی آزاد شد. یعنی‌ها با تحمیل هزاران کشته و اسیر، انهدام سازمانی ۲ لشکر و نیز ادوات و تجهیزات نظامی به رژیم بعث موجب شکستن ابهت صدام حسین شد و در واقع این عملیات اولین عملیاتی بود که طی آن رژیم بعثی در غرب کشور با تلفات بالا زمین‌گیر و مجبور به عقب‌نشینی شدند.

این عملیات نخستین تجربه همکاری ارتش و سپاه بود و نیروهای هوانیروز کرمانشاه و در رأس آنها «خلبان شهید علی اکبر شیروودی» یکی از سخت‌ترین و پیچیده‌ترین نبردها را با رژیم بعث آغاز کرد. شهید شیروودی در پاسخ به حمله دشمن در هشتم اردیبهشت سال ۱۳۶۰ و پس از انهدام

مروری بر یک عمر جهاد شهید حسن رزاقی در راه اسلام

دوری از جبهه‌ها را تاب نیاورد

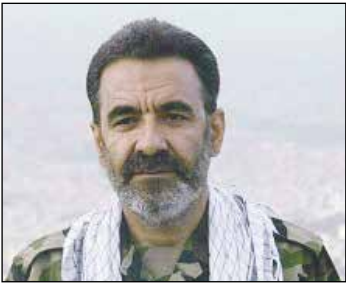
برای بچه‌هایشان غریبه بودند، بچه‌ها پدرهایشان را نمی‌شناختند. این سختی‌ها بود و ما به‌خاطر خدا و اسلام تحمل کردیم.»

پیوند خانواده رزاقی با محوریت حاج حسن با جبهه‌های، تنها به حضور در میدان نبرد خلاصه نمی‌شد. حاج حسن بعد از جنگ بارها به عنوان تفحص‌گر شهدا به مناطق عملیاتی رفت و ترک وطن از جبهه‌ها نکرد. فاطمه خانم هم همان زن انقلابی و مصمم باقی ماند. آنقدر که وقتی شعله‌های جنگ در سوریه بالا گرفت و حاج حسن زمزمه رفتن به سوریه را کرد همسر و همراه زندگیش نه‌تنها مخالفتی نکرد، بلکه مشوق او هم شد. «هدف ما در تمام زندگی، دفاع از اسلام بود. وقتی حرف از سوریه شد خود را در جایگاهی ندیدم که بخوام با رفتن ایشان مخالفت کنم، زمانی که حرف از دفاع از اسلام در میان است، جان ناقابل چیزی نیست.»

سال ۱۳۹۱ شهید حسین رزاقی بعد از سال‌ها خدمت در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بازنشسته می‌شود. سال‌هایی که مصادف با آغاز درگیری‌ها در سوریه است. همسر شهید رزاقی تعریف می‌کند که شهید با دیدن حضور نیروهای جوان در سوریه چقدر به آن غبطه می‌خورد ضمن اینکه شهادت‌دوستانش در زمان دفاع مقدس و شهادت شهید محمودوند هم او را برای شهادت بی‌تاب‌تر از قبل کرده بود. سال

ازدواج با شهید رزاقی که آن زمان در سپاه پاسداران مشغول به خدمت بود، گرفت. «من از نظر کاری با ایشان مشکلی نداشتم. بسیار انسان ساده‌ای بود و ساده فکر می‌کرد همین ویژگی شهید بود که موجب شد با ایشان ازدواج کنم. ضمن اینکه ما هر دو اهل طالقان بودیم و این یکی از اشتراکات‌مان بود. آن زمان به افراد سپاهی سخت زن می‌دادند؛ با این حال خودم به ازدواج با ایشان راضی بودم.»

چند سال بعد از تمام شدن جنگ باز هم حاج حسن، دوری از جبهه‌ها را تاب نیاورد و به منطقه بازگشت. این‌بار با همسرش و برای همراهی «علی محمودوند.» آغاز کار نیروهای تفحص بود که شهید رزاقی و همسرش ساکن شهر اندیمشک شدند. خاطرات حضور ۸ ماهه شهید در اندیمشک زمانی به پایان می‌رسد که از لشکر دستور می‌رسد که رزاقی به قسمت مهندسی رزمی سپاه منتقل شود. با وجود علاقه خانواده برای ماندن در اندیمشک، اما عمل به انجام وظیفه آنها را به تهران بازگرداند. همسر شهید از سختی‌های اندیمشک، نبود آب، غربت و دوری از خانواده، مشکلات زندگی در شهر دیگر صحبت می‌کند؛ با این حال حضورشان را وظیفه می‌داند. «همه سختی‌ها را قبول کرده بودیم و تحمل می‌کردیم به قول معروف سختی‌ها را نمی‌دیدم، بعضی از همکاران شوهرم از منطقه که برمی‌گشتند

۱۳۹۴ بالاخره پس از پیگیری‌های بسیار، شهید رزاقی موفق به اعزام می‌شود. مسئله را با همسرش مطرح می‌کند و همان جوابی را می‌شنود که در سال‌های جنگ شنیده بود. زمانی که حرف از دفاع و اسلام می‌شود دیگر حرفی برای گفتن باقی نمی‌ماند و همسر نیز اجازه می‌دهد.

اینکه حسن رزاقی در اولین حضورش در جبهه سوریه به شهادت برسد، اتفاقی بود که حتی همسرش هم پیش‌بینی نمی‌کرد. برای همین وقتی همسرش از او خواست موضوع رفتنش را به بستگان بگوید و او از این کار امتناع کرد، گفته بود: «این سری را کاری ندارم اما سری بعد خودم به همه می‌گویم.» ۱۸ روز در سوریه بود، خانواده با فکر اینکه حسن باز می‌گردد روزها را سپری کردند غافل از اینکه خداوند ردای شهادت را برای او برگزیده‌است.

کوله بار خاطره

دوغ جای شیر

صبح زود، «حاج جوشن» با صدای بلند اعلام کرد: «گردان به خط بشوند!» امروز برای بچه‌های گردان، شیر و کلوچه داریم تا حالتان جاباباید.» سریع اجاق را رویه‌راه کردم و دیگ بزرگ را روی آتش گذاشتم. نیم ساعتی که گذشت، شیر جوش آمد و از لبه دیگ شره کرد. اما بویی عجیب می‌داد. حاج جوشن که چند متر آن طرف‌تر بین بچه‌ها مشغول صحبت و خنده بود، با بالا زدن بخار دیگ، اخمی کرد، بورا گرفت و نگاهی به من انداخت. زیر گوشش گفتم: «حاجی، صداش رو در تیار که بدجور سوتی دادی، این دوغ! جای شیر داغ کردی!»

سنگر کتاب

جنگ جنگ تا نابودی

خاطرات «ارتشبد نزار الخزرجی» از فرماندهان ارشد ارتش صدام است. این اثر به ترجمه «فاطمه تشکری جهرمی» پرده از اسرار حکومت صدام و تصمیمات نظامی او برمی‌دارد. در بخشی از کتاب آمده است: «من از روزی که وارد ارتش شدم، همیشه می‌دانستم که وفاداری به عراق مهم‌تر از هر چیز است. اما هنگامی که میدان جنگ را دیدم، فهمیدم که برخی تصمیمات، نه از سر عقل که از ترس و تعصب گرفته می‌شوند. در سال ۱۳۶۵ به صدام گفتم: اگر همین مسیر را ادامه دهیم، «بعث» سقوط خواهد کرد. او نگاهی سرد به من انداخت و گفت: «جنگ جنگ تا نابودی.»»

دیده‌بان خبر

شهدای خدمت

هفته بزرگداشت شهدای خدمت از امسال و در سالروز شهادت «شهید جمهور آیت‌الله رئیسی» در تهران و مشهد برگزار می‌شود. نشست هماهنگی این رویداد با برپایی ستادی به ریاست «سعید اوحدی» روز دوشنبه هشتم اردیبهشت برگزار شد. در این نشست مقرر شد تا افتتاحیه هفته بزرگداشت شهدای خدمت در میدان امام حسین(ع) تهران و اختتامیه نیز در مشهد مقدس برگزار شود. همچنین هر روز هفته بزرگداشت شهدای خدمت با عناوینی چون «خدمت و مردمداری»، «خدمت و محرومیت زدایی»، «خدمت و بهره‌وری»، «خدمت و کارآفرینی»، «خدمت و دیپلماسی»، «خدمت و امید آفرینی» و «خدمت و خستگی‌ناپذیری» نام‌گذاری می‌شود.

نماینده ولی فقیه در سپاه عنوان کرد

معنویت انقلابی نیاز جامعه امروز

«حجت‌الاسلام و المسلمین عبداللّه حاجی‌صادقی» نماینده ولی‌فقیه در سپاه که به‌مناسبت هفته عقیدتی-سیاسی در جمع پایوران «سپاه‌الغدیر» حضور یافته بود، ضمن تبریک میلاد باسعادت حضرت معصومه (س) و روز دختر و هفته معلم و مقام شامخ معلمان و مربیان و اساتید با اشاره به ویژگی‌های شاخص استاد مطهری یکی از ضروریات امروز جامعه‌را معنویت انقلابی دانست که نقطه‌مقابل معنویت تحجری است.

ایشان در ادامه افزود: «جامعیت استاد مطهری یکی از ویژگی‌های شاخص ایشان بود که در کنار معنویت و جامعیت، انقلابی عمل می‌کرد و با اشاره به کتاب «انسان کامل» استاد شهید مطهری تک‌بعدی نبودن معلمان و مربیان را یک ضرورت حتمی امروز دانست.»

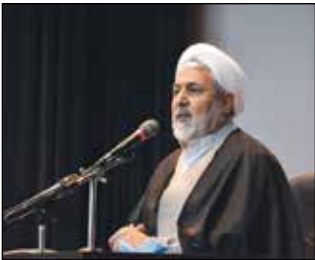
حاجی صادقی با اشاره به وقایع تاریخ صدر اسلام در کربلا و همچنین سیره و منش زندگی حضرت فاطمه معصومه (س) ویژگی اصلی این بزرگواران را ولایت‌پذیری و تبعیت محض از امام و ولایت و دفاع از آن دانست و افزود: «همه سعادت‌ها و همه رستگاری‌ها ذیل اصل ولایت‌مداری است و آن بدین معناست که همدرک درستی از مواضع ولایت داشته باشیم و هم التزام به ولایت داشته باشیم و ما این را در این حدود چهل و شش سال از عمر انقلاب به‌وضوح درک کرده‌ایم. هر کجا ملّتم بودیم موفق شدیم و هر کجا ملّتم نبودیم آسیب دیدیم.»

نماینده ولی‌فقیه در سپاه اضافه کرد: «اگر کسی تنها زاهد بود یا تنها عالم بود، کامل نیست و اگر کسی تنها سیاسی بود نیز کامل نیست و حضرت علی علیه‌السلام را نمونه انسان کامل که هر سه ویژگی زاهد، عالم و سیاسی بودن را داراست، دانست.»

وی در پایان گفت: «امروز ما هزاران مطهری نیاز داریم که وضعیت را بشناسند و در کنار بعد معنوی در عرصه‌های سیاسی، انقلابی عمل کنند و با ورود به عرصه جهاد تبیین که یکی از ابعاد جهاد در راه خدا می‌باشد در مقابله روایت نادرست جبهه دشمن و استکبار بایستند.»

جانشین نماینده ولی فقیه در سپاه عنوان کرد

آموزش اندیشه ناب اسلامی تکلیف امروز مریبان

به‌خوبی شناخت و با آن مقابله کرد، گفت: «همین اندیشه التقاطی یکی از عوامل شهادت او بود. شهید مطهری در آثار خود، ماهیت این تفکر را تبیین کرد و نسبت به خطرات آن هشدار داد.»

طیبی‌فر تأکید کرد: «تفکر اسلامی باید در جامعه نهادینه شود تا مردم بتوانند در مواجهه با افکار التقاطی، آنها را شناسایی و تحلیل کنند.»

وی با بیان اینکه وظیفه اصلی مربیان عقیدتی آموزش اندیشه ناب اسلامی است، گفت: «این امر جامعه در برابر شبهات و تحریف‌ها مقاوم می‌کند، زیرا اگر افراد بتوانند تفکرات انحرافی را تشخیص دهند، دیگر گرفتار سردرگمی‌های فکری نخواهند شد.» جانشین نماینده ولی فقیه در سپاه بر لزوم آگاهی‌بخشی تأکید کرد و گفت: «جامعه‌ای که از لحاظ فکری مجهز باشد، به راحتی تحت تأثیر جریانات منحرف قرار نمی‌گیرد. بر همین اساس، مربیان عقیدتی نقش مهمی در حفظ اصالت اسلامی و مبارزه با التقاط دارند.» وی همچنین اشاره کرد: «این نوع تفکر التقاطی منحصر به دوره خاصی نیست، بلکه همواره در طول تاریخ ادامه داشته و حتی در جامعه امروز نیز مشاهده می‌شود. بنابراین ضرورت دارد که همه احاد جامعه به این موضوع حساس باشند.»

حجت‌الاسلام والمسلمین «طیبی‌فر» جانشین نماینده ولی فقیه در سپاه در نشست «حکمت مطهر» ضمن تبریک دهه کرامت و میلاد حضرت معصومه (س) و امام‌رضا (ع)، و همچنین تسلیت حادثه بندر شهید رجایی، اظهار داشت: «التقاط در باورها، یکی از بیماری‌های فکری موجود در جامعه است که سبب می‌شود فرد در یک زمان در حمایت از ولایت فریاد بزند و در زمان دیگر مقابل آن موضع‌گیری کند.» وی با تأکید بر ادامه‌دار بودن این روند در طول تاریخ افزود: «این نوع اندیشه که به‌صورت گزینشی آموزه‌های اسلامی را با مفاهیم غربی ترکیب می‌کند، می‌تواند جامعه را از مسیر اصلی هدایت خارج کند.»

جانشین نماینده ولی فقیه در سپاه با ذکر نام شهید مطهری (ره) به‌عنوان کسی که این تفکر را

گشتی در غرغه دانشگاه جامع امام حسین (ع)، دومین حضور دانشگاه جامع امام حسین در ایران اکسپو۲۰۲۵

ارائه ۲۵ محصول دانش‌بنیان

- **تونل باد در غرغه دانشگاه جامع امام حسین (ع)**
«مرکز تحقیقات آیرودینامیک قدر» با در اختیار داشتن تونل‌های باد مادون صوت، گذر صوت و مافوق صوت و کادری متخصص با بیش از پانزده سال تجربه از دیگر بخش‌های غرغه دانشگاه جامع امام حسین (ع) است. ازجمله توانمندی‌های این شرکت تست‌های نیرویی، فشاری و دمای‌ی روی اجسام پرنده، تست‌های دینامیکی روی اجسام پرنده، تست‌های آشکارسازی جریان با استفاده از شلیرین و تونل باد سه منظوره، تونل باد مادون صوت ازجمله محصولات تولیدی این بخش از غرغه دانشگاه جامع امام حسین (ع) است.
- **کیت تشخیص غربالگری**
استرپ تشخیص سریع باکتری کمپیلوباکتر فتوس برای غربالگری عامل عفونی سقط جنین دام به‌منظور افزایش راندمان تولیدمثل دام در عشایر و افزایش شاخصه‌های تولیدمثل در دام‌شایر، تولیدمکمل‌های دامی آهسته رهش از دیگر محصولات این بخش است، تولید میکروکپسول تریپتی ویتامین ای و سلنیوم در راستای اقتصادی کردن نظام گله‌داری عشایر از طریق کاهش تلفات و افزایش راندمان و شاخصه‌های تولیدمثل هدف تولید این مکمل است. همچنین تولید و انتقال رویان منتخب دام سبک با هدف بهینه‌سازی روش‌های تولید آزمایشگاهی و انتقال رویان دام سبک به روش لاپاراسکوپیک دیگر اقدامات این بخش از غرغه دانشگاه جامع امام حسین (ع) است.
- **میکرو فیلتر قابل شست‌وشو**
میکرو فیلترهای قابل شست‌وشو از سری محصولاتی است که مورد استقبال میهمانان غرغه قرار می‌گیرد. کاربردهای این سیستم در تصفیه‌خانه‌ها، تصفیه آب‌های آلوده، تصفیه آب فاضلاب و بازچرخانی آب و ... است.
- **کوآدکوپتر شهاب ۱**
«شرکت حجت فناوری پروژه» با بهره‌گیری از مجموعه کوآدکوپترهای پیشرفته و حرفه‌ای

ثبت سفارش‌ها در این غرغه ثبت سفارش ۷ هزار متر مربعی از پارچه‌های بتنی برای هندوستان بود. غرغه فناوری بتن پارچهای اسمال نیز همچون سال گذشته با تنها محصول خود که کاربردهای گوناگونی دارد، در نمایشگاه حضور پیدا کرده است.

- **هوش مصنوعی در دنیای کودکان**
شرکت «کیداکد» یک سکوی آموزشی و تولید کننده پلتفرم آموزش برنامه‌نویسی و هوش مصنوعی برای کودکان و نوجوانان در بازه سنی ۶ تا ۱۸ سال است. این شرکت بازی‌های بومی ایرانی-اسلامی با هدف آموزش برنامه نویسی و هوش مصنوعی را تولید می‌کند. «کاوشکده» از دیگر محصولات این غرغه است که پلتفرم تولید محتوای تعاملی با بیش از ۵۰ کامپاننت برای ساخت دوره‌ها است. همچنین این پلتفرم که برنامه‌ای کاربردی در زمینه ترجمه سریع کتاب‌ها و متون زبان اصلی به کمک هوش مصنوعی است، سومین محصول این بخش است.از جمله مزیت‌های این برنامه ترجمه کلیه عکس‌ها، نمودارها، زیرنویس‌های کتاب، دو نوع ترجمه همزمان و سوییچ کردن بین متن زبان اصلی و متن ترجمه شده است.

شهاب خدمات تخصصی در زمینه نقشه کشی، تصویربرداری، مستندسازی از پروژه‌های عمرانی، کشاورزی، صنعتی و ... ارائه می‌دهد. چهار محصول دانش‌بنیان حس گر خورشیدی، کوآدکوپر، آشکار سازی نیمه هادیا و چراغ محیطی از دیگر محصولات این شرکت است که در غرغه دانشگاه عرضه شده است. در این بخش استقبال زیادی از محصولات شده است به‌خصوص با ادغام حسگر خورشیدی و کوآدکوپتر که جی پی اس را از دور خارج می‌کند و براساس استفاده از خورشید و ستاره مسیر یابی می‌کند که این امر وجه تمایز این محصول شده است.

- **از قوم تارنگ**
محصول «رزین پلی‌ال» که‌خواص وویژگی‌های منحصر بفردی نسبت به دیگر محصولات مشابه دارد در غرغه دانشگاه عرضه می‌شود. این محصول کاربردهای زیادی از جمله، ساخت فوم‌هایی با قابلیت ارتجاعی بالا، مواد الاستومری و صندلی اتومبیل و هواپیما دارد. همچنین پلی یورتان پایه آبی محصول دیگری است که به‌دلیل چسبندگی زیاد و قابلیت تشکیل فیلم خوب و مقاومت بالا در برابر نور و هوازدگی، این رزین در صنعت چسب، رنگ و پوشش مورد استفاده قرار می‌گیرد و هم برای محیط بیرون و هم برای محیط داخل می‌توانند از این محصول استفاده کنند.

- **پایان خوش**
گفتنی است، محصولات دانش‌بنیان دانشگاه جامع امام حسین (ع) با توجه به تفاهمات اولیه پیرامون همکاری مشترک بین مسئولان دانشگاه و تاجران راهی صربستان، پاکستان، قزاقستان، افغانستان، ازبکستان، ترکمنستان، کنیا می‌شود؛ در آیین اختتامیه هفتمین نمایشگاه ایران اکسپو ۲۰۲۵ از غرغه دانشگاه جامع امام حسین (ع) پیرامون حجاب و عفاف تقدیر شد و آغاز تعاملات با بازدیدکنندگان در سطوح گوناگون فصل تازه‌ای برای محصولات این دانشگاه است.

اخبار

شاهکار ملی

«سردار سرلشکر حسین سلامی» فرمانده کل سپاه، با همراهی «سردار عابد» فرمانده قراگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء(ص)، از پروژه راه‌آهن چابهار-زاهدان بازدید کردند. پروژه‌ای که با پیشرفت فیزیکی چشمگیر و عبور از مسیرهای صعب‌العبور، یکی از مهم‌ترین طرح‌های ملی در تکمیل کریدور شرقی کشور به‌شمار می‌رود. سردار سلامی در این بازدید با اشاره به ویژگی‌های این مسیر ریلی اضافه کرد: «این طرح به طول تقریبی ۷۳۰ کیلومتر با عبور از مناطق بسیار دشوار جغرافیایی است و یکی از شاهکارهای ملی کشور محسوب می‌شود. پیشرفت فیزیکی این طرح به حدود ۸۰ درصد رسیده و نویدبخش بهره‌برداری از آن تا پایان سال جاری است.»

اخبار

شگفتانه سپاه

«دریادار علیرضا تنگسیری» فرمانده نیروی دریایی سپاه پاسداران در مراسمی به‌مناسبت روز ملی خلیج‌فارس، گفت: «شناور موشک‌اندازی ساخته‌ایم که ۱۱۶ نات سرعت (معادل زمینی ۲۱۵ کیلومتر بر ساعت) دارد که تمام آزمون‌های فنی و تخصصی را انجام داده است.» وی افزود: «در نیروی دریایی سپاه شناور، موشک، پهپاد و زیرسطحی را خودمان می‌سازیم. قبل از انقلاب ما نمی‌توانستیم یک‌قایق لاور کوچک ماهیگیری بسازیم و شرکت آمریکایی برای ما می‌ساخت. اما اکنون شناور شهید سلیمانی با پیشرفته‌ترین تکنولوژی را ساخته‌ایم.» دریادار تنگسیری ادامه داد: «شناور شهید سلیمانی پنج هزار مایل دریایی بدون توقف می‌تواند در اقیانوس‌ها دریانوردی کند.»

اخبار

اخبار

۱۵۰ تروریست

«سردار محمد پاکپور»، فرمانده نیروی زمینی سپاه از دستگیری ۱۵۰ تروریست و هلاکت ۱۰۰ نفر از آنان از آبان ماه سال گذشته تاکنون در عملیات‌های حافظان امنیت علیه اشرار و تروریست‌ها در استان سیستان و بلوچستان خبر داد. وی افزود: «برای تأمین امنیت سیستان و بلوچستان قریب به ۱۱ هزار نفر از مردم منطقه را سازماندهی کردیم در دسته‌های رزمی، سران طوایف ریش‌سفیدان و مولوی‌ها تا با کمک هم امنیت را فراهم کنیم، قطعا سرویس‌ها و کشور‌های بدخواه با ایجاد ناامنی می‌خواهند هر طرح و برنامه‌ای را اجرایی کنند که هوشیاری بیشتر مردم و مسئولان را می‌طلبد...»

۱۵

پاسدار

شماره ۱۱۸۶ | دوشنبه ۱۵ اردیبهشت ۱۴۰۴

صداقی

روی خط

هوای کارگران را داشته باشید

۰۹۴۹۰۰۰۸۹۲۰۰/۲۰ با ساخت‌وسازها و ایجاد شهرک‌های مسکونی و تغییرات گسترده در فاصله بین شهرها؛ ضرورت پیدا می‌کند متولیان امور شرعی و دیگر دستگاه‌های اجرایی در یک برنامه‌ریزی ملی، منسجم، هماهنگ و دقیق؛ نسبت به تعیین «حدرت‌خص» و نصب تابلوهای متحدالشکل در خروجی‌ها و ورودی‌های هر شهر اقدام شود. موسیوند

۰۹۴۹۰۰۰۸۹۶۱/۲۰ سلام علیکم، ضمن گرامیداشت یاد و خاطره استاد شهید مرتضی مطهری (ره)، هفته عقیدتی-سیاسی در سپاه را به همه اساتید و کارکنان گرامی مجموعه نمایندگی ولی فقیه در سپاه و به‌ویژه استاد عزیز و گرامی، «حجت‌الاسلام والمسلمین آقای دکتر حاجی صادقی» تبریک عرض می‌کنم. التماس دعا، رضا جهانبگیری قشلاقی از تبریز

۰۹۳۳۰۰۰۱۱۸۵۸/۲۰ سلام علیکم، درحالی‌که شیطان بزرگ به‌طور غیر مستقیم مذاکره را ادامه می‌دهد، هم‌زمان شیاطین کوچک(رئیس پنتاگون و وزیر دفاع آمریکا) زبان به تهدید ایران قوی و مقتدر گشوده‌اند، به همه شیاطین به‌ویژه شیطان بزرگ، هشدار می‌دهیم ترامپ ۲ مانند ترامپ ۱ نیست بلکه به‌مثابه گنج مرده است که به هیچ دردی نمی‌خورد و دشمنان داخلی و خارجی، خیلی بزرگش می‌کنند.

۰۹۱۵۰۰۰۴۴۷۲/۲۰ مسلمان کسی است که هم درد خدا را داشته باشد و هم درد خلق خدا را. شهید مطهری (ره) معلم شهیدم راهت ادامه دارد.

۰۹۱۶۰۰۰۳۳۵۱/۲۰ هفته عقیدتی-سیاسی را به مربیان و استادان عقیدتی-سیاسی کشور تبریک می‌گویم که با تلاش شبانه‌روزی در نقاط گوناگون کشور توانسته‌اند جهاد تبیین را در کشور نهادینه کنند.

۰۹۱۴۰۰۰۶۶۵۶/۲۰ هفته کرامت، فرصت و تلنگری است تا با کرامت به حمایت از مستضعفان بپردازیم، از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ممنون هستم که توانسته با برپایی قراگاه محرومیت‌زدایی این موضوع را در جامعه پیاده کند.

۰۹۱۷۰۰۰۳۳۱۵/۲۰ همان‌گونه که رهبر معظم انقلاب در شعار سال فرمودند، سرمایه‌گذاری برای تولید؛ مسئولان ما باید بدانند که تولید بدون پشتوانه کارگر به‌جایی نخواهد رسید. بنابراین مرکز ثقل تولید به‌دست کارگران است؛ هوای کارگران را داشته باشید. باتشکر از نشریه صبح صادق

۰۹۱۳۰۰۰۲۴۱۳/۲۰ همه رسانه‌های داخلی و خارجی آمریکا بدون روتوش اعلام کرده‌اند که «ترامپ» اقتصاد آمریکا را بهم ریخته است، من نمی‌دانم چرا غرب‌گداه‌ها هنوز معتقدند که ترامپ می‌تواند اقتصاد جهانی را درست کند. کسی که هنوز نمی‌تواند اقتصاد کشور خودش را حل کند، چطور می‌تواند کشورهای دیگر را حل و‌فصل کند.

۰۹۲۱۰۰۰۶۹۲۲/۲۰ متأسفانه برخی‌ها حیارا خورده و آبرورافی کرده‌اند. بعضی‌ها توجهی به اینکه این کشور اسلامی است، ندارند. خواهشاً مسئولان جدیت‌نشان بدهند؛ جلوی این موضوع تا کی قرار است، گرفته نشود هر سال جولان این افراد شدیدتر می‌شود.

۰۹۳۷۰۰۰۲۷۳۴/۲۰ دم بچه‌های «مقاومت یمن» گرم که آمریکا را در دریای سرخ کیش و مات کرده‌اند؛ کاری که ارتش یمن با آمریکایی‌ها کرده در آینده نزدیک خودش را نشان خواهد داد، همین‌که دیگر نمی‌توانند تجهیزات و تسلیحات نظامی را وارد منطقه کنند. مطمئناً پاد آمریکایی‌ها خالی خواهد شد و مردم منطقه تلافی تمامی قلدرمآبی‌های آمریکا را خواهند داد. ان‌شاءالله.

۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳
سامانه پیامکی هفته‌نامه صبح صادق
۰۲۱۷۷۴۶۱۰۰
هفته‌نامه صبح صادق

صداقت

هفته‌نامه

سیاسی، فرهنگی و اجتماعی

صاحب امتیاز

معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه

مدیرمسئول:یدالله‌جوانی

سر‌دبیر:علی حیدری

شورای‌سیاست‌گذاری:

سیامک‌باقری،سعدالله‌زراعی،

عزیز غضنفری،فرهاد‌مهروی، مه‌دی‌سعیدی،

فتح‌الله‌پیشان،علی‌قاسمی، حسین‌عبداللهی‌فر

دبیر‌تحریر:یه‌سیدفخرالدین‌موسوی

مدیر‌فنی: محمد‌صالح‌نادری

نگارش‌و‌ویرایش:‌محبوبه‌حاجی‌آقایی

صفحه‌آرا:علی‌اکبر‌هدایتی

عکاس: حامد‌گودرزی

ناظر‌چاپ:‌سعید‌قاسمی

چاپ: مرکز چاپ‌سپاه: ۰۲۱)۳۸۵۲۲۴۴۶

تلفن: ۰۱۱۰ و ۰۱۰۰ ۷۷۴۶۰۱۲۱

basirat.ir

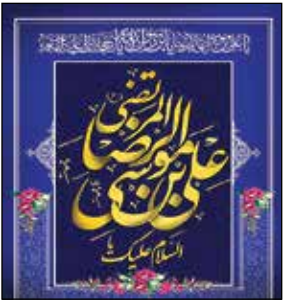
@ssweekly

نمابر: ۷۷۴۸۸۴۲۶

سامانه پیامک: ۰۲۳-۳۰۰۹۹۰۰

شماره ۱۱۸۶ | دوشنبه ۱۵ اردیبهشت ۱۴۰۴

کتابخانه

شمس الشموس

به مناسبت ولادت امام رضا(ع)

دامن آلوده و بار گناه آورده‌ام

گر چه آهی در بساطم نیست، آه آورده‌ام

هر که بودم هر که هستم با کسی مربوط نیست

بر امام مهربان خود پناه آورده‌ام

هر که آرد تحفه‌ای در محضر مولای خود

من دوست خالی و کوه گناه آورده‌ام

در کرم شه را گدا باید گدا را نیز شاه

من گدا، دست گدایی سوی شاه آورده‌ام

بر کبوتر های صحنه هدیه ناقابل‌ی است

گندم اشکی که در این بارگاه آورده‌ام

ناله‌ام در سینه، اشکم در بصر، سوزم به دل

نامه‌ای چون دود آه خود سیاه آورده‌ام

نی عجل با کوه عصیان عفو، نازم را کشد

رو به سوی مظهر عفو اله آورده‌ام

زده بودم، زائر شمس‌الشموسم کرده‌اند

قطره‌ای بودم به این دریا پناه آورده‌ام

گر چه هستم قطره‌ای ناچیز، یک دریای اشک

هدیه بر مولای خود روحی فداه آورده‌ام

هر فقیری هست دست خالی‌ش سر‌مایه‌اش

من فقیرم دست خالی را گواه آورده‌ام

میثما مولا اگر پرسد چه آوردی بگو

سر به خاک زانرت از گرد راه آورده‌ام

غلام‌رضا سازگار

حضرت نور

سلام ای طیب طیبیان سلام

سلام ای غریب غریبان سلام

الا ماهتاب شبستان طوس

الا حضرت نور، شمس‌الشموس

غریم من از راه دور آمدم

به‌دنبال یک جرعه نور آمدم

شبم، آه یک جرعه ماهم بده

پناهی ندارم پناهم بده

بیخشا اگر دور و دیر آمدم

جوان بودم، امروز پیر آمدم

منم زائری خام و بی‌ادعا

کبوتر کبوتر کبوتر دعا

اگر مست و مسرور و شاد آمدم

من از سمت باب‌الجواد آمدم

من از عطر نامت بهاری شدم

تو را دیدم آیینه کاری شدم

تو این خاک را رنگ‌وبو داده‌ای

به ایران من آبرو داده‌ای

بیخشای این عاشق ساده را

بیخشای این روستازاده را

تو را دیدم و روشنایی شدم

علی‌بن موسی‌الرضایی شدم

سعیدبیابانکی

صبحانه

باید حرکت کنی!

اگر می‌خواهی به جایی برسی که همیشه در رویاهایت دیده‌ای، باید خودت را به جلو برانی؛ حتی وقتی خسته‌ای، حتی وقتی تردید داری یا می‌ترسی. کسی قرار نیست به‌جای تو بجنگد یا مسیرت را بسازد.

این زندگی توست و تنها تویی که می‌توانی آینده‌ات را شکل بدهی. هر لحظه که درنگ کنی، فرصتی را از دست داده‌ای که شاید دیگر هرگز بازنگردد.

داستان

عمو نفتی و بوی سلام

چطوری؟» سی سال بود که این سلام و علیک،

مثل نفس کشیدن، بخشی از زندگی‌ام شده بود.

خیال می‌کردم این یعنی اخلاق، یعنی انسانیت.

خیال می‌کردم من از آنهایی‌ام که بلندند با آدم‌ها درست تاکنند.

تااینکه گازآمد. لوله‌های فلزی، مثل رگ‌های

تازه‌ای در تن محله، از زیر خاک‌ها سر برآوردند.

خانه‌ام گازکشی شد. دیگر نه بوی نفت تیز توی

دماغم می‌پیچید، نه لازم بود بشکه‌های سنگین

را تا حیاط بکشم، راحت شدم. انگار باری از

دوشم برداشته بودند. اما چیزی عوض شد،

چیزی که اول خودم هم نفهمیدم.

یک روز صبح، عمو نفتی را دیدم. گاری‌اش

همان جـا، گوشه کوچه، زیر سایه دیوار

کچ‌ومعوج توقف کرده بود و خاک می‌خورد.

بشکه‌ها هنوز پر بودند، اما انگار سنگین‌تر از

همیشه. به‌جای سلام گرم‌همیشگی، فقط سری

تکان دادم و زیرلب گفتم: «سلام.» او نگاهم

کرد، نه با خشم، نه با دلخوری، فقط با همان

چشم‌های خسته که انگار همه‌چیز را می‌دیدند.

گفت: «سلام، پسر. خانه‌ات گازکشی شده،

نه؟» گفتم: «آره، عمو. چند وقـتیه.» خندید،

خنده‌ای که تلخ بود، مثل قهوه‌ای که زیادی

تلخند

طنز سال؛ محمود عباس به رژیم صهیونی پیشنهاد کمک داد!!!!/ کارتونست: احمد قدورا/ سوئد

سلامت

میوه ضد استرس!

محبوبه سادات رضوی

کارشناس تغذیه

موز، این میوه‌زرد و شیرین، نه‌تنها خوشمزه‌است، بلکه‌فوایدبی‌شماری برای سلامتی دارد. موز منبع غنی از پتاسیم و تریپتوفان است که به تنظیم فشارخون و تولید هورمون‌های شادی کمک می‌کند. مصرف یک موز در روز می‌تواند به کاهش استرس، بهبود خواب و افزایش انرژی کمک کند. این میوه‌همچنین یک میان‌وعده‌سالم و سریع است که به‌دلیل قندهای طبیعی‌اش، انرژی فوری تأمین می‌کند. فیبر موجود در موز به هضم غذا کمک کرده و احساس سیری طولانی‌مدت ایجاد می‌کند، که برای کنترل وزن مفید است.

در هوای گرم، موز می‌تواند گزینه‌ای عالی باشد، اما با ملاحظاتـی.

پتاسیم بالای موز به حفظ تعادل الکترولیت‌ها در بدن کمک می‌کند، که در روزهای گرم و هنگام تعریق زیاد حیاتی است. این میوه به‌دلیل هضم آسان، بار سنگینی به معده تحمیل نمی‌کند و برای فعالیت‌های تابستانی مناسب است. بااین‌حال، موز به‌دلیل قند طبیعی بالا ممکن است در برخی افراد سبب افزایش سریع قند خون و سپس افت انرژی شود.

برای بهره‌مندی از فواید موز در تابستان، می‌توان آن‌را به‌صورت اسموتی خنک یا همراه با ماست مصرف کرد تا هم دمای بدن تنظیم شود و هم ارزش غذایی آن افزایش یابد. در مقابل، خوردن موز بیش‌ازحد در گرما ممکن است برای افرادی با معده حساس، مناسب نباشد. در مجموع، موز یک میان‌وعده مغذی و کاربردی است که اگر به‌درستی مصرف شود، در هوای گرم نیز می‌تواند همراهی ایده‌آل برای حفظ سلامتی و شادابی باشد.

صادقانه

دیدار در غربت

امام رضا(ع) فرمودند: هر که مرا در دیار غربت زیارت کند، روز قیامت در سه جا به داد او می‌رسم و از هراسها و سختیهای آنها نجاتش می‌دهم؛ وقتی که نامه های اعمال از راست و چپ پراکنده شوند و هنگام گذشتن از صراط و موقع سنجیدن میزان [اعمال].

عیون أخبارالرضا: ۲/ ۲۵۵/ ۲

غیر رسمی

نگاه رهبری به آثار دفاع

مقدس شگفت زده‌ام می‌کند

حمایت رهبر معظم انقلاب و نظر لطف ایشان به کتاب‌های دفاع مقدس، قطعاً بر کمیت و کیفیت آثار در این زمینه اثر داشته است. رهبر معظم انقلاب کتاب‌ها را با دقت، همچون یک کارشناس خبره مطالعه می‌کنند و نظرات کتبی یا شفاهی ایشان درباره‌ی این آثار، امیدبخش، انرژی‌آفرین و راهگشاست، مخصوصاً برای همه کسانی که در این مسیر در حال تلاش هستند. بلندترین عبارات درباره کتاب‌های دفاع مقدسی از زبان ایشان جاری شده و حقیقتاً دل‌سوزی و کلام ایشان نسبت به این مسیر، حیرت‌انگیز است. همچنین مطالبات و راهنمایی‌هایشان را برای مدیران فرهنگی -اگر درست و همه جانبه توجه‌کنند- چراغ راه است. گاهی از شدت امیدواری حضرت آقا نسبت به درس‌ها و روح مقاومت و حماسه‌ای که مطالعه‌ی کتابهای دفاع مقدس می‌تواند در جامعه و جوانان بدمد، شگفت زده می‌شوم! کاش متولیان و مدیران و ناشران و نویسندگان نیز چنین امیدواری و شوق‌راستینی به این مسیر داشته باشند.

اگر کسی منصفانه سراغ ادبیات پرود متوجه ظرفیت و غنای این فضا برای هر برداشت هنری خواهد شد، اما افسوس که برنامه‌ها، حتی فرمایشات رهبر انقلاب در این باره در سطح حرف و وعده باقی می‌ماند! کتاب‌ها هنوز چنانچه باید و شاید، محل توجه و اقتباس برای خلق سایر آثار هنری و فیلم نیستند! با این که تجربه‌های موفقـی در این زمینه داریم، که نشان می‌دهند در صورت انجام درست کار، مردم چقدر از این فیلم‌ها وسریال‌ها استقبال می‌کنند، اما هنوز فاصله بسیار زیاد است.

معصومه‌سپهری نویسنده کتاب‌های «نورالدین پسر ایران»

حسن ختام

مسافر عدالت

مولای من، ای مهدی موعود، ای نور پنهان در پس ابرهای انتظار! می‌دانی چند بهار از عمرم گذشته و هر بار که روز جمعه می‌رسد، قلبم تندتر می‌زند؟ از کودکی که نامت را بر زبان آوردم، از روزی که معنای آمدنت را در جانم حس کردم، انتظار تو، چون رازی شیرین و سنگین، در سینه‌ام خانه کرده است.

مولاجان! در هر بمبی که بر سر مظلومان دنیا از غزه تا یمن می‌ریزد مسردم، با بغضی فروخورده، به آسمان نگاه می‌کنند و در دلشان نجوا می‌کنند: «کی می‌آیی؟» روز جمعه که می‌رسد، خیابان‌ها پر می‌شود از عطر امید، از شمع‌هایی که به نیت آمدنت روشن می‌شوند، از دعاهایی که برای دیدنت به آسمان می‌روند. اما تو نیستی، و این نبودنت، چه غم‌انگیز قلب عاشقانت را به درد می‌آورد.

بیا، ای منجی عالمیان! بیا و ببین چگونه مردم با اشک و لبخند، نامت را زمزمه می‌کنند. بیا تا این جهان بی‌اساس را با نور حضورت پایان دهی. بیا تا کوچک‌های غریب شهر، با قدم‌های تو جان بگیرند و خیابان‌های تاریک، با روشنایی عدلت چراغانی شوند. بیا تا روز آمدنت را نه فقط با حسرت انتظار، که با شادی وصال جشن بگیریم.

مولای من! جهان در انتظار توست، و من، با هر تپش قلبم، برای آمدنت دعا می‌کنم. بیا و این انتظار عاشقانه را به وصال مبدل کن. بیا که زمین و زمان، تشنه عدالت توست.